

รายงานผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ANNUAL REPORT 2021

of the National Human Rights Commission of Thailand

รายงานผลการปฏิบัติงาน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ANNUAL REPORT 2021

The National Human Rights Commission of Thailand

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. --
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2565.
126 หน้า.
1.สิทธิมนุษยชน -- ไทย. I. ชื่อเรื่อง.
323.4
ISBN: 978-616-8274-19-4

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ISBN: 978-616-8274-19-4

ที่ปรึกษา
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้จัดทำรายงาน
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

จัดพิมพ์โดย
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
120 หมู่ที่ 3 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210
โทรศัพท์ 02-141-3800 โทรสาร 02-143-9566 สายด่วนร้องเรียน 1377
ww.nhrc.or.th

ออกแบบและพิมพ์
บริษัท แปลน พริ้นท์ติ้ง จำกัด
136, 138 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงรัชดาภิเษก
เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร 10400 โทร. 02-277-2222

สงวนสิขสิทธิ์

ผลงานชิ้นนี้ ใช้สัญญาอนุญาตของครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons License: CC)
แบบแสดงที่มา-ไม่ใช้เพื่อการค้า-อนุญาตแบบเดียวกับต้นฉบับ (CC-BY-NC-SA)

คำนำ

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 45 ที่บัญญัติว่า ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยให้คณะกรรมการสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการ รวมถึงเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้แสดงผลสำเร็จในการดำเนินงานที่สำคัญของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ออกเป็น 8 ด้าน ประกอบด้วย

1) การตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
2) การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
3) การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ
4) การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญด้านสิทธิมนุษยชน
5) การส่งเสริมการศึกษาการวิจัยและการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
6) การส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ
7) สรุปและวิเคราะห์ผลการติดตามการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560
8) การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

รวมทั้งบทวิเคราะห์รายงานการประเมินผลภาคราชการแบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พร้อมทั้งได้สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานประจำปีฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม เครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน และประชาชนทั่วไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กุมภาพันธ์ 2565

สารบัญ

หน้า

ส่วนนำ 1

ภาพเครื่องหมายราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 10
ค่านิยมองค์กร 11
สารจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 12
บทสรุปผู้บริหาร 14
Executive Summary 18
ภาพคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 3 22
ภาพผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 3 22
ภาพคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 4 23
ภาพผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 24

บทที่ 1 บทนำ 26

1.1 ที่มาของรายงาน 26
1.2 หน้าที่และอำนาจ และโครงสร้างสำนักงาน 26
1.3 วิสัยทัศน์ และพันธกิจ 29
1.4 ยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2565 30
1.5 นโยบายคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ชุดที่ 4 32
1.6 ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ 33
1.7 ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2564 35

บทที่ 2 การเปรียบเทียบงบประมาณและผลการดำเนินงานระหว่างปีที่ผ่านมากับปี 2564 38

2.1 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 38
2.2 การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 40
2.3 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวม 41

สารบัญ

หน้า

บทที่ 3 สัมฤทธิผลของการดำเนินงานในภาพรวม **46**

3.1 การตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน 46
3.2 การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 64
3.3 การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ 64
3.4 การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน 66
3.5 การศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน 71
3.6 การส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ 73
3.7 สรุปและวิเคราะห์ผลการติดตามการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 78
3.8 การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร 80

บทที่ 4 บทวิเคราะห์รายงานการประเมินผลภาคราชการแบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 **86**

บทที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน **94**

รายงานงบการเงิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ **100**

งบแสดงฐานะการเงิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

สารบัญ

หน้า

ภาคผนวก

- ประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 3 — 119
- คำสั่งประธานศาลฎีกาและศาลปกครองสูงสุด ที่ 1/2562 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 เรื่อง แต่งตั้งบุคคลทำหน้าที่แทนผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นการชั่วคราว — 121
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 234 ง หน้า 34 เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง การทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ — 123
- ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 87 ง หน้า 21 เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2564 ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง การทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ — 124
- ประกาศพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 4 — 125

สารบัญแผนภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1	โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	28
แผนภาพที่ 2	ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกลยุทธ์	31
แผนภาพที่ 3	ผังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	35
แผนภาพที่ 4	งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	39
แผนภาพที่ 5	สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามประเภทสิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	47
แผนภาพที่ 6	สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามพื้นที่เกิดเหตุในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	48
แผนภาพที่ 7	สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามเพศของผู้ร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	49
แผนภาพที่ 8	สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามช่องทางการร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	49
แผนภาพที่ 9	สรุปผลการพิจารณาดำเนินการเรื่องร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	50
แผนภาพที่ 10	ความเชื่อมโยงการดำเนินงานของตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับกรอบแนวทางการประเมินผลภาคราชการแบบบูรณาการ (GES)	88

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำแนกตามสำนัก	33
ตารางที่ 2	การเปรียบเทียบงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ 2564	34
ตารางที่ 3	งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	39
ตารางที่ 4	การเปรียบเทียบผลการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติระหว่างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564	40
ตารางที่ 5	การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564	41
ตารางที่ 6	ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	53
ตารางที่ 7	รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	55
ตารางที่ 8	รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	56
ตารางที่ 9	รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ได้ติดตามผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	57
ตารางที่ 10	เหตุของการยุติการติดตามผลการดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2564 ข้อ 22 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	58

บทนำ

ภาพเครื่องหมายราชการของ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รูปทรงดอกบัว

คือ ความมีคุณธรรม
ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์

รูปมือ

คือ การโอบอุ้มคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
สิทธิและเสรีภาพของทุกภาคส่วนของสังคม
ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
ด้วยหลักแห่งความเสมอภาคและภราดรภาพ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
Office of the National Human Rights Commission of Thailand

รูปคนล้อมเป็นวงกลม

คือ ความร่วมมือกันของทุกภาคส่วนในสังคม
เพื่อให้เกิดพลังในการเสริมสร้างวัฒนธรรม
สิทธิมนุษยชนให้เป็นส่วนสำคัญในกระบวนการ
พัฒนาประเทศ

สีน้ำเงิน

คือ ความมุ่งมั่นอดทนในการทำงาน
เพื่อสร้างความสามัคคีและการประสานพลัง
จากทุกภาคส่วนของสังคมในการเสริมสร้าง
วัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

ค่านิยมองค์กร

กสม. ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนาองค์กร โดยมุ่งหวังให้บุคลากรร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนด ภายใต้แนวคิดการทำงานอย่างมีส่วนร่วม บุคลากรของสำนักงาน กสม. ทั้งจากฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติงานได้ร่วมกันกำหนดค่านิยมองค์กร คือ “RIGHTS” เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ อันจะนำไปสู่องค์กรที่เป็นเลิศ ซึ่งได้ประกาศใช้ค่านิยมองค์กร เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2562 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

Respect

การเคารพและให้เกียรติกัน ยอมรับและเห็นคุณค่าในความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงาน ประชาชนด้วยความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ

Impartiality

การปฏิบัติงานโดยยึดหลักการสิทธิมนุษยชน มีความยุติธรรม ปราศจากอคติ และมีเหตุผล

Great Professional

มีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์และศิลป์ของการปฏิบัติงาน รอบรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนและสหวิทยาการ ปฏิบัติงานด้วยความเข้าใจและเข้าถึงสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ปัญหาความเดือดร้อนและความรู้สึกของประชาชนผู้ถูกละเมิดหรือผู้ได้รับผลกระทบ มีทักษะในการทำงาน มีจิตบริการ กระตือรือร้น ตลอดจนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ พึงตระหนักในหน้าที่และการปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยา มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญในการคิด แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ยึดมั่นและยืนหยัดในความถูกต้อง โดยไม่หวั่นเกรงต่อกระแสสังคม และพร้อมรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น

High Performance

เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพสูง สร้างสรรค์นวัตกรรมการทำงานเพื่อให้เป็นองค์กรที่ทันสมัย ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประชาชน และประเทศชาติ

Trust

เป็นองค์กรที่ได้รับความเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน ด้วยการปฏิบัติงานอย่างมีมาตรฐาน โปร่งใส และตรวจสอบได้

Synergy

มีความสามัคคี ผสานความร่วมมือในการทำงาน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ภายใต้บรรยากาศแห่งความเข้าใจ ช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน สร้างพลังความร่วมมือกับเครือข่ายทุกภาคส่วนในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้ความสำคัญกับการประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในองค์กร และภายนอกทั้งที่เป็นองค์กรภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมและชุมชน

สารจากประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ โดยสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการ รวมถึงเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ฉบับนี้เป็นรายงานผลการปฏิบัติงานตามรอบปีงบประมาณ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564

จึงปรากฏผลงานของ กสม. ทั้งชุดที่ 3 และชุดที่ 4 โดยชุดปัจจุบัน ได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ 31 พฤษภาคม 2564 ซึ่งถือว่ามีความท้าทายในการทำงานอย่างยิ่งเพราะสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในขณะนั้นมีเหตุการณ์สำคัญที่ต่อเนื่องมาจากปี 2563 ได้แก่ การชุมนุมทางการเมือง และการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่มีผลกระทบกับชีวิตและสิทธิของผู้คนในทุกด้าน แต่อย่างไรก็ตาม กสม. ทั้งคณะมีความพร้อมและความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องทันที

กสม. ชุดที่ 4 ตระหนักดีว่า สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องร่วมมือกันในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อนำพาสังคมไทยไปสู่การเคารพในสิทธิมนุษยชนและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข จึงได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาอย่างทันท่วงที การส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน การสร้างและสนับสนุนกระบวนการความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ การสร้างความเชื่อมั่นต่อบทบาทของ กสม. ในระดับสากล และการพัฒนาสำนักงาน กสม. ให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง

การปฏิบัติหน้าที่ของ กสม. จะบรรลุผลสำเร็จ เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนส่วนรวมได้ ก็ด้วยความร่วมมือจากรัฐบาล องค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษาในการแก้ไขปัญหาด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน สนับสนุนการทำงานเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นรายกรณีและในเชิงระบบ ด้วยความจริงใจและมุ่งเน้นผลประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง ในโอกาสนี้ กสม. จึงขอขอบคุณรัฐบาล และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กุมภาพันธ์ 2565

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นการดำเนินการตามบทบัญญัติมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 รายงานครอบคลุมผลการปฏิบัติงานระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2563 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 ในการดำเนินงาน กสม. ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ การตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ กสม. และแนวนโยบายพื้นฐานของ กสม. ชุดที่ 4 โดยประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมสร้างสังคมที่เคารพสิทธิมนุษยชน และยึดหลักความโปร่งใส กล้าหาญ เที่ยงธรรม ปราศจากอคติเป็นกลาง และสร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อให้เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ โดยมีผลการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

ผลสัมฤทธิการดำเนินงาน

1. การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีกล่าวอ้างว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น 593 เรื่อง ประเด็นที่มีการร้องเรียนมายัง กสม. มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิในเสรีภาพและร่างกาย และสิทธิพลเมือง

กสม. ได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนที่ได้รับและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเสร็จสิ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รวม 153 เรื่อง โดยเป็นเรื่องที่มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 33 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นเรื่องที่ไม่มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแต่มีข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 53 เรื่อง และเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่งหรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กสม.[1] หรือเป็นเรื่องที่ส่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ หรือไม่มีประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน 67 เรื่อง

กสม. ชุดที่ 4 ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม จึงได้ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบ โดยให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดหลักของ กสม. รวมทั้ง

[1] ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 39

ได้ใช้วิธีการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ซึ่งหลายคำร้องสามารถช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ร้องได้ในระยะเวลาไม่นาน เช่น กรณีการดำเนินคดีล่าช้าสามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในเวลาเพียง 1 เดือน เป็นต้น

นอกจากนี้ กสม. ได้ทำการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในรายงานของ กสม. รวม 53 ฉบับ พบว่า หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาจนเกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมรวม 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.45 เช่น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิชุมชนที่เสนอให้หน่วยงานรัฐที่ถูกร้องเรียนระงับโครงการหรือทบทวนโครงการหรือดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะเพื่อให้เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติงานโดยยึดหลักสิทธิมนุษยชน เป็นต้น

2. การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ

เป็นหน้าที่และอำนาจที่กำหนดในรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กสม. ได้จัดทำรายงานประจำปี 2563 และส่งไปยังรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2564 ซึ่งอยู่ภายในระยะเวลา 90 วัน นับแต่วันสิ้นปีปฏิทินตามที่กฎหมายกำหนด รายงานได้นำเสนอการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์เฉพาะ 2) สถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 3) สถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และ 4) สถานการณ์ของกลุ่มบุคคล ได้แก่ กลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ สตรีและความเสมอภาคระหว่างเพศ และผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ

ในส่วนของรายงานประจำปี 2564 กสม. ได้จัดทำแผนงานตามที่กำหนดในมาตรา 41 ของกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และได้ติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศมาตั้งแต่ต้นปี 2564 จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาประมวลวิเคราะห์และจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยปี 2564 ต่อไป

3. การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้มีรายงานข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนโดยเป็นข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีและต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม 8 เรื่อง อาทิ การแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการยุติการตั้งครรภ์ ผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 กระบวนการบริหารจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร และนักปกป้องสิทธิมนุษยชนหรือผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน

4. การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

กสม. ชุดที่ 4 มีนโยบายสำคัญในการส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน การดำเนินงานที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนให้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น นักบริหารระดับสูง ภาคธุรกิจเอกชน บุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและชุมชนในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนส่งเสริมให้สถาบันวิชาการในท้องถิ่นเป็นที่พึ่งของชุมชนในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่โดยมีการจัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเพิ่มเติม 6 แห่ง ในขณะเดียวกัน กสม. ให้ความสำคัญกับการสื่อสารข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนอย่างสม่ำเสมอผ่านสื่อในรูปแบบและช่องทางต่าง ๆ ทั้งรายการวิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ วารสารสิทธิมนุษยชน การออกแถลงการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญ และการแถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์

5. การศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้ศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน 3 เรื่อง ได้แก่ (1) สิทธิมนุษยชนกับการจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ (2) การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนผู้ต้องขังสูงอายุ และ (3) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในบริบทของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารออนไลน์ รวมทั้งได้ขับเคลื่อนผลการศึกษาวิจัยในประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนให้องค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไปที่สนใจได้รับทราบและนำไปใช้ประโยชน์

6. การส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

กสม. ได้เข้าร่วมประชุมกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือทั้งในระดับโลก และระดับภูมิภาค รวมทั้งมีความร่วมมือกับหน่วยงานของสหประชาชาติ องค์กรต่างประเทศ ภาคประชาสังคม และคณะทูตานุทูตในประเทศไทย เพื่อแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนในประเด็นต่าง ๆ ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศและในภูมิภาค การสนับสนุนด้านการฝึกอบรมบุคลากร และการดำเนินกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจร่วมกัน นอกจากนี้ กสม. ยังได้จัดทำรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยตามกระบวนการ UPR รอบที่ 3 ของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติด้วย

ในการดำเนินการเพื่อเข้ารับการประเมินสถานะให้กลับสู่สถานะ A กสม. ได้ส่งข้อมูลการดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นข้อห่วงกังวลของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA) และประธาน กสม. (ชุดที่ 3) ได้ชี้แจงการดำเนินการเพิ่มเติมผ่านการสัมภาษณ์แบบทางไกลเมื่อเดือนธันวาคม 2563 อย่างไรก็ดี SCA มีความเห็นให้เลื่อนการพิจารณาสถานะของ กสม. ออกไป 18 เดือน โดยมีข้อห่วงกังวลใหม่ในบางประเด็น ซึ่ง กสม. ชุดที่ 4 ได้ดำเนินการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาสังคมเพื่อเร่งแก้ไขข้อห่วงกังวลดังกล่าวแล้ว

7. การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (สำนักงาน กสม.)

สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นงบเงินอุดหนุน จำนวน 211,729,700 บาท มีผลการใช้จ่ายงบประมาณรวมทั้งสิ้น 180,839,427 บาท คิดเป็นร้อยละ 85 สำหรับงบประมาณคงเหลือสำนักงาน กสม. นำไปใช้ดำเนินงานในปีงบประมาณถัดไป

กสม. ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาสำนักงาน กสม. สู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง โดยนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการด้านสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์ความรู้ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และการเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานและการบริหารจัดการให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยมีกิจกรรมสำคัญใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศให้เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนการสื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยที่ทันสมัย (2) การพัฒนาแอปพลิเคชั่นเพื่อเพิ่มช่องทางการให้บริการประชาชน (3) การเตรียมการจัดตั้งสำนักงาน กสม. พื้นที่ภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา ครอบคลุม 14 จังหวัดภาคใต้ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงกลไกการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้โดยง่าย และ (4) การพัฒนาสมรรถนะและเสริมสร้างค่านิยมบุคลากร

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา กสม. พบปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดบางประการในส่วนที่เกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายใน 2 ประเด็น **ประเด็นแรก** ได้แก่ การที่รัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติบัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ซึ่ง SCA เห็นว่าหน้าที่และอำนาจดังกล่าวไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส และอาจมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งที่อาจเกิดขึ้นจริงหรือที่เป็นการรับรู้ **ส่วนประเด็นที่สอง** ได้แก่ กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้อำนาจแก่ กสม. ในการดำเนินการให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สอดคล้องกับหลักการปารีสและจะช่วยให้ กสม. สามารถแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างรวดเร็ว

ทั้งนี้ กสม. ได้มีการประสานงานกับทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้ กสม. ทำหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อบทบาทของ กสม. ในระดับสากล

Executive Summary

National Human Rights Commission Performance Report Fiscal Year 2021

The annual report of the National Human Rights Commission (NHRCT) for fiscal year 2021 is prepared in accordance with Section 45 of the Organic Act on the National Human Rights Commission of 2017. Between 1 October 2020 and 30 September 2021, the NHRCT aimed to effectively discharge the functions mandated to it in legislation and achieve its strategic goals in line with the policy guidelines set out by the fourth Commission. It did so through collaboration with various sectors in order to create a society that is respectful of human rights while upholding the principles of transparency, courage, justice, objectivity, and impartiality to ensure public trust. The work of the NHRCT for FY 2021 can be summarized as follows:

Summary of major activities

1. Conducting investigations into alleged human rights violations.

In FY 2021, the NHRCT received 593 complaints alleging commission or omission of acts which constituted human rights violations. The top three types of rights with the largest number of complaints were the rights in the administration of justice, the right to liberty and security of persons, and civil rights respectively.

The NHRCT issued a total of 153 investigation reports, 83 of which involved complaints received in FY 2021 while 70 others related to complaints made in the previous years. Of the 153 investigation reports, there were 33 cases where human rights violations were found and the NHRCT made recommendations to concerned agencies to prevent and address human rights abuses. The majority of the violations pertained to the rights in the administration of justice and to the liberty and integrity of persons. In 53 investigation reports, there was no human rights violation but the NHRCT suggested ways to relevant government departments to promote and protect human rights. Other 67 investigation reports included cases where no violation was found or dealt with matters that were the subject of court cases or court judgements or did not fall within the scope of NHRCT's responsibilities and power[1] and were referred to competent authorities for consideration.

The fourth Commission focuses on the prompt and equitable protection of human rights. It has taken actions to ensure

[1] According to the Organic Act on the National Human Rights Commission, B.E. 2560 (2017), section 39

that the investigations into complaints of human rights abuses are completed within the timeframe set forth in the regulation, making this action one of its key performance indicators. The NHRCT has also resorted more to coordinating with relevant authorities to provide human rights protection. This approach has assisted in resolving a complainant's problem in a relatively short period of time, such as the case of delayed prosecution, which can be solved within one month.

Additionally, the NHRCT has followed up on the implementation of recommendations made in 53 NHRCT investigation reports on measures or guidelines for the prevention or rectification of human rights violations or for the promotion and protection of human rights. It is found that the recommendations in 49 reports, or 92.45 percent, had been implemented by government departments or private entities in whole or in part, leading to the effective solution of the problem. This included the recommendations on community rights made to government agencies in response to petitions to suspend, review, or implement a project in accordance with the United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights and on the performance of duty of state officers in accordance with human rights principles.

2. Preparation of the country's human rights situation report.

It is a responsibility and power prescribed in the Constitution and the statute establishing the National Human Rights Commission. The NHRCT prepared the 2020 human rights situation report and sent it to the National Assembly and Cabinet on 26 March 2021, within 90 days as required by law. The report gives an evaluation of the state of human rights in four major sections: 1) human rights situation in specific circumstances; 2) the situation of civil and political rights; 3) the situation of economic, social, and cultural rights; and 4) human rights situation of specific groups, including children, the elderly, persons with disabilities, women, and gender equality, and persons with status and rights problems.

According to Section 41 of the Law on the National Human Rights Commission, the NHRCT has made a work plan for its 2021 report and has been monitoring the country's human rights situation from various sources since the beginning of 2021 in order to analyze and prepare a report on Thailand's human rights situation for next year.

3. Recommendations on measures or guidelines for the promotion and preservation of human rights.

In FY 2021, the NHRCT issued 8 reports to the Cabinet and relevant agencies proposing recommended actions or guidelines for the promotion and protection

of human rights as well as amendments to laws, rules, regulations, or orders to accord with human rights principles. These include revisions to the Penal Code and other laws related to abortion, human rights impacts of the COVID-19 pandemic, the criminal record management procedure, and protection of human rights defenders.

4. Raising awareness of the importance of human rights in all sectors of society.

One of the fourth Commission's policy is to promote a culture of human rights respect. To this end, the NHRCT organized human rights awareness training for a variety of target groups, including senior executives, private business organizations, and educational professionals. It has also developed a manual on human rights education at university level. Collaboration with network partners such as the government, commercial sector, civil society, and the community has been established to promote and protect human rights. Six new human rights education and coordination centers have been set up in the region in the NHRCT efforts to encourage and support local academic institutions to have a role in promoting human rights and resolving human rights breaches in their respective communities. The NHRCT places a high value on regularly communicating information and knowledge about human rights to the public via a variety of media and channels, such as radio programs, print media, as well as human rights journals. Public statements were issued on key human rights situations and press conference was held on a weekly basis.

5. Research on human rights.

The NHRCT has undertaken research studies on three human rights issues.

(1) human rights and clean air management for health; (2) human rights protection and promotion for elderly prisoners; and (3) human rights promotion and protection in the information technology and online communication context. In addition, it has promoted the utilization of research findings on business and human rights concerns among various organizations, relevant authorities, and the general public.

6. Promoting international collaboration and coordination in the field of human rights.

The NHRCT participated in meetings with national human rights institutions from a variety of countries as part of global and regional cooperation, including collaboration with United Nations agencies, international organizations, civil society, and foreign embassies in Thailand, to exchange views on human rights operations on a variety of issues, including human rights issues in the country and region, support for personnel training, and the implementation of activities of common interest. The NHRCT also prepared a report on the state of human rights in Thailand to be used as input for the review of Thailand's human rights situation in the 3rd UPR cycle of the UN Human Rights Council.

In its effort to regain the A status, the NHRCT sent written information to the Sub-Committee on Accreditation

(SCA) on the actions taken to address the SCA concerns, and the Chair of third Commission provided further details via a teleconference interview in December 2020. However, SCA decided to defer the matter for 18 months due to other new issues of concern. The fourth Commission has already addressed such issues by collaborating with several agencies, including the administration, the legislative branch, and civil society sectors.

7. Operation of the NHRCT Office.

The budget allocation for the NHRCT in FY 2021 was 211,729,700 baht, of which a total of 180,839,427 baht was spent, accounting for 85 percent of the budget. The NHRCT has authorized the use of the remaining money by the NHRCT Office in the next fiscal year.

The NHRCT has made it a priority to develop the NHRCT office toward a high-performing organization by using digital technology and information management as instruments for knowledge management and development, enhancing personnel potential, and streamlining work processes and management. Toward this end, important activities were carried out in four areas: (1) the development of an information center to be a source of knowledge and information on human rights in Thailand and abroad, and to communicate about the human rights situation in Thailand; (2) the development of an application to increase the channels of service to the people; (3) the preparation to set up a regional office in Songkhla, covering all the 14 southern provinces to facilitate people's easy access to human rights promotion and protection mechanism; and (4) capacity development and personnel values enhancement.

Recommendation

During the course of the year, the NHRCT has found some obstacles and limitations in relation to its statutory authorities. The first issue relates to the provisions in the constitution and organic act establishing the Human Rights Commission requiring the NHRCT to promptly explain and present factual information in the case of inaccurate or unjust reporting on the state of human rights in Thailand for public acknowledgement. The SCA believes that such function and power are inconsistent with the Paris Principles' performance standards for National Human Rights Institutions and may jeopardize their independence in carrying out their tasks, whether real or perceived. The second issue is that the legislation does not empower the NHRCT to convene parties to reach an agreement on resolving human rights abuses, which is in line with the Paris Principles and will allow the NHRCT to swiftly resolve human rights breaches.

The NHRCT has collaborated with both the executive and legislative branches to revise relevant laws. This will enable the NHRCT to effectively protect victims of human rights breaches and increase trust in the NHRCT's position at the international level.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 3

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2564

นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่
เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2564

ภาพผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 3

(ประกาศแต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562)

นายสมณ์ พรหมรส
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2564

นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2564

นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2564

นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2564

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชุดที่ 4

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางปรีดา คงแป้น
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ภาพผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายบุญเกื้อ สมนึก
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์
รองเลขาธิการ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวอัจฉรา ฉายากุล
รองเลขาธิการ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายชนินทร์ เกตุปราชญ์
รองเลขาธิการ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางหรรษา บุญรัตน์
ที่ปรึกษาสำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวชุลีพร เดชขำ
ที่ปรึกษาสำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นายคมสรรค์ เมธีกุล
ผู้ช่วยเลขาธิการ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาของรายงาน

รายงานผลการปฏิบัติงานของ กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 45 ที่กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา โดยอย่างน้อยให้คณะกรรมการสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการด้วย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

1.2 หน้าที่และอำนาจ และโครงสร้างสำนักงาน

เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม 2560 ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมาตรา 60 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

1.2.1 หน้าที่และอำนาจของกสม.

ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กสม. มีสถานะเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณี โดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

2) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

3) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

4) ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

5) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

6) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น

ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 27 บัญญัติว่าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 26 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย

1) ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือแก่บุคคล หน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ในการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้และพัฒนาความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งในการให้ความช่วยเหลือหรือเยียวยาแก่ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

2) ส่งเสริมและเผยแพร่ให้เด็ก เยาวชนและประชาชนทั่วไปตระหนักถึงสิทธิมนุษยชนของแต่ละบุคคลที่ทัดเทียมกัน และการเคารพในสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่นซึ่งอาจแตกต่างกันในทางวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตและศาสนา

3) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชนและองค์การระหว่างประเทศในด้านสิทธิมนุษยชน

4) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีหรือการปฏิบัติตามหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

5) ออกระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

6) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่น

1.2.2 หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน กสม.

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 47 บัญญัติให้มีสำนักงาน กสม. เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ และมาตรา 48 บัญญัติให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

1) รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้และกฎหมายอื่น

2) อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการและกรรมการ

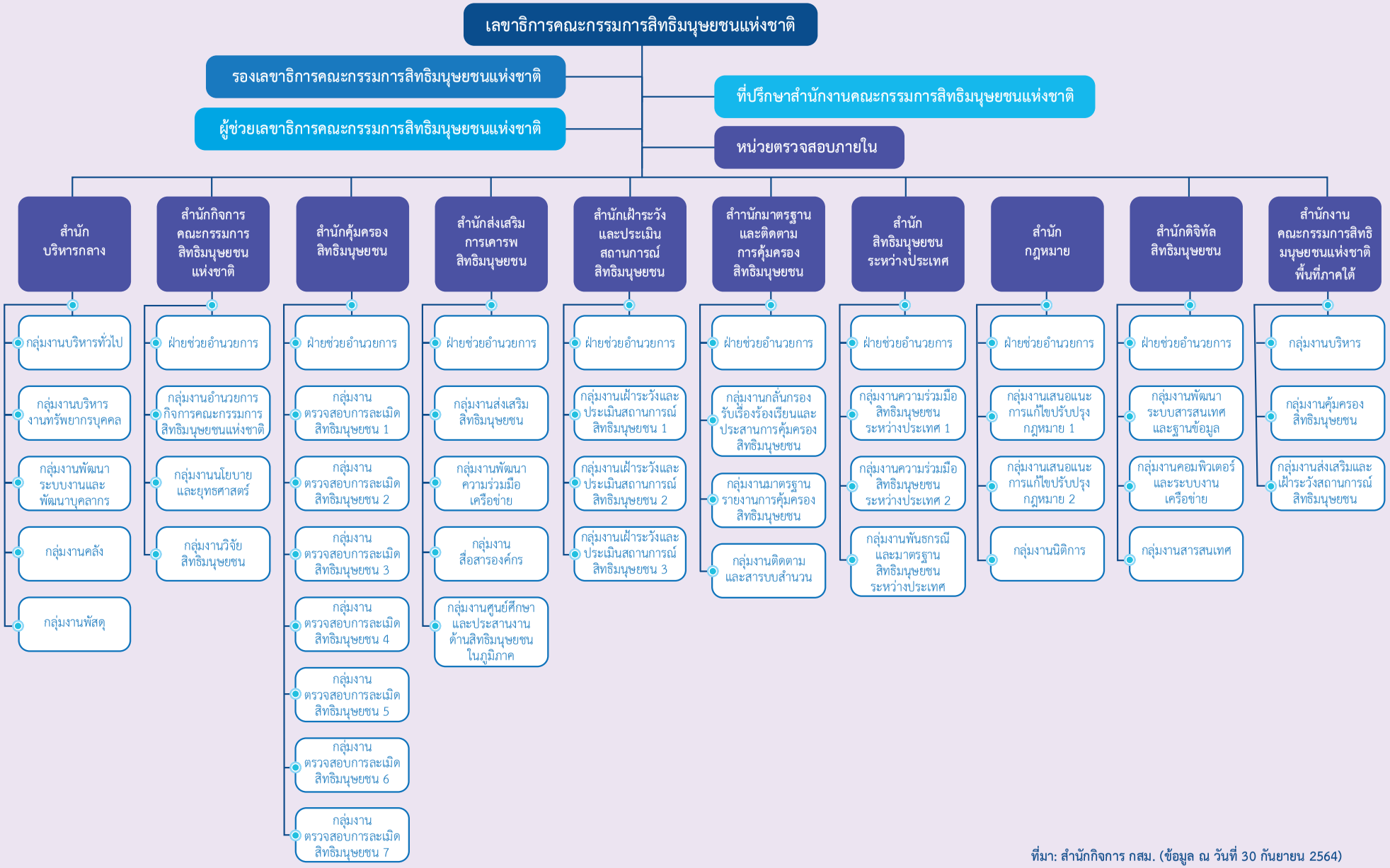
3) ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการ

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือที่คณะกรรมการมอบหมาย

1.2.3 โครงสร้างสำนักงาน กสม.

การจัดโครงสร้างสำนักงาน กสม. เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน กสม. พ.ศ. 2561 และการแบ่งส่วนราชการภายในและขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการในสังกัดสำนักงาน กสม. (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ประกอบด้วย 10 สำนัก และ 1 หน่วย ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ที่มา: สำนักกิจการ กสม. (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์

วิสัยทัศน์ (Vision)

"เป็นสถาบันอิสระในการร่วมสร้างสังคมให้เคารพสิทธิมนุษยชน"

บทที่ 01
บทที่ 02
บทที่ 03
บทที่ 04
บทที่ 05
บทที่ 06

พันธกิจ (Mission)

1. ดำเนินงานให้เกิดการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม
2. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในหลักสิทธิมนุษยชน แก่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเท่าเทียม
3. ทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในลักษณะเครือข่ายอย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน
4. ประสานความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนระดับนานาชาติ

เป้าประสงค์ (Goals)

เป้าประสงค์หลัก

"ทุกภาคส่วนของสังคมมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค"

เป้าประสงค์รอง

1. ข้อเสนอแนะของ กสม. เกิดผลให้มีและเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนการตรากฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
2. กสม. มีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะการทำงานเชิงรุกและเน้นประเด็นสำคัญ ที่มีผลกระทบต่อสังคมทั้งด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
3. กสม. มีความเข้มแข็งทางวิชาการเพื่อเป็นสถาบันหลักในด้านสิทธิมนุษยชน
4. การดำเนินงานของ กสม. ได้รับความเชื่อมั่นจากประชาชนสูงยิ่งขึ้น
5. ยกสถานะ กสม. ให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

1.4 ยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2565

ยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2560-2565 ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ 17 กลยุทธ์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1	**ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม**
กลยุทธ์ที่ 1.1	ติดตามและผลักดันให้ภาครัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่สำคัญของคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี
กลยุทธ์ที่ 1.2	ติดตามและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2	**เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาครัฐและภาคเอกชนโดยการขับเคลื่อนและผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน**
กลยุทธ์ที่ 2.1	เน้นภารกิจในด้านการให้ข้อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน
กลยุทธ์ที่ 2.2	กำหนดประเด็นปัญหาหรือพื้นที่สำคัญในการปฏิบัติงานประจำปี
กลยุทธ์ที่ 2.3	สนับสนุนบทบาทของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน

ยุทธศาสตร์ที่ 3	**มุ่งการทำงานร่วมกับเครือข่ายภายในประเทศและพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการสร้างพลัง (synergy) ในการทำงานร่วมกัน**
กลยุทธ์ที่ 3.1	พัฒนาการดำเนินงานและจัดให้มีแผนการสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และชุมชนในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
กลยุทธ์ที่ 3.2	ส่งเสริมให้สถาบันวิชาการในท้องถิ่นเป็นที่พึ่งของชุมชนเพื่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่
กลยุทธ์ที่ 3.3	เสริมสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนความรู้เพื่อประโยชน์ในการทำงานและพัฒนาศักยภาพขององค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 4	**ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนสื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยรวมทั้งผลงานสำคัญของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง**
กลยุทธ์ที่ 4.1	พัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและจัดให้มีแผนในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการที่หลากหลายและเหมาะสม
กลยุทธ์ที่ 4.2	พัฒนากลไก ติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน และชี้แจง แสดงท่าทีตอบสนองต่อปัญหาและสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
กลยุทธ์ที่ 4.3	จัดให้มีศูนย์กลางความรู้และแหล่งข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน
กลยุทธ์ที่ 4.4	พัฒนาการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 5	**เสริมสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานและการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยยึดมั่นคุณธรรมและความโปร่งใส**
กลยุทธ์ที่ 5.1	ปรับปรุงกระบวนการทำงานในภารกิจหลักขององค์กร (Core Business Process Redesign)
กลยุทธ์ที่ 5.2	พัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส
กลยุทธ์ที่ 5.3	พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)
กลยุทธ์ที่ 5.4	จัดให้มีสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้การกำกับดูแลของ กสม.
กลยุทธ์ที่ 5.5	พัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดิจิทัล (Digital)

ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ แสดงได้ดังภาพที่ 2 ดังนี้

แผนภาพที่ 2 ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยุทธศาสตร์ที่ 2	ยุทธศาสตร์ที่ 3	ยุทธศาสตร์ที่ 4	ยุทธศาสตร์ที่ 5
ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่าง ประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม	เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาครัฐและภาคเอกชน โดยการขับเคลื่อนและผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน	มุ่งการทำงานร่วมกับเครือข่ายภายในประเทศและพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดการสร้างพลัง (synergy) ในการทำงานร่วมกัน	ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน สื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมทั้งผลงานสำคัญของ กสม. ต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง	เสริมสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานและการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยยึดมั่นคุณธรรมและความโปร่งใส
				
กลยุทธ์ที่ 1.1 ติดตามและผลักดันให้ภาครัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่สำคัญของคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี **กลยุทธ์ที่** 1.2 ติดตามและสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐปฏิบัติตามแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	**กลยุทธ์ที่**2.1 เน้นภารกิจในด้านการให้ข้อเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายที่สำคัญต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน **กลยุทธ์ที่** 2.2 กำหนดประเด็นปัญหาหรือพื้นที่สำคัญในการปฏิบัติงานประจำปี **กลยุทธ์ที่** 2.3 สนับสนุนบทบาทของภาคธุรกิจในการเคารพสิทธิมนุษยชน	**กลยุทธ์ที่** 3.1 พัฒนาการดำเนินงานและจัดให้มีแผนการสร้างเครือข่ายและทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและชุมชนในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน **กลยุทธ์ที่** 3.2 ส่งเสริมให้สถาบันวิชาการในท้องถิ่นเป็นที่พึ่งของชุมชนเพื่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ **กลยุทธ์ที่** 3.3 เสริมสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อประโยชน์ในการทำงานและพัฒนาศักยภาพขององค์กร	**กลยุทธ์ที่** 4.1 พัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและจัดให้มีแผนในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ครอบคลุมเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย และกระบวนการที่หลากหลายและเหมาะสม **กลยุทธ์ที่** 4.2 พัฒนากลไก ติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและชี้แจง แสดงท่าทีตอบสนองต่อปัญหาและสถานการณ์สิทธิมนุษยชน ที่สำคัญอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ **กลยุทธ์ที่** 4.3 จัดให้มีศูนย์กลางความรู้และแหล่งข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชน **กลยุทธ์ที่** 4.4 พัฒนาการสื่อสารองค์กร/การประชาสัมพันธ์	**กลยุทธ์ที่** 5.1 ปรับปรุงกระบวนการทำงานในภารกิจหลักขององค์กร (Core Business Process Redesign) **กลยุทธ์ที่** 5.2 พัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส **กลยุทธ์ที่** 5.3 พัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) **กลยุทธ์ที่** 5.4 จัดให้มีสถาบันพัฒนาระบบและองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนภายใต้การกำกับดูแลของ กสม. **กลยุทธ์ที่** 5.5 พัฒนาระบบการทำงานขององค์กรให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดิจิทัล (Digital)

1.5 นโยบายคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ชุดที่ 4

ตามที่ กสม. ได้เริ่มปฏิบัติหน้าที่หลังจากมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2564 นั้น กสม. ตระหนักถึงความท้าทายในการเข้ามาทำหน้าที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ในสภาวะที่เกิดวิกฤติการณ์แพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด 19 ซึ่งมีผลกระทบกับชีวิตและสิทธิของผู้คนในทุกด้าน ไม่ว่าด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม ทำให้ประชาชนบางกลุ่ม ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงอย่างไม่เคยมีมาก่อน รวมถึงความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคม และโลกปัจจุบันจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ผลกระทบของระบบนิเวศและความซับซ้อนของปัญหาความเหลื่อมล้ำทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

กสม. ตระหนักดีว่าสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องของทุกคนในสังคม ที่จะต้องร่วมมือกันในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อนำพาสังคมไทยไปสู่การเคารพในสิทธิมนุษยชน และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ด้วยความเชื่อมั่นและการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ ขณะเดียวกันการทำงานของ กสม. จะต้องมีความโปร่งใส กล้าหาญ เที่ยงธรรม ปราศจากอคติ เป็นกลาง และสร้างสรรค์เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ กสม. จึงได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานของ กสม. ชุดที่ 4 ไว้ ดังนี้

1 **มุ่งเน้นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม**
โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการแก้ไขปัญหาอย่างทันท่วงที รวมทั้งการแก้ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดจากปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างเป็นระบบ โดยจะร่วมมือกับทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมในการแก้ไขปรับปรุงนโยบาย ระเบียบ กฎหมาย แนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี

2 **ส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน**
การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเคารพความแตกต่างในความคิดเห็น ความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ภาษา หรือสถานะอื่นใด รวมทั้งการเคารพสิทธิและเสรีภาพภายใต้กรอบของกฎหมายอันจะนำไปสู่ความปรองดองในสังคม การไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการดูถูก ดูหมิ่น หรือสร้างความเกลียดชัง หรือลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น เพื่อให้ทุกคน ทุกกลุ่มในสังคมอยู่ร่วมกันได้โดยสันติ

3 **สร้างและสนับสนุนกระบวนการความร่วมมือขององค์กรเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ**
ให้มีความเข้มแข็งในการขับเคลื่อนงานด้านสิทธิมนุษยชน โดยร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ประชาสังคม ภาคเอกชน ภาครัฐ รวมถึงสถาบันวิชาการ สื่อมวลชน และคนรุ่นใหม่

4 **สร้างความเชื่อมั่นต่อบทบาทของ กสม. ในระดับสากล**
โดยผลักดันให้มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายที่ยังอาจไม่สอดคล้องกับหลักการปารีส ในประเด็นหน้าที่และอำนาจของ กสม. ทั้งนี้ เพื่อให้ กสม. มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้นในบทบาทหน้าที่เพื่อความผาสุกของประชาชน ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและประชาคมระหว่างประเทศ จนส่งผลให้ กสม. ได้รับการปรับสถานะจากระดับ B กลับคืนสู่สถานะ A ซึ่งจะช่วยให้ กสม. ทำหน้าที่เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น และเป็นการเรียกคืนศักดิ์ศรีของประเทศไทยในเวทีสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศด้วย

5 **เร่งพัฒนาสำนักงาน กสม. ให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง**
บนฐานคิดในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัล และการบริหารจัดการสารสนเทศระบบคลังข้อมูล (Big Data) มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์ความรู้ขององค์กร (KM) รวมทั้งเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรและคุณภาพชีวิตของบุคลากรในองค์กรให้ดีและมีความสุขในการทำงาน

1.6 ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ

1.6.1 ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคล

ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 สำนักงาน กสม. มีบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ จำนวน 286 คน จำแนกเป็นข้าราชการ 144 คน คิดเป็นร้อยละ 50.35 พนักงานราชการ 63 คน คิดเป็นร้อยละ 22.03 พนักงานจ้างเหมาบริการ 62 คน คิดเป็นร้อยละ 21.68 ที่ปรึกษา/เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 15 คน คิดเป็นร้อยละ 5.24 โดยสำนักที่มีบุคลากรปฏิบัติงานมากที่สุด คือ สำนักบริหารกลาง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 21.68 สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.88 และสำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.34 ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำแนกตามสำนัก

สำนัก/กลุ่มงาน	ข้าราชการ	พนักงานราชการ	พนักงานจ้างเหมาบริการ	ลูกจ้างสำนักงาน กสม.	บุคลากรสำนักงาน กสม.	รวม
เลขาธิการ กสม./ รองเลขาธิการ กสม./ ที่ปรึกษาสำนักงาน กสม./ ผู้ช่วยเลขาธิการ กสม.	7	-	-	-	-	**7**
ที่ปรึกษาประจำ กสม./เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	-	-	-	-	15	**15**
สำนักบริหารกลาง	24	15	21	2	-	**62**
สำนักกิจการ กสม.	9	6	4	-	-	**19**
สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	33	15	6	-	-	**54**
สำนักส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน	18	6	17	-	-	**41**
สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชน	10	4	-	-	-	**14**
สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	13	6	5	-	-	**24**
สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	9	3	-	-	-	**12**
สำนักกฎหมาย	10	3	3	-	-	**16**
สำนักดิจิทัลสิทธิมนุษยชน	8	3	6	-	-	**17**
หน่วยตรวจสอบภายใน	3	2	-	-	-	**5**
รวม	**144**	**63**	**62**	**2**	**15**	**286**

ที่มา: สำนักบริหารกลาง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

1.6.2 ภาพรวมด้านงบประมาณ

สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 211,729,700 บาท ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 10,812,600 บาท โดยได้รับจัดสรรงบประมาณใน 3 แผนงานหลัก คือ แผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐาน และแผนงานบูรณาการ รายละเอียดจำแนกตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ 2564

หน่วย : บาท

แผนงาน	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		เพิ่ม/ลด	
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	งบประมาณ	ร้อยละ
1. แผนงานบุคลากรภาครัฐ	**147,248,100**	**149,016,800**	**1,768,700**	**1.20**
2. แผนงานพื้นฐาน	**74,721,200**	**61,569,200**	**-13,152,000**	**-17.60**
2.1 ผลผลิตการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน	45,531,300	48,022,500	2,491,200	5.47
2.2 ผลผลิตการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	29,189,900	13,546,700	-15,643,200	-53.59
3. แผนงานบูรณาการ	**573,000**	**1,143,700**	**570,700**	**99.60**
3.1 แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	573,000 -	1,143,700 -	570,700 -	99.60 -
รวมทั้งสิ้น	**222,542,300**	**211,729,700**	**-10,812,600**	**-4.86**

ที่มา: สำนักกิจการ กสม. (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

1.7 ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 การปฏิบัติหน้าที่ของ กสม. และสำนักงาน กสม. เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2564 ดังรายละเอียดตามแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 ผังความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	**ยุทธศาสตร์ที่ 6:** ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	**ยุทธศาสตร์ที่ 1:** ด้านความมั่นคง
แผนการปฏิรูปประเทศ	**แผนการปฏิรูปที่ 1:** ด้านการเมือง **แผนการปฏิรูปที่ 2:** ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน	**แผนการปฏิรูปที่ 1:** ด้านการเมือง
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	**แผนแม่บทที่ 20:** การบริการประชาชนและ ประสิทธิภาพภาครัฐ **แผนแม่บทที่ 17:** ความเสมอภาคและหลักประกัน ทางสังคม	**แผนแม่บทที่ 1:** ความมั่นคง
แผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับที่ 12	**ยุทธศาสตร์ที่ 6:** การบริหารจัดการภาครัฐ การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย	**ยุทธศาสตร์ที่ 5:** การเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน
ยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณ 2564	**ยุทธศาสตร์ที่ 6:** ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	**ยุทธศาสตร์ที่ 1:** ด้านความมั่นคง

เป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน	**เป้าหมายการให้บริการหน่วยงานที่ 1** ทุกภาคส่วนของสังคมได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	**เป้าหมายการให้บริการหน่วยงานที่ 2** ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตาม	**แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้** **เป้าหมาย:** ประชาชนได้รับการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน เจ้าหน้าที่/รัฐ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิทธิมนุษยชน
ผลผลิต/โครงการ	**ผลผลิต: การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน**	**ผลผลิต: คุ้มครองสิทธิมนุษยชน**	**โครงการ: โครงการอำนวยความยุติธรรมและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ**
ตัวชี้วัดหน่วยงาน	1. จำนวนคนที่ได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน (30,000 คน) 2. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับรู้ และเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 75)	1. เรื่องร้องเรียนที่ได้รับดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 90 วัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) 2. ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการให้บริการ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) 3. จำนวนรายงานผลการตรวจสอบข้อเสนอแนะที่มีการนำไปปฏิบัติหรือมีการตอบสนอง (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75)	1. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้ารับการอบรม (300 คน) 2. ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน (ร้อยละ 75)
ผลสัมฤทธิ์หน่วยงาน	1. ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย พันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม 2. ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในหลักสิทธิมนุษยชนอย่างทั่วถึง เพื่อลดปัญหาการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ		

ที่มา: สำนักกิจการ กสม. (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลบางพลีใ
อำเภอบางพลี, จังหวัดสมุทรปราการ
Rights for All
น.ส. ปิติกาญจน์ สิทธิเสช
สำนักงานคณะกรรมการสิทธิ
Office of the National Human Rights
NIETS

บทที่ 2

การเปรียบเทียบงบประมาณและผลการดำเนินงานระหว่างปีที่ผ่านมากับปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การเปรียบเทียบงบประมาณและผลการดำเนินงานระหว่างปีที่ผ่านมากับปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การจัดสรรงบประมาณของประเทศที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันให้ความสำคัญกับความต่อเนื่องในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลให้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมและเมื่อมีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2561 เป็นต้นมา แนวทางการจัดสรรงบประมาณได้มุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณที่ขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ถึงแม้ว่าสถิติการจัดสรรงบประมาณสำหรับสำนักงาน กสม. ในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันจะมีวงเงินงบประมาณจำนวนไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนราชการหรือองค์กรอิสระอื่น ๆ แต่คณะกรรมการได้กำหนดเป้าหมายการทำงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และความต้องการของประชาชน โดยมุ่งเน้นการทำงานเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ในบทที่ 2 สำนักงาน กสม. ได้จัดทำข้อมูลเชิงสถิติเกี่ยวกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ผลการเบิกจ่าย ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในภาพรวมที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 ดังนี้

2.1 การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564

สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 เป็นงบรายจ่ายอื่นและงบเงินอุดหนุน ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายงบบุคลากร ค่าใช้จ่ายงบดำเนินงาน และค่าใช้จ่ายงบลงทุน จำแนกรายละเอียด ตามตารางที่ 3 และแผนภาพที่ 4

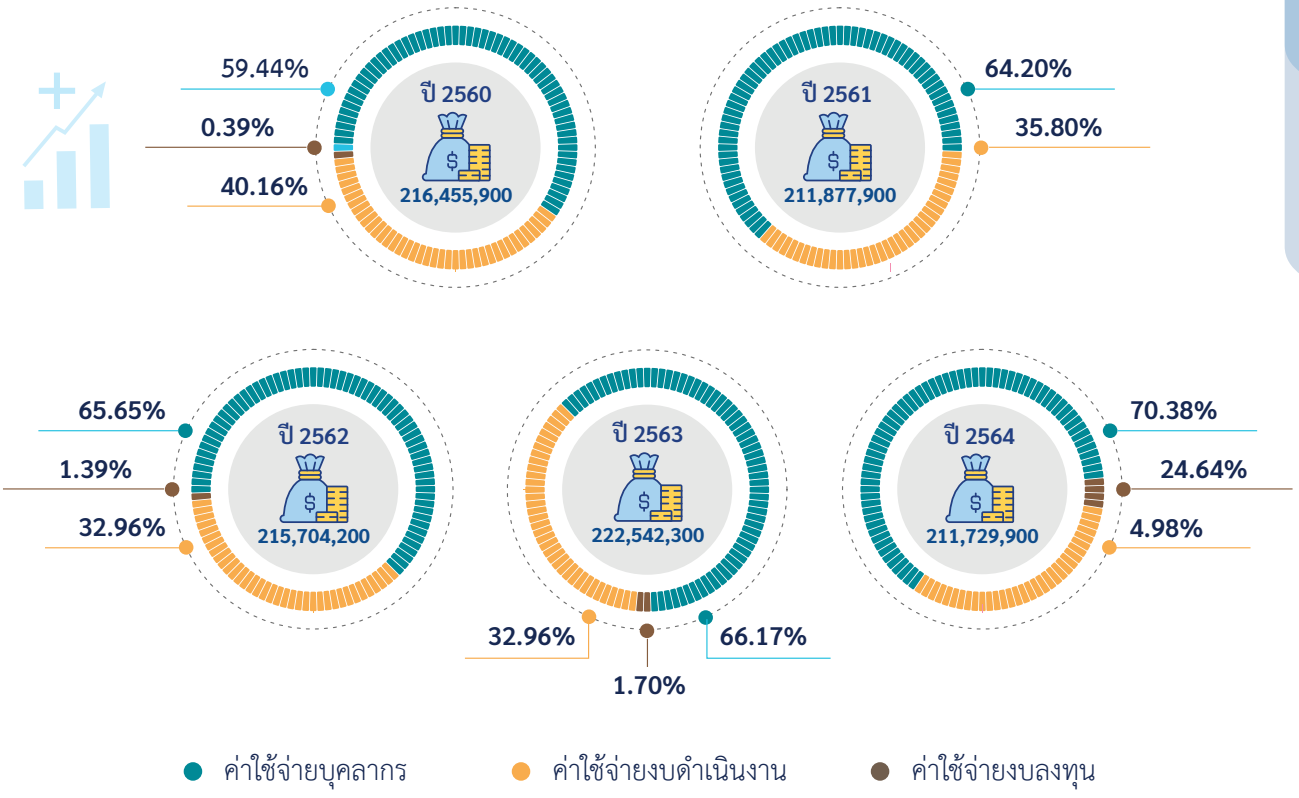
ตารางที่ 3 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หน่วย: บาท

รายการ	ปีงบประมาณ พ.ศ.2560	ปีงบประมาณ พ.ศ.2561	ปีงบประมาณ พ.ศ.2562	ปีงบประมาณ พ.ศ.2563	ปีงบประมาณ พ.ศ.2564
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	128,669,800	136,034,500	141,613,300	147,248,100	149,016,800
ค่าใช้จ่ายงบดำเนินงาน	86,936,100	75,843,400	71,090,900	71,495,400	52,178,700
ค่าใช้จ่ายงบลงทุน	850,000	-	3,000,000	3,789,800	10,534,200
รวม	216,455,900	211,877,900	215,704,200	222,542,300	211,729,700

ที่มา: สำนักกิจการ กสม. (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

แผนภาพที่ 4 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

2.2 การเปรียบเทียบงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564

ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 สำนักงาน กสม. ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นงบเงินอุดหนุน โดยจำแนกรายการค่าใช้จ่ายตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ระหว่างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

หน่วย: บาท

รายการ	ปีงบประมาณ 2560 (1 ต.ค. 59-30 ก.ย. 60)			ปีงบประมาณ 2561 (1 ต.ค. 60-30 ก.ย. 61)			ปีงบประมาณ 2562 (1 ต.ค. 61-30 ก.ย. 62)			ปีงบประมาณ 2563 (1 ต.ค. 62-30 ก.ย. 63)			ปีงบประมาณ 2564 (1 ต.ค. 63-30 ก.ย. 64)		
	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายงบบุคลากร	128,669,800	125,445,000	97	136,034,500	132,103,738	97	141,613,300	131,447,402	93	147,248,100	134,863,300	92	149,016,800	136,306,100	91
ค่าใช้จ่ายงบดำเนินงาน	86,936,100	73,630,800	85	75,843,400	61,676,097	81	71,090,900	50,385,802	71	71,495,400	54,825,600	77	52,178,700	40,829,127	78
ค่าใช้จ่ายงบลงทุน	850,000	453,500	53	-	-	-	3,000,000	2,905,676	97	3,798,800	3,635,000	96	10,534,200	3,704,200	35
รวม	**216,455,900**	**199,529,300**	**92**	**211,877,900**	**193,779,835**	**91**	**215,704,200**	**184,738,880**	**86**	**222,542,300**	**193,323,900**	**87**	**211,729,700**	**180,839,427**	**85**

ที่มา: สำนักบริหารกลาง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

2.3 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กสม. มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 2 แผนงาน ประกอบด้วย 1. แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และ 2. แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งนี้ สามารถแสดงผลการดำเนินงานในภาพรวมที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564 ปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2560-2564

แผนงาน/ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ											
ผลผลิตที่ 1: การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน											
ตัวชี้วัด											
1. ร้อยละของประชาชนที่ได้รับความรู้และเข้าใจผลสำเร็จในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเพิ่มขึ้นจากที่ผ่านมา	ร้อยละ	20	20	20	59.19	-	-	-	-	-	-
2. ร้อยละของประชาชนที่ได้รับการส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น	ร้อยละ	80	87	80	93	-	-	-	-	-	-
3. ร้อยละของประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	ร้อยละ	-	-	-	-	75	84	75	83	75	88
4. จำนวนคนที่ได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	คน	-	-	-	-	20,000	63,395	30,000	253,261	30,000	461,874

แผนงาน/ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
ผลผลิตที่ 2: การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน											
ตัวชี้วัด											
1. จำนวนเรื่องที่มีมาตรการแก้ไขปัญหาและหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหรือข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	เรื่อง	200	59	-	-	-	-	-	-	-	-
2. เรื่องร้องเรียนที่ได้รับในปีงบประมาณดำเนินการจนเป็นที่ยุติไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	70	16	-	-	-	-	-	-	-	-
3. จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 8 เดือน ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	60	42	60	67	-	-	-	-	-	-
4. จำนวนรายงานผลการตรวจสอบที่มีมาตรการแก้ไขปัญหาและ/หรือข้อเสนอแนะที่หน่วยงานตอบสนองและ/หรือนำไปแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	50	78	50	71	-	-	-	-	-	-
5. จำนวนรายงานข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและ/หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการและ/หรือเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	70	51	70	82	-	-	-	-	-	-
6. ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการให้บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	80	89	80	93	80	83	80	94	80	90
7. จำนวนเรื่องร้องเรียนที่ได้รับดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 90 วัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	-	-	-	-	75	86	60	75	60	60
8. จำนวนรายงานผลการตรวจสอบ/ข้อเสนอแนะที่มีการนำไปปฏิบัติหรือมีการตอบสนอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	-	-	-	-	75	92	75	80	75	93

แผนงาน/ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ / โครงการสร้างความเข้มแข็งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้											
ตัวชี้วัด 1. จำนวนผู้เข้าอบรม	คน	300	147	540	613	-	-	-	-	-	-
2. คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้	เล่ม	-	-	-	-	2,000	2,000	-	-	-	-
3. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักในการเคารพสิทธิมนุษยชนไม่น้อยกว่าร้อยละ	ร้อยละ	-	-	-	-	-	-	75	78	-	-
4. ประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เข้ารับการอบรม	คน	-	-	-	-	-	-	-	-	300	112
5. ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน	ร้อยละ	-	-	-	-	-	-	-	-	75	87
แผนงานบูรณาการวิจัยและนวัตกรรม / โครงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน*											
ตัวชี้วัด 1. จำนวนเรื่องที่มีการศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน	เรื่อง	2	2	2	1	2	1	1	1	-	-
2. องค์ความรู้ที่สามารถนำไปต่อยอดเชิงลึกหรือนำไปแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงาน	ร้อยละ	-	-	50	50	50	50	-	-	-	-
3. องค์ความรู้ นโยบาย นวัตกรรมที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สังคม ชุมชน พร้อมนำไปใช้ประโยชน์ ถ่ายทอด องค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินงานขององค์กร	ร้อยละ	-	-	-	-	-	-	50	50	-	-

แผนงาน/ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
แผนงานบูรณาการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ / โครงการขับเคลื่อนการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์											
ตัวชี้วัด											
1. ประชาชน เครือข่ายภาคประชาสังคม ได้รับความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักเรื่องสิทธิมนุษยชนเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว กลุ่มชาติพันธุ์และการค้ามนุษย์	คน	900	909	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานกิจการ กสม. (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

*** หมายเหตุ:** ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานได้รับการจัดสรรงบประมาณการศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 3 เรื่อง วงเงินงบประมาณ 2,121,600 บาท

บทที่ 3

สัมฤทธิผลของการดำเนินงานในภาพรวม

สัมฤทธิผลของการดำเนินงานในภาพรวม

3.1 การตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

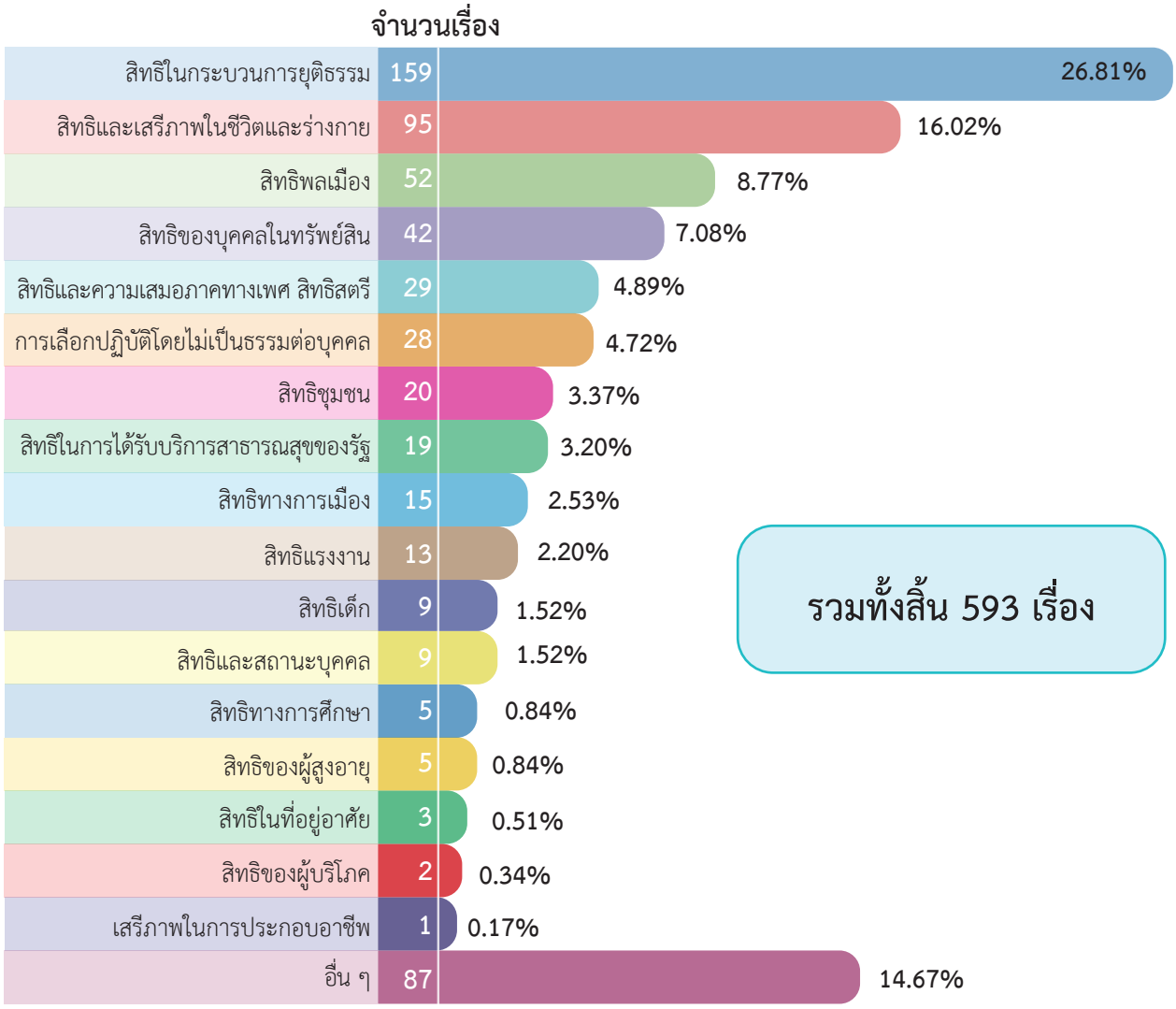
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. มีผลการดำเนินงานด้านการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนี้

3.1.1 สถิติการรับเรื่องร้องเรียน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีกล่าวอ้างว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และเรื่องที่ กสม. เห็นควรให้มีการพิจารณา รวมทั้งสิ้น 593 เรื่อง เมื่อจำแนกข้อมูลตามประเภทสิทธิมนุษยชนที่มีการร้องเรียน พบว่าสิทธิในกระบวนการยุติธรรมมีการร้องเรียนมากที่สุด จำนวน 159 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 26.81 รองลงมา คือ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จำนวน 95 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.02 สิทธิพลเมือง จำนวน 52 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 8.77 และสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน 42 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.08 ส่วนประเภทสิทธิอื่น ๆ ที่มีการร้องเรียน เช่น สิทธิและความเสมอภาคทางเพศ สิทธิสตรี การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล และสิทธิชุมชน รายละเอียดตามแผนภาพที่ 5

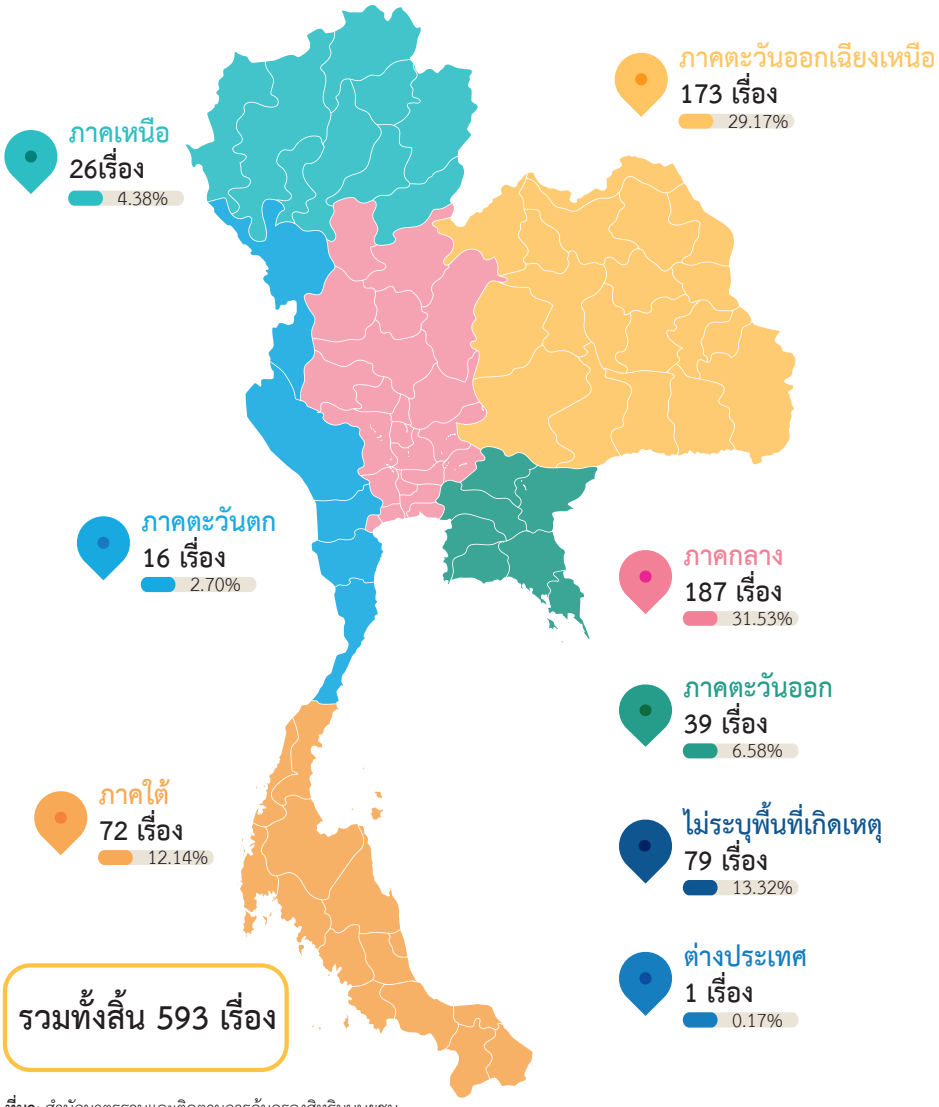
แผนภาพที่ 5 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามประเภทสิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ที่มา : สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

เมื่อพิจารณาในเชิงพื้นที่เกิดเหตุแล้ว[2] พบว่า เรื่องที่มีการร้องเรียนว่าละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือเรื่องที่ กสม. หยิบยกเพื่อตรวจสอบ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในภาคกลางมากที่สุด จำนวน 187 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 31.53 รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 173 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 29.17 และภาคใต้ จำนวน 72 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 12.14 (แผนภาพที่ 6) และหากจำแนกผู้ร้องเรียนตามเพศพบว่า เพศที่เข้ามาร้องเรียนมากที่สุด คือ เพศชาย จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 44.69 รองลงมา คือ เพศหญิง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 22.77 และบุคคลหลากหลายทางเพศ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 19.22 (แผนภาพที่ 7) และพบว่า ช่องทางที่มีผู้ร้องเรียนเข้ามามากที่สุด คือ ทางไปรษณีย์ จำนวน 261 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 44.01 รองลงมา คือ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 231 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 38.95 และร้องเรียนด้วยตนเอง จำนวน 55 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.27 (แผนภาพที่ 8)

แผนภาพที่ 6 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามพื้นที่เกิดเหตุในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ที่มา: สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
(ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

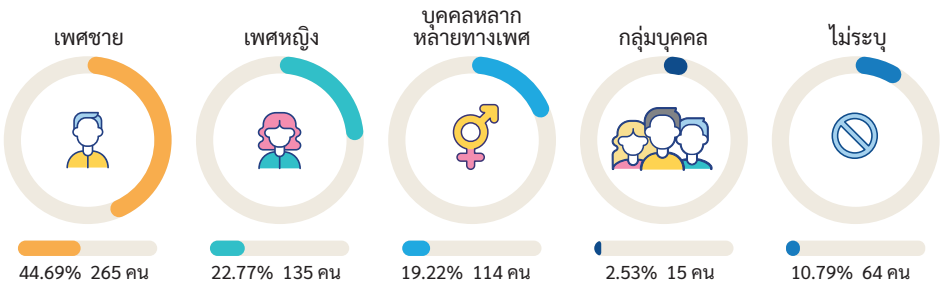
[2] ประกาศคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ของศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคและเขตพื้นที่ภาคกลางและกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 7 ภูมิภาค

แผนภาพที่ 7 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามเพศของผู้ร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

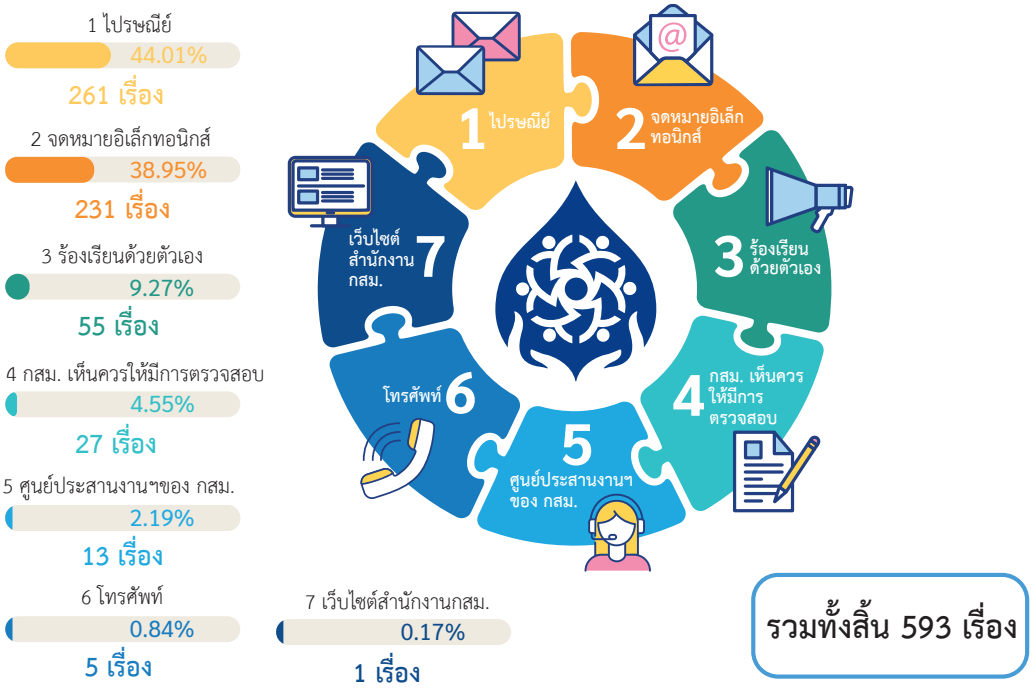
หน่วย: คน

เพศชาย	265
เพศหญิง	135
บุคคลหลากหลายทางเพศ	114
กลุ่มบุคคล	15
ไม่ระบุ	64
รวม	593

ที่มา: สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

แผนภาพที่ 8 สถิติเรื่องร้องเรียนจำแนกตามเพศของผู้ร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ที่มา: สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

3.1.2 การดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน

กสม. ได้พิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 593 เรื่อง เห็นควรรับไว้เป็นคำร้องและดำเนินการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำนวน 220 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 37.10 รับไว้ดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา จำนวน 100 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.86 รับไว้ดำเนินการศึกษาวิจัย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จำนวน 45 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 7.59 รับไว้ดำเนินการช่วยเหลืออื่น ๆ จำนวน 37 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.24 และไม่รับไว้ดำเนินการเนื่องจากไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ กสม. หรืออยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น จำนวน 191 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 32.21 รายละเอียดตามแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 สรุปผลการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ที่มา : สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

---

[3] เช่น การให้คำปรึกษาข้อกฎหมายเพื่อให้เข้าถึงสิทธิของตน (การขอรื้อฟื้นคดี การขอไกล่เกลี่ยชั้นบังคับคดี) ประสานการจัดหาทนายเพื่อช่วยเหลือคดี เป็นต้น

[4] เช่น เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล หรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว หรือเรื่องที่ไม่มีข้อเท็จจริงที่ชัดเจนให้พิจารณา หรือเรื่องที่เป็นการแสดงความคิดเห็นทั่วไป เป็นต้น

3.1.3 การประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคประชาสังคม หรือบุคคลในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

นอกจากกรณีเรื่องร้องเรียนที่ กสม. รับไว้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้ว กสม. ได้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งไปสู่ผลสัมฤทธิ์ จึงได้ปรับแนวทางการดำเนินงานด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยมุ่งเน้นภารกิจในการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นวิธีการรูปแบบหนึ่งในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ อีกทั้งสามารถเยียวยาความเสียหายได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้วิธีการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน หรือการประสานกับบุคคลอื่นใดในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ให้ตอบสนองต่อสภาพปัญหาและเป้าหมายของคำร้องเรียนได้โดยตรง ภายในกรอบของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างรวดเร็ว เช่น

- **เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม** กรณีกล่าวอ้างว่าพนักงานสอบสวนหลายท้องที่ดำเนินคดีล่าช้า หรือกรณีผู้ต้องขังถูกอายัดตัวไว้ดำเนินคดีแต่คดีไม่มีความคืบหน้า ทำให้ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องขังตามกฎหมายราชทัณฑ์ จากการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปยังสถานีตำรวจต้นสังกัดของพนักงานสอบสวนที่รับผิดชอบสำนวนการสอบสวน ส่งผลให้พนักงานสอบสวนเร่งรัดการดำเนินคดีให้มีความคืบหน้า จนกระทั่งสามารถสรุปสำนวนการสอบสวนเสนอไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาคดีของผู้ร้องได้รวดเร็วยิ่งขึ้น โดยบางเรื่องสามารถดำเนินการประสานการคุ้มครองได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเพียง 1 เดือน เท่านั้น เนื่องจากพบว่าเป็นคดีที่ศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วหรือบางคดีพนักงานอัยการได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาผ่านไปนานหลายปีแล้ว แต่พนักงานสอบสวนยังไม่ได้มีหนังสือขอถอนอายัดผู้ต้องหาไปยังเรือนจำที่เป็นสถานที่คุมขังในปัจจุบัน

- **เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิและสถานะบุคคลอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิคนพิการ กรณีคนพิการขอความช่วยเหลือให้ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิด (หลักดินแดน)** โดยขอให้ประสานขอเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิสูจน์สัญชาติของผู้เสียหาย จากการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาคนพิการที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร ปรากฏว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดส่งเอกสารประกอบการพิสูจน์สัญชาติของผู้เสียหายเพื่อมอบให้ผู้ร้องไปดำเนินการต่อไป และกรมการปกครอง

ได้ประสานให้ผู้ร้องและผู้เสียหายดำเนินการเรื่องการพิสูจน์สัญชาติ ณ กรมการปกครองตามหน้าที่และอำนาจแล้ว ทำให้ปัญหาตามคำร้องเรียนได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมภายในระยะเวลา 4-5 เดือน

- **เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล** กรณีกล่าวอ้างว่าบุคลากรทางการแพทย์เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลทางสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่พยาบาลผู้ถูกร้องได้โพสต์ภาพถ่ายรายชื่อของผู้ร้องและผู้ป่วยรายอื่นที่เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนนทบุรี ลงบนสื่อสังคมออนไลน์ (เฟซบุ๊ก) โดยตั้งค่าการเผยแพร่แบบสาธารณะ จากการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โรงพยาบาลซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและว่ากล่าวตักเตือนผู้ถูกร้องแล้ว ต่อมาผู้ถูกร้องได้ลบข้อความพร้อมทั้งแสดงคำขอโทษต่อผู้ป่วยที่ถูกละเมิดสิทธิบนสื่อสังคมออนไลน์ อันเป็นการยุติการกระทำที่กระทบสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ และชื่อเสียง และถือว่าได้มีการเยียวยาต่อผู้เสียหายในรูปแบบหนึ่งด้วยแล้ว ซึ่งเป็นเรื่องที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาเพียง 1 เดือน

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จจากการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจนเกิดผลสัมฤทธิ์ สามารถแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมและทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ กสม. ปี 2560-2565 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม

3.1.4 การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้ดำเนินการตรวจสอบคำร้องที่ได้รับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รวมกับคำร้องสะสมที่ได้รับก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิ้น 153 เรื่อง เป็นคำร้องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 83 เรื่อง และเป็นคำร้องก่อนปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 70 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และ กสม. มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) จำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 21.57 เรื่องที่ไม่มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดย กสม. อาจมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3) จำนวน 53 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 34.64 และเรื่องที่ตรวจสอบแล้วยุติเรื่อง เนื่องจากมีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาด หรือส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ หรือมีข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร เป็นต้น จำนวน 67 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43.79 รายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หน่วย: เรื่อง

ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน	จำนวน	ร้อยละ
1. มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน[5] และมีข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยา	33	21.57
2. ไม่มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน[6] แต่มีข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน	53	34.64
3. ตรวจสอบแล้วยุติเรื่อง 3.1 เนื่องจากมีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่งหรือคำวินิจฉัยเสร็จเด็ดขาดแล้ว และไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกสม.[7] (23 เรื่อง) 3.2 โดยส่งเรื่องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการ (22 เรื่อง) 3.3 โดยมีข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร (9 เรื่อง) 3.4 ไม่มีประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน (7 เรื่อง) 3.5 ได้รับการแก้ไขจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (4 เรื่อง) 3.6 ผู้ร้องประสงค์ขอถอนเรื่อง (2 เรื่อง)	67	43.79
รวม	**153**	**100.00**

ที่มา : สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 การพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ กสม. รับเป็นคำร้องไว้ตรวจสอบและจัดทำรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิ้น 33 เรื่อง ตัวอย่างเช่น กรณีการชุมนุมทางการเมืองในระหว่างเดือนกรกฎาคม–ธันวาคม 2563 กรณีกล่าวอ้างว่าศูนย์แพทยศาสตร์ศึกษาชั้นคลินิกห้ามนักศึกษามุสลิมไว้เครา และบังคับให้เข้าร่วมพิธีกรรมที่ไม่สอดคล้องกับหลักศาสนา กรณีกล่าวอ้างว่านายทหารมีคำสั่งลงโทษทหารกองประจำการทำให้ได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น *รายละเอียดสามารถสแกนดาวน์โหลดได้ทาง QR code ที่ปรากฏ*

QR code: กรณีตัวอย่างผลการพิจารณาเรื่องร้องเรียนที่ กสม. รับเป็นคำร้องไว้ตรวจสอบและจัดทำรายงานผลการพิจารณา รวมทั้งเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

[5] ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1)
[6] ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3)
[7] ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 39

1) รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 33 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นประเภทสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จำนวน 10 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.30 เช่น กรณีกล่าวอ้างว่านายทหารมีคำสั่งลงโทษทหารกองประจำการทำให้ได้รับบาดเจ็บอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และกรณีกล่าวอ้างว่าผู้บังคับบัญชาทำร้ายร่างกายและจิตใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและเยาวชนที่อยู่ในการควบคุม และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 27.27 เช่น กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดเข้าตรวจค้นกุฏิโดยไม่มีหมายค้น และกรณีกล่าวอ้างว่าพนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้า เป็นต้น รองลงมาเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม/ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 เช่น กรณีกล่าวอ้างว่ามีการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกชมรมฌาปนกิจสงเคราะห์ และกรณีกล่าวอ้างว่าสถานศึกษาเอกชนมีนโยบายที่อาจนำไปสู่การเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศ และสิทธิชุมชน จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 9.09 เช่น กรณีกล่าวอ้างว่าโรงงานแปรรูปไม้ยางพาราปล่อยน้ำเสียทำให้ได้รับความเสียหาย กรณีคัดค้านโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนขนาด 150 เมกะวัตต์ เป็นต้น รายละเอียดตามตารางที่ 7 *และสามารถสแกนดาวน์โหลดได้ทาง QR code ที่ปรากฏ*

QR code: กรณีตัวอย่างรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ตารางที่ 7 รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หน่วย: เรื่อง

ประเภทสิทธิมนุษยชน	จำนวน	ร้อยละ
1) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย	10	30.03
2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	9	27.27
3) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม/ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ	3	9.09
4) สิทธิชุมชน	3	9.09
5) สิทธิเด็ก	2	6.06
6) สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน	2	6.06
7) สิทธิในที่ดิน	1	3.03
8) สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว	1	3.03
9) เสรีภาพในการชุมนุม	1	3.03
10) เสรีภาพในการปฏิบัติเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา	1	3.03
รวม	**33**	**100.00**

ที่มา : สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

2) รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 53 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นประเภทสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จำนวน 15 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 28.30 เช่น กรณีกล่าวอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมือง เมื่อปี 2553 กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดโดยละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นต้น รองลงมาเป็นสิทธิในทรัพย์สิน จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.21 เช่น กรณีกล่าวอ้างว่าได้รับค่าทดแทนในอัตราที่ไม่เป็นธรรมจากการถูกเวนคืนที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กรณีกล่าวอ้างว่าหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ทับซ้อนกับที่ดินทำกินของประชาชน และกรณีสิทธิชุมชน จำนวน 6 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 11.32 เช่น กรณีกล่าวอ้างว่าการประกอบกิจการรับซื้อน้ำยางและผลิตยางแผ่นส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน เป็นต้น รายละเอียดตามตารางที่ 8 *และสามารถสแกนดาวน์โหลดได้ทาง QR code ที่ปรากฏ*

QR code: กรณีตัวอย่างรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ตารางที่ 8 รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หน่วย: เรื่อง

ประเภทสิทธิมนุษยชน	จำนวน	ร้อยละ
1) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย	15	28.30
2) สิทธิในทรัพย์สิน	7	13.21
3) สิทธิชุมชน	6	11.32
4) การเลือกปฏิบัติไม่เป็นธรรม	5	9.43
5) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	3	5.66
6) สิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัว	3	5.66
7) สิทธิในการจัดการที่ดิน	2	3.77
8) สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข	2	3.77
9) สิทธิพลเมือง	1	1.89
10) สิทธิและสถานะบุคคล	1	1.89
11) สิทธิแรงงาน	1	1.89
12) สิทธิคนพิการ	1	1.89
13) สิทธิในสวัสดิการสังคม	1	1.89
14) เสรีภาพในการประกอบอาชีพ	1	1.89
15) เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร	1	1.89
16) เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น	1	1.89
17) เสรีภาพในการเดินทาง	1	1.89
18) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	1	1.89
รวม	**53**	**100.00**

ที่มา : สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

3.1.5 การติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กสม. ได้ติดตามผลการดำเนินการตามรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งสิ้น 53 เรื่อง เช่น สิทธิชุมชน จำนวน 22 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 41.51 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 9 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 16.98 สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จำนวน 7 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 13.21 เป็นต้น (ตารางที่ 9) โดย กสม. ได้พิจารณารับทราบผลดำเนินการของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน และมีมติให้ยุติการติดตามผลการดำเนินการ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนได้ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางหรือข้อเสนอแนะของ กสม. ทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญ จำนวน 49 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 92.45 หรือไม่อาจดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางหรือข้อเสนอแนะ กสม. ได้โดยมีเหตุผลอันสมควร จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 5.66 รวมถึงกรณีหน่วยงานได้รับข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ จำนวน 1 เรื่อง หรือคิดเป็นร้อยละ 1.89 ตามระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2564 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 9 รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ได้ติดตามผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หน่วย: เรื่อง

ประเภทสิทธิมนุษยชน	จำนวน	ร้อยละ
1) สิทธิชุมชน	22	41.51
2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม	9	16.98
3) สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย	7	13.21
4) การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม/ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ	5	9.43
5) สิทธิเด็ก	2	3.77
6) สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน	2	3.77
7) สิทธิพลเมือง	2	3.77
8) สิทธิในที่ดิน	1	1.89
9) สิทธิผู้สูงอายุ	1	1.89
10) เสรีภาพในการนับถือศาสนา	1	1.89
11) สิทธิและสถานะบุคคล	1	1.89
รวม	**53**	**100.00**

ที่มา : สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

ตารางที่ 10 เหตุของการยุติการติดตามผลการดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2564 ข้อ 22 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

หน่วย: เรื่อง

เหตุแห่งการยุติการติดตาม	จำนวน	ร้อยละ
1) กรณีหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางหรือข้อเสนอแนะของ กสม. ทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว	49	92.45
2) กรณีหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางหรือข้อเสนอแนะของ กสม. ได้โดยมีเหตุผลอันสมควร	3	5.66
3) กรณีหน่วยงานได้รับข้อเสนอแนะของ กสม. เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจ	1	1.89
รวม	**53**	**100.00**

ที่มา : สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

1) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิชุมชน จำนวน 22 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขอให้หน่วยงานรัฐที่ถูกร้องเรียนระงับโครงการหรือทบทวนโครงการ หรือดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานโดยให้มีองค์ประกอบจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือการจัดตั้งกลไกในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน การจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และผู้มีส่วนได้เสีย และคำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในทุกมิติ การจัดทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างส่วนราชการและประชาชนที่ได้รับผลกระทบ เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน การติดตามตรวจสอบและควบคุมดูแลการประกอบกิจการของผู้ถูกร้องตามอำนาจหน้าที่อย่างใกล้ชิด หรือให้ดำเนินการตรวจสอบการออกเอกสารสิทธิที่ดินของรัฐที่คลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งเสนอแนะให้เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ โดยเสนอให้พิจารณาสนับสนุนงบประมาณเร่งด่วน และได้มีข้อเสนอแนะเพื่อให้ภาคเอกชนดำเนินการโดยนำหลักกระบวนการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) ในด้านความเสี่ยงและผลกระทบจากการดำเนินการตามหน้าที่ในการเคารพของภาคธุรกิจ รวมทั้งการกำหนดมาตรการเยียวยาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจ

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราชได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อทบทวนโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือที่อ่าวเตล็ดหรือทบทวนใบอนุญาตการประกอบกิจการ จัดตั้งคณะทำงานระดับจังหวัดเพื่อแก้ไขปัญหาและติดตามตรวจสอบการประกอบกิจการ การจัดการปัญหาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของปลาหมอสีคางดำ โดยกรมประมงได้เร่งกำจัดปลาหมอสีคางดำ และจ่ายเงินเยียวยาเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบ กรณีโครงการ

ขุดลอกพื้นที่ชุ่มน้ำหนองแด และกรณีบริษัท ตรังน้ำมันปาล์ม จำกัด ได้แก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ร้องและผู้ได้รับผลกระทบจนมีความพึงพอใจ รวมทั้งกรณีโครงการของรัฐและภาคเอกชนได้จัดการรับฟังความคิดเห็น กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เพื่อให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารทั้งก่อนและหลังการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

สำหรับกรณีหน่วยงานไม่อาจดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ได้โดยมีเหตุผลอันสมควร เช่น กสม. มีข้อเสนอแนะให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เผยแพร่ความคืบหน้าการดำเนินการที่เป็นปัจจุบันของโครงการฮัจยีและโครงการมายตง แต่ กฟผ. ไม่อาจดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. เนื่องจากอยู่ระหว่างรอความชัดเจนในการกำหนดลำดับและขนาดโครงการพัฒนาแหล่งน้ำของรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จึงจะสามารถกำหนดทิศทางในการพัฒนาโครงการดังกล่าวได้ หรือข้อเสนอแนะให้กระทรวงคมนาคมและกรมเจ้าท่านำผลการศึกษาและจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับยุทธศาสตร์ (SEA) สำหรับแผนการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ไปประกอบการพิจารณา แต่กระทรวงคมนาคมได้ยกเลิกสัญญากับบริษัทที่ปรึกษาที่เป็นคู่สัญญาเพื่อยุติโครงการ เนื่องจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ประกาศขึ้นทะเบียนพื้นที่ดังกล่าวเป็นอุทยานธรณีโลก (Satun UNESCO Global Geopark) หรือกรณีให้กรมเจ้าท่านำผลการศึกษาผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ และแผนแม่บทการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ไปประกอบการดำเนินการศึกษาทบทวนและจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมภายใต้สังกัด แต่กรมเจ้าท่าแจ้งว่าได้ว่าจ้างบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาดำเนินการและได้มอบหมายให้บริษัทฯ นำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินโครงการดังกล่าว หรือกรณีประทานบัตรโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน ที่มีข้อเสนอแนะให้หน่วยงานจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบและกำหนดมาตรการในการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เคร่งครัด รวมทั้งแนวทางในการเยียวยาความเสียหายแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนและเป็นธรรม ซึ่งหน่วยงานได้ดำเนินการอยู่ก่อนแล้วตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานได้ดำเนินการตามมาตรการหรือแนวทางที่มีผลเช่นเดียวกันกับข้อเสนอแนะของ กสม. เป็นต้น

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 9 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำกับดูแลให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 419/2556 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 เรื่อง การอำนวยความยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดคดีอาญา และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ กสม. จัดทำและเผยแพร่ทาง www.nhrc.or.th ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า พิจารณาเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ร้อง ให้คณะรัฐมนตรีเร่งหามาตรการแก้ไขปัญหาให้แก่กรมราชทัณฑ์เพื่อแก้ไขปัญหาจำนวนผู้ต้องขังเกินความจุของเรือนจำหรือทัณฑสถาน รวมทั้งเพิ่มจำนวนบุคลากรทางการแพทย์เพื่อให้การรักษาพยาบาลผู้ต้องขังครอบคลุมทั้งกลางวันและกลางคืน จัดอบรมเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง และ

คณะรัฐมนตรีควรพิจารณาใช้นโยบายกระบวนการยุติธรรมทางเลือก เช่น การเบี่ยงเบนคดีอาญาออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ที่มุ่งเน้นให้คดีความขึ้นสู่การพิจารณาของศาลน้อยลง และทำให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาความเสียหายได้มากขึ้น และกระบวนการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือกำชับให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้เสร็จสิ้นโดยเร็วตามที่กำหนดไว้ในคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 419/2556 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 อย่างเคร่งครัด และได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องศึกษาคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ กสม. จัดทำและเผยแพร่ทาง www.nhrc.or.th กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้าได้เยียวยาความเสียหายทั้งด้านร่างกายและจิตใจให้แก่ผู้ร้อง คณะรัฐมนตรีโดยกระทรวงยุติธรรมรับข้อเสนอแนะของ กสม. เพื่อไปศึกษาข้อมูลและจัดทำแผนงบประมาณ ทั้งด้านทรัพยากรและบุคลากร เพื่อกำหนดสถานที่ที่เหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละประเภท และจะจัดทำคำของบประมาณสนับสนุนเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับการรักษาพยาบาลให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น กรมราชทัณฑ์ได้จัดหลักสูตรอบรมเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนและหลักการพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ตามข้อกำหนดขั้นต่ำขององค์กรสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมาโดยตลอด

สำหรับการพิจารณาให้กระบวนการยุติธรรมทางเลือก เช่น การเบี่ยงเบนคดีอาญาออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก ปัจจุบันมีมาตรการเพื่อการเบี่ยงเบนคดีอาญาออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักที่สำคัญ เช่น ระเบียบศาลยุติธรรมว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนฟ้องคดี พ.ศ. 2562 มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา มาตรา 86 ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย จำนวน 7 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามการร้องเรียนตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม และพิจารณาเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายทั้งทางร่างกายและจิตใจ เสนอให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) รับกรณีการบังคับให้บุคคลสูญหายเป็นคดีพิเศษโดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ร้องขอ และคณะรัฐมนตรีควรเร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจัดทำระบบคัดกรองเพื่อแยกประเภทผู้ต้องกัก และเพิ่มบริการทางการแพทย์แก่ผู้ต้องกักให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติ

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. โดยตรวจสอบข้อเท็จจริงตามอำนาจหน้าที่ เร่งติดตามหาตัวบุคคลสูญหาย พิจารณาเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ร้อง และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งว่าข้อเสนอแนะของ กสม. เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ได้ส่งไปยังคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างฯ เพื่อประกอบการพิจารณาแล้ว

ส่วนกรณีให้กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) รับกรณีการบังคับให้บุคคลสูญหายเป็นคดีพิเศษโดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ร้องขอ กรมสอบสวนคดีพิเศษได้แก้ไขประกาศ กคพ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการร้องขอและเสนอให้ กคพ. มีมติให้คดีความผิดทางอาญาใดเป็นคดีพิเศษ พ.ศ. 2561 และกรณีให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจัดทำระบบคัดกรองเพื่อแยกประเภทผู้ต้องกัก และเพิ่มบริการทางการแพทย์นั้น ปัจจุบันมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการคัดกรองคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศอันเป็นภูมิลำเนาได้ พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้ในวันที่ 22 มิถุนายน 2563 และสำนักงานแพทย์ตรวจคนเข้าเมือง มีแพทย์ตรวจคนเข้าเมือง และแพทย์มูลนิธิคณะสงฆ์พระเยซูเจ้า (เยซูอิสต์) ตรวจรักษาให้กับผู้ต้องกักที่เจ็บป่วยเป็นประจำทุกวัน เป็นต้น

4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล จำนวน 5 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม และขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งเพศหรือความพิการ การเสนอให้ยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีก่อนรับเข้าทำงาน การขอให้รัฐบาลผลักดันการตรากฎหมายว่าด้วยการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลขึ้นใช้บังคับ เร่งผลักดันและขับเคลื่อนให้ทุกจังหวัดมีประกาศข้อปฏิบัติในการส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: บริษัทเอกชน (ผู้ถูกร้อง) ได้ยกเลิกการตรวจหาเชื้อเอชไอวีก่อนรับพนักงานเข้าทำงานทุกตำแหน่ง กระทรวงสาธารณสุขได้กำชับสถานพยาบาลให้ปกปิดข้อมูลด้านสุขภาพผู้ป่วยตามจริยธรรมทางการแพทย์ และรัฐบาลโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้แต่งตั้งคณะทำงานยกร่างพระราชบัญญัติขจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. .... กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนให้ทุกจังหวัดมีประกาศข้อปฏิบัติในการส่งเสริมความเสมอภาคและขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศตามพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 และร่วมกับกระทรวงมหาดไทยให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการและพนักงานของสถานประกอบการ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน และไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ

5) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิเด็ก จำนวน 2 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการกำชับบุคลากรทางการศึกษา และจัดอบรมแนวทางการปฏิบัติต่อเด็กโดยไม่ใช้ความรุนแรง และเสนอแนะให้คณะรัฐมนตรีพิจารณามอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ดำเนินการจัดการศึกษาตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในพื้นที่พักพิงชั่วคราว หรือศูนย์อพยพ เพื่อให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำร่างคู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือ

เด็กนักเรียนของสถานศึกษา (ฉบับพัฒนา พ.ศ. 2563) เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาและคณะรัฐมนตรี โดยกระทรวงมหาดไทยได้จัดการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษาภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวหรือศูนย์อพยพ ครอบคลุมตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 และความในมาตรา 54 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แล้ว แต่ไม่ได้เป็นไปตามหลักสูตรและมาตรฐานของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เนื่องจากจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาของเมียนมา เพื่อให้เด็กที่จบการศึกษาในช่วงชั้นต่าง ๆ ไปเทียบเคียงกับหลักสูตรของเมียนมา อันเป็นประเทศมาตุภูมิได้

6) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน จำนวน 2 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้กรมชลประทานชดใช้ค่าแห่งที่ดินของผู้ร้องซึ่งถูกนำไปใช้เพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยฝั่งแดง จังหวัดอุบลราชธานี และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมชลประทานร่วมกันเร่งรัดการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาจากผลกระทบของโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำโปร่งขุนเพชร จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้งชดเชยเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2562 อนุมัติจ่ายเงินชดเชยให้กับราษฎรผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 13,933,122.50 บาท และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนจากโครงการอ่างเก็บน้ำโปร่งขุนเพชร โดยคณะรัฐมนตรีมีมติให้จ่ายเงินช่วยเหลือค่าขนย้ายและค่ารื้อย้ายให้กับผู้มีสิทธิตามหลักเกณฑ์ และแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบคุณสมบัติและจัดหาที่ดินกรณีโครงการอ่างเก็บน้ำโปร่งขุนเพชร จังหวัดชัยภูมิ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2563

7) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิพลเมือง จำนวน 2 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้คณะรัฐมนตรีเร่งพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับเนื้อหาตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ และให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำกับดูแลให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 419/2556 เรื่องการอำนวยความยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวนและมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดคดีอาญา

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. โดยเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2563 มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งว่าข้อเสนอแนะของ กสม. เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ได้ส่งไปยังคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อประกอบการพิจารณา และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แจ้งว่าได้กำชับหน่วยงานในสังกัดเพื่อให้พนักงานสอบสวนและข้าราชการตำรวจในสังกัดปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและเป็นไปตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ 419/2556

8) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการที่ดิน จำนวน 1 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้กองทัพเรือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาให้กลุ่มราษฎรได้อยู่อาศัยและประกอบอาชีพในพื้นที่เดิมหรือจัดสรรพื้นที่ที่เหมาะสมพร้อมทั้งเยียวยาตามความเหมาะสม

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: กองทัพเรือและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ประชุมร่วมกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อแก้ไขปัญหา เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2562 ได้ข้อสรุปว่า กองทัพเรือมีความจำเป็นเร่งด่วนในการใช้พื้นที่ตามข้อพิพาท จึงให้จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และกรมธนารักษ์ดำเนินการสำรวจข้อมูลผู้บุกรุกที่ดินบริเวณศูนย์เกษตรกรรมทหารเรือโยธะกา เพื่อคัดกรองผู้ที่สมควรได้รับการช่วยเหลือ รวมถึงการจัดทำแผนการบริหารจัดการและเคลื่อนย้ายประชาชนออกจากที่ดิน

โดยจะบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่ถูกยกเลิกสัญญาเช่า ด้วยการจัดสรรที่ดินให้แต่ละครอบครัวเพื่ออยู่อาศัย ประมาณ 3-5 ไร่ และที่ดินทำกินประมาณ 10 ไร่ ตลอดจนมีแผนโยกย้ายราษฎรไปอยู่อาศัยในที่ราชพัสดุแปลงใหม่

9) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิผู้สูงอายุ จำนวน 1 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการให้ผู้สูงอายุในเรือนจำได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามสิทธิที่พึงมี

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยกำหนดให้ผู้สูงอายุที่ต้องขังอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มอบอำนาจให้ผู้บัญชาการเรือนจำรับลงทะเบียนและนำคำขอลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพมายื่นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามภูมิลำเนาหรือที่เรือนจำตั้งอยู่ และกรมราชทัณฑ์ได้มีหนังสือแจ้งเรือนจำ/ทัณฑสถาน สถานกักขัง และสถานกักกัน เพื่อซักซ้อมแนวปฏิบัติสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ในเรือนจำมีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุ

10) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนา จำนวน 1 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่เร่งดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจกับชุมชนต่าง ๆ ให้ตระหนักเกี่ยวกับเสรีภาพในการนับถือศาสนาตามที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองไว้ในรัฐธรรมนูญ รวมทั้งการหาแนวทางพิจารณาหรือคัดกรองกฎหรือระเบียบใด ๆ ที่ออกโดยชุมชน เพื่อป้องกันมิให้กฎหรือระเบียบที่ออกนั้นขัดต่อระเบียบ กฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน และให้นายอำเภอฝางจัดการสานเสวนาผู้นำชุมชนและชาวชุมชนที่มีข้อพิพาทในประเด็นเสรีภาพในการนับถือศาสนา

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: จังหวัดเชียงใหม่มอบหมายให้อำเภอฝางตรวจสอบข้อเท็จจริงและจัดประชุมเพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชที่มีข้อพิพาทนได้ทราบถึงสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยให้ผู้นำชุมชน คณะกรรมการชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน ทั้งผู้ที่นับถือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ได้ร่วมกันทบทวนข้อตกลงเดิม และจัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติการทำกิจกรรมของผู้นับถือศาสนาคริสต์ในชุมชนขึ้นมาใหม่ จนเป็นที่ยุติของทุกฝ่าย

11) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิทธิและสถานะบุคคล จำนวน 1 ฉบับ กสม. มีข้อเสนอแนะเพื่อให้คณะรัฐมนตรีกำหนดแนวทางและคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ในไทยให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ โดยไม่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผลดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์: คณะรัฐมนตรีโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหากรณีกลุ่มชาติพันธุ์มานิ เช่น การให้ได้รับสิทธิพื้นฐานด้านสาธารณสุข สิทธิทางการศึกษา และปัจจุบันรัฐบาลมอบหมายให้ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและอนุรักษ์วิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ พ.ศ. .... เพื่อแก้ไขปัญหาชาติพันธุ์อย่างเป็นระบบ การติดตามผลการดำเนินการข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จจากข้อเสนอแนะของ กสม. จากการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน จนเกิดผลสัมฤทธิ์ อันเป็นการดำเนินการในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเยียวยาผู้เสียหาย

ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำ หรือละเลยการกระทำของกรณีหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ กสม. ปี 2560-2565 ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคม เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และยุทธศาสตร์ที่ 2 เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาครัฐและภาคเอกชน โดยการขับเคลื่อนและการผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

3.2 การเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้จัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนรายกรณี รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นข้อเสนอแนะที่เสนอโดยตรงต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ 1) กรณีศึกษา: ผลกระทบด้านการจราจรของโครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายสีชมพู ช่วงแคราย–มีนบุรี 2) การแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการยุติการตั้งครรภ์ 3) กรณีปัญหาความรุนแรงทางเพศต่อเด็กนักเรียนโดยครูหรือบุคลากรทางการศึกษา 4) ผลกระทบด้าสิทธิมนุษยชนต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ระลอกใหม่ 5) การจำหน่ายรายการบุคคลออกจากฐานข้อมูลทะเบียนและการระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนราษฎรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ 6) กระบวนการบริหารจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร 7) นักปกป้องสิทธิมนุษยชนหรือผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน และ 8) ผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 *รายละเอียดสามารถสแกนดาวน์โหลดได้ทาง QR code ที่ปรากฏ*

3.3 การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ

การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเป็นหน้าที่และอำนาจของ กสม. ตามมาตรา 247 (2) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และมาตรา 26 (2) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 โดยกำหนดให้ กสม. เสนอรายงานดังกล่าวต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน โดยการจัดทำรายงานต้องแล้วเสร็จภายใน 90 วันนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน ตามมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ

รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยเป็นรายงานตามปีปฏิทินที่มีเนื้อหาครอบคลุมระยะเวลาระหว่างเดือนมกราคม–ธันวาคมของแต่ละปี ในการจัดทำรายงานดังกล่าว กสม. ได้ใช้ข้อมูลจากการติดตามเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นตลอดทั้งปี รวมทั้งจากเรื่องร้องเรียนที่ กสม. ได้รับจากเวทีเสวนาและเวทีรับฟังความเห็นจากภาคประชาสังคม ตลอดจนข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาประมวลวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกฎหมายภายในและพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

QR code: กรณีตัวอย่างข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

ของไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กสม. มีการดำเนินงานในส่วนของการจัดทำรายงานดังกล่าว ดังนี้

3.3.1 การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยปี 2563

กสม. ได้จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยปี 2563 ส่งให้รัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2564 ซึ่งเป็นไปตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งได้เผยแพร่รายงานฉบับเต็มทางเว็บไซต์ของสำนักงาน กสม. รายงานได้นำเสนอการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) สถานการณ์ที่เกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์เฉพาะ 2) สถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง 3) สถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และ 4) สถานการณ์ของกลุ่มบุคคล

การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์เฉพาะ เป็นการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนของเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นตลอดทั้งปี 2 เหตุการณ์ เหตุการณ์แรก คือ การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งสิทธิด้านสุขภาพ เศรษฐกิจของประเทศและรายได้ของประชาชน รายงานได้นำเสนอมาตรการของรัฐบาลในการควบคุมโรคและรักษาผู้ป่วย รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจเพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่เหมาะสมผ่านมาตรการเยียวยาทางการเงิน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงความช่วยเหลือของประชากรบางกลุ่ม ส่วนเหตุการณ์ที่สอง ได้แก่ การชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของนักเรียน นักศึกษาและประชาชน ซึ่งเกิดขึ้นเกือบตลอดทั้งปี รายงานได้ประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการใช้เสรีภาพในการชุมนุม ข้อจำกัดในการใช้เสรีภาพดังกล่าวภายใต้มาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการดูแลการชุมนุมตามกฎหมายภายในและมาตรฐานสากล

ในด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง รายงานได้ประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับการเข้าถึงความยุติธรรมของประชาชน การป้องกันการกระทำทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ปัญหาการคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชน โทษประหารชีวิต สถานการณ์จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์รุนแรง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประเด็นสิทธิแรงงาน ทั้งแรงงานในระบบ แรงงานนอกระบบ และแรงงานข้ามชาติ ประเด็นสิทธิด้านสุขภาพ อาทิ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ และปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5) ประเด็นสิทธิด้านการศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการเข้าถึงและคุณภาพการศึกษา ประเด็นเรื่องการส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่เคารพสิทธิมนุษยชน และประเด็นที่เกี่ยวกับสิทธิชุมชนในบริบทของการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์ ปัญหาที่อยู่อาศัยและที่ทำกินของกลุ่มชาติพันธุ์ และการดำเนินโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อชุมชน

ในด้านสิทธิของกลุ่มบุคคล เป็นการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ สตรี รวมถึงความเสมอภาคระหว่างเพศ และผู้มีปัญหาสถานะและสิทธิ โดยมีประเด็นสำคัญ เช่น การพัฒนาเด็กปฐมวัย ปัญหาเด็กถูกกระทำรุนแรง ถูกล่วงละเมิดทางเพศ และถูกกลั่นแกล้ง (Bullying) ทั้งในโรงเรียนและทางโซเชียลมีเดีย การคุ้มครองสิทธิในสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุที่ทำงาน การจัดระบบดูแลสุขภาพผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง และการคุ้มครองผู้สูงอายุจากการถูกละเลยทอดทิ้งและการใช้ความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ การเพิ่มเบี้ยความพิการสำหรับเด็กและผู้มีรายได้น้อย การเข้าถึงการศึกษา การขนส่งสาธารณะและการทำงานของคนพิการ การเข้าถึงการยุติการตั้งครรภ์ที่ปลอดภัย ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว การส่งเสริมความเท่าเทียมของกลุ่มบุคคลหลากหลายทางเพศในเรื่องการก่อตั้งครอบครัว และ

การเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้สถานะ/สัญชาติแก่คนไร้รัฐกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลด รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี 2563 ได้ทาง QR Code ที่ปรากฏ

QR code: รายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยปี 2563

3.3.2 การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยปี 2564

กสม. ได้จัดทำแผนการจัดทำรายงานตามที่กำหนดในมาตรา 41 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 และได้ติดตามสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยตั้งแต่ต้นปี 2564 มาอย่างต่อเนื่อง โดยเหตุการณ์สำคัญที่มีผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนยังคงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากปี 2563 ได้แก่ การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และการชุมนุมทางการเมือง นอกจากนี้ กสม. ได้ติดตามพัฒนาการในประเด็นสิทธิต่าง ๆ ต่อเนื่องจากปี 2563 ทั้งในส่วนของความคืบหน้าและปัญหาอุปสรรค ตลอดจนประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนที่สำคัญอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในปี 2564 โดยจะประมวลข้อมูลจนถึงเดือนธันวาคม 2564 แล้วนำมาวิเคราะห์และจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในปี 2564 รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในด้านต่าง ๆ เสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชนตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

3.4 การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

การดำเนินการของ กสม. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้บรรลุตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทประการสำคัญของหลักการปารีส ซึ่งสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั่วโลกจะต้องมุ่งดำเนินการเพื่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน (Promotional Function) การสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะผ่านช่องทางการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนแต่ละกลุ่มอย่างทั่วถึงและครอบคลุม โดยเฉพาะงานด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ทั้งในและนอกระบบการศึกษา มีการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้เกิดความตระหนักเห็นถึงคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเกิดความร่วมมือและปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมและวิถีชีวิต สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย นอกจากนี้ กสม. ยังได้ประสานการพัฒนาเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่น และภาคประชาสังคม และสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วม

เป็นเครือข่าย ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน พัฒนาระบบและวิธีการทำงานโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชนสำหรับงานด้านการสื่อสารองค์กรได้ดำเนินการสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเห็นคุณค่าการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน การจัดทำสื่อเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ การปรับเปลี่ยนเจตคติ และเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้แก่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่น ภาคประชาสังคมและประชาชน ตลอดจนสื่อมวลชน เผยแพร่การส่งเสริมและการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือแนวทางการแก้ไขการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมให้สาธารณชน รวมทั้งการผลิตสื่อรณรงค์และเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ตลอดจนงานศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันวิชาการในท้องถิ่นเป็นที่พึ่งของชุมชนเพื่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ประสานสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมร่วมกับศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้ขับเคลื่อนกระบวนงานเพื่อสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชนเพื่อตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ การดำเนินงานของ กสม. พ.ศ. 2560-2565 ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม ยุทธศาสตร์ที่ 2 เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของภาครัฐและภาคเอกชน โดยการขับเคลื่อนและผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน ยุทธศาสตร์ที่ 3 มุ่งการทำงานร่วมกับเครือข่ายภายในประเทศและพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดการสร้างพลัง (Synergy) ในการทำงานร่วมกัน และยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน สื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมทั้งผลงานสำคัญของ กสม. ต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง

ในส่วนของการดำเนินงานตาม**ยุทธศาสตร์ที่ 1** ส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน กสม. ได้ดำเนินโครงการอบรมเพื่อเสริมสร้างความตระหนักด้านสิทธิมนุษยชนให้กับนักบริหารระดับสูง (Human Rights Executive Program: HREP) รุ่นที่ 2 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสื่อมวลชน จำนวน 70 คน ให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการสร้างแนวปฏิบัติขององค์กรในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนแก่บุคคลในองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียในสังคม โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการวิทยากรกระบวนการ (Training of Trainers) ด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อนำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้กับศึกษานิเทศก์ในพื้นที่ภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนศึกษาและแนวทางในการนำเข้าระบบการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะและเป็นการขยายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการประเด็นด้านสิทธิมนุษยชน การจัดทำคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นคู่มือสำหรับครู อาจารย์ ผู้สอน บุคลากรด้านการศึกษา และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ได้พัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนใน

ระดับอุดมศึกษาอย่างรอบด้าน โดยเนื้อหาในคู่มือการจัดการเรียนรู้สิทธิมนุษยชนในระดับอุดมศึกษาเกิดจากการประมวลองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนจากหลายแหล่งการเรียนรู้ ทั้งการศึกษาจากตำราที่เกี่ยวข้อง เอกสารวิชาการของสำนักงาน กสม. บทความของนักวิชาการด้านสิทธิมนุษยชน ตัวอย่างคู่มือการปฏิบัติขององค์กรที่เกี่ยวข้อง การค้นคว้ารายวิชาและหลักสูตรด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา ตลอดจนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่ได้จากการประชุมอบรม สัมมนากับสถาบันอุดมศึกษาที่มีบันทึกความร่วมมือกับสำนักงาน กสม. และหน่วยงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ในส่วนของ**ยุทธศาสตร์ที่ 2** ที่เน้นการขับเคลื่อนและผลักดันอย่างเป็นระบบ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน กสม. ได้ดำเนินโครงการถอดบทเรียนในการดำเนินงานของ กสม. ตามหลักการชี้แนะเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม ณ โรงแรมอันดารา รีสอร์ท เรสซิเด้นซ์ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นโรงแรมต้นแบบในโครงการนำร่อง (Pilot Project) ในการเผยแพร่หลักการชี้แนะขององค์การสหประชาชาติเรื่องสิทธิมนุษยชนสำหรับธุรกิจ (UNGPs) ไปใช้ในธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลรายละเอียดของเหตุปัจจัยที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ ตลอดจน ปัญหา อุปสรรค และข้อท้าทายในการประกอบธุรกิจตามหลักสิทธิมนุษยชนและการนำคู่มือประเมินผลสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence Handbook) และรายการตรวจสอบ (Checklist) ของธุรกิจการโรงแรมไปปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน อันจะนำไปสู่การเกิดคู่มือและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนและขยายผลโครงการนำร่องไปสู่ธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรมอื่น ๆ ในประเทศไทยต่อไป

ใน**ยุทธศาสตร์ที่ 3** ที่มุ่งทำงานร่วมกับเครือข่าย กสม. ได้พัฒนาการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และชุมชน ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนการส่งเสริมให้สถาบันวิชาการในท้องถิ่นเป็นที่พึ่งของชุมชนเพื่อการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ โดยมีความร่วมมือระหว่าง กสม. กับสถาบันอุดมศึกษา และได้จัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค และแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค เพื่ออำนวยการและสนับสนุนศูนย์ศึกษาและประสานงานฯ ที่ได้จัดตั้งขึ้น ซึ่งคณะกรรมการอำนวยการศูนย์ฯ ประกอบด้วย ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชนในแต่ละพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งของศูนย์ศึกษาและประสานงานฯ เป็นกลไกในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน สร้างความเข้มแข็งด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค และการพัฒนาความร่วมมือทางด้านวิชาการ การวิจัย และการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม โดยได้มีการจัดตั้งศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ 1) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 4) มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา 5) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดยะลา และ 6) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค ได้ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างและพัฒนากระบวนการเรียนรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกับบริบทวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในพื้นที่ ได้แก่ **1) ศูนย์ศึกษาและประสานงานฯ ณ มหาวิทยาลัยบูรพา** ได้ดำเนินการอบรมออนไลน์ 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษา และหลักสูตรคนรุ่นใหม่โปร่งใส เคารพสิทธิ และมีกิจกรรมสร้างเยาวชน Anti-corruption Young Leaders **2) ศูนย์ศึกษาและประสานงานฯ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น** ได้จัดให้มีการเสวนาวิชาการในหัวข้อ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล: บทเรียนสิทธิมนุษยชนภาคอีสาน (The Rights to information: Freedom and Liberties of Isan) **3) ศูนย์ศึกษาและประสานงานฯ ณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี** ได้จัดให้มีการเสวนาวิชาการในหัวข้อ สิทธิมนุษยชนท่ามกลางภาวะโรคระบาดโควิด 19 บทเรียนจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **4) ศูนย์ศึกษาและประสานงานฯ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา** ได้มีการแปลคู่มือหลักสูตรการเรียนรู้ด้านสิทธิมนุษยชนศึกษา 5 ช่วงชั้น เป็นภาษายาวี **5) ศูนย์ศึกษาและประสานงานฯ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี** ได้ดำเนินการโครงการสร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

ในส่วนของ**ยุทธศาสตร์ที่ 4** การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชน กสม. ได้พัฒนางานส่งเสริมสิทธิมนุษยชนให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ในสังคมไทย รวมถึงการทำงานในเชิงพื้นที่ให้มีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด “จำนวนกลุ่มเป้าหมายได้รับการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน” รวมทั้งสิ้น 461,874 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาประมาณ 20,000 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้มีการพัฒนาหลักสูตรสิทธิมนุษยชนศึกษาในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ การกระตุ้นและสร้างต้นแบบด้านสิทธิมนุษยชนโดยการมอบรางวัลบุคคลและองค์กรที่มีผลงานดีเด่นด้านการส่งเสริม ปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2563 การสื่อสารข้อมูลข่าวสารและความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนผ่านสื่อในรูปแบบและช่องทางต่าง ๆ เช่น รายการวิทยุกระจายเสียง สื่อสิ่งพิมพ์ วารสารสิทธิมนุษยชน การออกแถลงการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศ และการแถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ต่อสื่อมวลชน เพื่อสร้างความตระหนักรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนในรอบสัปดาห์ และเพื่อให้

การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลออกสู่สาธารณชนมีความถูกต้องครบถ้วน

นอกจากนี้ กสม. ยังได้จัดทำและเผยแพร่แถลงการณ์ต่อสถานการณ์สิทธิมนุษยชนสำคัญในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนผ่านสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญ ประกอบด้วย **1) ประเด็นปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้** เรื่อง ขอประณามเหตุคนร้ายไล่ยิงรถขนสินค้าระหว่างทางในพื้นที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต 3 ราย และเผาทำลายรถยนต์ (เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2564) **2) ประเด็นสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)** เรื่อง ข้อห่วงใยต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่ (เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2564) **3) ประเด็นสถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง** เรื่อง เหตุการณ์สลายการชุมนุมเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2563 (เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2563) เรื่อง สนับสนุนการเดินหน้าเจรจาในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธี (เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2563) เรื่อง ขอให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมยึดมาตรฐานสากลและหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง (เมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2563) เรื่อง ขอให้ทุกฝ่ายเคารพหลักสิทธิมนุษยชนในการชุมนุมให้ใช้อุปกรณ์อันตรายเท่าที่จำเป็น รวมถึงการประกันสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม

(เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2564) และเรื่อง การสังเกตการณ์การชุมนุม 7 สิงหาคม 2564 กสม. ย้ำขอให้ทุกฝ่ายยุติการใช้ความรุนแรง (เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 2564)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ปรากฏสถานการณ์ที่เยาวชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา ตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน ซึ่ง กสม. ถือเป็นโอกาสและข้อท้าทายสำคัญในดำเนินการเพื่อสร้างเสริมความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนแก่ทุกภาคส่วนในสังคม ซึ่งนับว่ามีผลการดำเนินงานที่สัมฤทธิ์ผลผ่านความร่วมมือกับหุ้นส่วนที่สำคัญ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ และเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ โดยการสร้างมาตรฐานและส่งเสริมให้ความรู้ผ่านการจัดอบรมบุคลากรด้านการศึกษา และการจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนด้านสิทธิมนุษยชนในระดับอุดมศึกษา เพื่อมุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพขั้นพื้นฐาน และบทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองตามกระบวนการประชาธิปไตย และการเคารพในสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น โดยมีเนื้อหาสอดคล้องเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานและหน้าที่ความเป็นพลเมืองตามมาตรฐานสากล และมุ่งคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางในสังคม

ความร่วมมือและสนับสนุนการทำงานระหว่างหน่วยงานและองค์กรในภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะศูนย์ศึกษาและประสานงานด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคทั้ง 12 แห่ง ได้ดำเนินกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนเพื่ออุดช่องว่างในทางปฏิบัติและข้อกฎหมายที่จะนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ขจัดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรม เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นเด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ กลุ่มคนหลากหลายทางเพศ กลุ่มคนไร้รัฐไร้สัญชาติ แรงงานและกลุ่มคนชายขอบ โดยเน้นย้ำและส่งเสริมการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การเคารพความแตกต่างในความคิดเห็น ความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนา เพศ ภาษา หรือสถานะอื่นใด รวมทั้งการเคารพสิทธิและเสรีภาพภายใต้กรอบของกฎหมาย อันจะนำไปสู่ความปรองดองในสังคม การไม่เลือกปฏิบัติไม่ใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงการดูถูก ดูหมิ่น หรือสร้างความเกลียดชัง หรือลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น เพื่อให้ทุกคนทุกกลุ่มในสังคมอยู่ร่วมกันได้โดยสันติ และร่วมกันนำประเทศไทยไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (SDGs 2030) และสร้างสังคมที่สงบสุขอย่างยั่งยืนอย่างแท้จริง

3.5 การศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชน

การศึกษาวิจัยด้านสิทธิมนุษยชนเป็นภารกิจของ กสม. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 และเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ 2 ที่เน้นการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน โดยกสม. จะนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการศึกษาวิจัย จำนวน 3 โครงการ รวมงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 2,121,600 บาท ดังนี้

ที่	ชื่อโครงการ	งบประมาณ (บาท)
1	โครงการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาต้นแบบสิทธิในสุขภาพและการจัดทำมาตรการที่เหมาะสมในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับการกำกับและจัดการอากาศสะอาดเพื่อสุขภาพ	1,171,600
2	โครงการศึกษาแนวทางการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนผู้ต้องขังสูงอายุในประเทศไทย	450,000
3	โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรณีการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารออนไลน์	500,000
รวม		**2,121,600**

การขับเคลื่อนผลการศึกษาวิจัยสู่สังคม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนผลการศึกษาวิจัยให้องค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่สนใจประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ (1) มาตรฐานสากลในการดำเนินธุรกิจเพื่อการเคารพสิทธิมนุษยชน (2) บทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนในการคุ้มครองการละเมิดสิทธิมนุษยชนของภาคเอกชน (3) การตรวจสอบด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) (4) แนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย: กรณีแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมสัตว์ปีก และ (5) การประเมินข้อมูลพื้นฐานระดับชาติด้านธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (National Baseline Assessment on Businessand Human Rights: NBA) นโยบายกฎหมาย และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของประเทศ เนื่องจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จึงได้พัฒนาสื่อเผยแพร่และขับเคลื่อนผลการศึกษาวิจัยประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) โดยนำเสนอผ่านทาง https://bit.ly/3lpOw8E) *ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ได้จาก https://bit.ly/2XfUaCw หรือ QR code ที่ปรากฏ*

พร้อมทั้งจัดทำแบบสอบถามการประเมินและทบทวนการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence) ประเด็นธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ผ่านระบบออนไลน์ https://forms.gle/gcpoRTg3S95caqac6 ทั้งนี้ สำนักงาน กสม. ได้จัดส่งเอกสารสิ่งพิมพ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน 675 หน่วยงาน และให้ผู้สนใจแจ้งขอรับเอกสารสิ่งพิมพ์ได้ผ่านระบบออนไลน์ https://forms.gle/ 37ZVXWA3iHHADbm76

QR code: “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน การขับเคลื่อนผลการศึกษาวิจัยไปสู่การปฏิบัติ”
เอกสารฉบับเต็ม: https://bit.ly/2XfUaCw
E-book: https://bit.ly/3lpOw8E)

3.6 การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

กสม. ได้ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมความร่วมมือและประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ในสากล เพื่อติดตามพัฒนาการที่สำคัญด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และตัวอย่างที่ดี ส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชนในประเด็นสำคัญที่อยู่ในความสนใจร่วมกันเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี โดยเผยแพร่ท่าทีและผลงานขององค์กรสู่สากล ฟื้นฟูความน่าเชื่อถือในการเป็นสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นอิสระตาม “หลักการปารีส” (Paris Principles) อันเป็นหลักการสากล ตลอดจนติดตามและประเมินการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเผยแพร่มาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 การดำเนินการด้านต่างประเทศของ กสม. ได้ให้ความสำคัญต่อการนำมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มาใช้ในการดำเนินงาน และยังได้แปลเป็นภาษาไทยเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ เช่น การเคารพสิทธิมนุษยชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 สิทธิในการเข้าถึงวัคซีน เป็นต้น ตลอดจนการเผยแพร่ท่าทีและข้อเสนอแนะของ กสม. ต่อกรณีต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษไปยังเครือข่ายต่าง ๆ ถึงแม้ว่าการระบาดของโรคโควิด 19 จะส่งผลกระทบต่อภารกิจด้านต่างประเทศ เช่น การเดินทางเข้าร่วมประชุมในต่างประเทศ หรือการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ อย่างไรก็ดี เครือข่ายภาคี รวมทั้ง กสม. ได้ปรับใช้เทคโนโลยีในการประชุมเสมือนจริง (Virtual meeting) เพื่อสานต่อการดำเนินงาน ซึ่งถึงแม้ว่าจะยังคงมีข้อจำกัดอยู่บ้าง แต่ก็สามารถดำเนินการต่อไปได้และมีความก้าวหน้าหลายประการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ความร่วมมือกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่ง กสม. เป็นสมาชิกในกรอบความร่วมมือ 3 ระดับ ดังนี้

1) กรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI) กสม. ได้เข้าร่วมประชุมประจำปีและการประชุมสมัชชาใหญ่ โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 และข้อท้าทายในการทำงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในช่วงดังกล่าว บทบาทของภาคธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน บทบาทของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในมิติสิทธิมนุษยชน

2) กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions: APF) กสม. ได้เข้าร่วมประชุมประจำปีเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานของสมาชิก โดยมีประเด็นสำคัญในเรื่องบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการดำเนินการด้านมนุษยธรรม การขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีและเด็กหญิง และอนามัยเจริญพันธุ์ และมีการประชุมเครือข่ายผู้บริหารระดับสูงของสำนักงาน (Senior Executive Officers: SEOs) เพื่อแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์การดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในช่วงระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เช่น การติดตามเฝ้าระวังสถานการณ์และผู้ได้รับผลกระทบในมิติสิทธิมนุษยชน การรับเรื่องร้องเรียนและตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงาน

3) กรอบความร่วมมือระหว่างสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia National Human Rights Institutions Forum: SEANF)[8] โดยในปีที่ผ่านมา สมาชิกได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกันในประเด็นปัญหาสำคัญของภูมิภาค มีการรับรองแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี (SEANF Strategic Plan 2017-2021) ที่มีจุดเน้นสำคัญ คือ เรื่องสิทธิในสุขภาพกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 บทบาทภาคธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน การป้องกันการทรมาน และการพัฒนากรอบความร่วมมือให้เข้มแข็ง การจัดทำร่างแนวปฏิบัติว่าด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Guidelines for the Use of SEANF Social Media Platform) การรับรองแถลงการณ์ว่าด้วยสถานการณ์ของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานและสมาชิกในครอบครัวในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รวมถึงการสร้างความเข้มแข็งให้กรอบความร่วมมือ เช่น การให้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการถาวรที่กรุงจาการ์ตา การจัดทำเว็บไซต์ และในระหว่างปี สำนักงาน กสม. ได้เข้าร่วมประชุมระดับเจ้าหน้าที่ (Technical Working Group: TWG) แบบทางไกล เพื่อนำผลการหารือไปสู่การปฏิบัติด้วย

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้มีโครงการเชื่อมโยงการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง SEANF กับกลไกด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐบาลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights: AICHR) ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญที่ทำให้กลไกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคที่มีสถานะแตกต่างกันได้ร่วมกันส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเด็นที่เป็นความสนใจร่วมกัน ได้แก่ สิทธิในสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอันเป็นปัญหาข้ามพรมแดน[9] ตลอดจนการประสานงานระหว่าง กสม. และสถาบันสมาชิกของประเทศอื่นเพื่อประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนระหว่างกัน

2. ความร่วมมือกับหน่วยงานของสหประชาชาติ องค์กรต่างประเทศ ภาคประชาสังคม และคณะทูตานุทูตที่ประจำอยู่ในประเทศไทย

กสม. ได้รับการติดต่อประสานงานเพื่อขอกระชับความร่วมมือในด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกับหน่วยงานของสหประชาชาติ องค์กรต่างประเทศ ภาคประชาสังคม และคณะทูตานุทูต

---

[8] สมาชิกประกอบด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในภูมิภาคที่มีการจัดตั้งแล้ว 6 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ ไทย และติมอร์ เลสเต

[9] ในระหว่างปี คณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนยังได้เชิญสมาชิก SEANF เข้าร่วมการสัมมนาในประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ ด้วย เช่น การทบทวนขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน การปฏิบัติตามปฏิญญาสิทธิมนุษยชนอาเซียน ข้อ 14 ว่าด้วยการป้องกันและการต่อต้านการทรมาน การป้องกันและต่อต้านความรุนแรงสุดขั้ว การบูรณาการสิทธิมนุษยชนในการดำเนินการด้านมนุษยธรรม สิทธิด้านสุขภาพ เป็นต้น

ที่ประจำอยู่ในประเทศไทย โดยหลายองค์กรให้ความสำคัญกับบทบาทของ กสม. ทั้งในด้านการแลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศและในภูมิภาค การให้การสนับสนุนเพื่อร่วมฝึกอบรมบุคลากรภาครัฐและภาคประชาสังคมในด้านสิทธิมนุษยชน การพัฒนาฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสม. ให้มีความเชี่ยวชาญเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ *รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้ทาง QR code ที่ปรากฏ*

QR code: กิจกรรมความร่วมมือกับหน่วยงานของสหประชาชาติ องค์กรต่างประเทศ ภาคประชาสังคม และคณะทูตานุทูตที่ประจำอยู่ในประเทศไทย

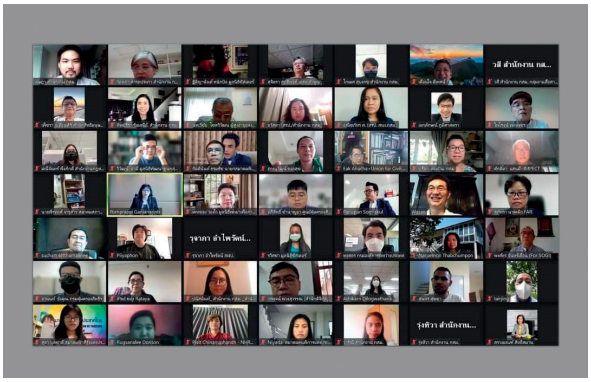
โดยสรุปภาพรวมในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ประเด็นความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นที่สนใจและต้องการสร้างความร่วมมือกับ กสม. หรือได้รับการสอบถามถึงท่าทีและบทบาทของ กสม. ทั้งกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้วยกันและกับหน่วยงานต่าง ๆ อาจแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) บทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในช่วงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 รวมถึงปัญหาหรือผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนอันเกิดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 2) ปัญหาข้ามพรมแดนที่ส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของบุคคลไม่ว่าจะเป็นแรงงานข้ามชาติ ผู้หนีภัยการสู้รบ กลุ่มชาติพันธุ์ ไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ที่เดินทางข้ามผ่านพรมแดน และจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือในการคุ้มครองสิทธิของคนกลุ่มเหล่านี้ 3) ปัญหาการเมืองภายในภูมิภาคที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค ได้แก่ ปัญหาความขัดแย้งและการสู้รบภายในเมียนมา และบทบาทด้านมนุษยธรรมของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 4) ประเด็นปัญหาใหม่ เช่น สิทธิของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ การผลักดันเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปสู่ระดับท้องถิ่น การผลักดันให้สิทธิในที่ดินและสิทธิในสิ่งแวดล้อมให้เป็นสิทธิมนุษยชนประเภทหนึ่ง การขจัดการเลือกปฏิบัติเพราะเหตุแห่งวัยและอายุ เป็นต้น 5) ปัญหาสิทธิมนุษยชนภายในประเทศที่เป็นที่สนใจของต่างประเทศ ได้แก่ การชุมนุมทางการเมืองและเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม การจับกุมเยาวชนที่เข้าร่วมการชุมนุม สถานการณ์ชายแดนภาคใต้และการบังคับใช้กฎหมายพิเศษ รวมถึงปัญหาการซ้อมทรมานและร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ..... การดำเนินคดีเชิงยุทธศาสตร์เพื่อระงับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการสาธารณะ (Strategic Lawsuit Against Public Participation: SLAPP) หรือการฟ้องคดีเพื่อปิดปากและร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการดำเนินงานขององค์กรที่ไม่แสวงหารายได้หรือกำไรมาแบ่งปันกัน พ.ศ. ..... บทบาทของภาคธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

3. การติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม

บทบาทของ กสม. ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ การติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตามให้เกิดผลภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง และในทุกรอบที่รัฐบาลจัดทำรายงานความก้าวหน้าของไทยในการปฏิบัติตามพันธกรณีเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการประจำสนธิสัญญา (treaty bodies) ของสหประชาชาติ หรือกลไกอื่นในระบบสหประชาชาติ กสม. ถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องจัดทำรายงานคู่ขนาน (parallel report) เพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือความสำเร็จ ประเด็นที่ยังมีข้อท้าทายหรืออุปสรรค พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการประจำสนธิสัญญาของสหประชาชาติ ทั้งนี้ กสม. ได้แจ้งผลการประเมินให้แก่รัฐบาลทราบในคราวเดียวกันด้วย โดยในการจัดทำรายงาน กสม. จะรับฟังข้อมูลทั้งที่ได้รับจากหน่วยงานภาครัฐ และจากองค์กรภาคประชาสังคมอื่น ๆ อย่างรอบด้าน

เมื่อเดือนมีนาคม 2564 กสม. ได้จัดทำ**รายงานคู่ขนานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 3** สำหรับประกอบกระบวนการพิจารณาทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในประเทศไทยของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติตามรอบ โดยจัดส่งให้สหประชาชาติเพื่อพิจารณาคู่ขนานไปกับรายงานที่จัดทำโดยรัฐบาล ทั้งนี้ รายงานคู่ขนานมีสาระสำคัญประกอบด้วยการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานของรัฐบาลตามข้อเสนอแนะจากกระบวนการ UPR รอบที่ 2 ที่รัฐบาลรับมาปฏิบัติ ความก้าวหน้าของคำมั่นโดยสมัครใจของรัฐบาล และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ไทยรับมาปฏิบัติแต่ยังไม่มีความก้าวหน้าเท่าที่ควร ตลอดจนข้อเสนอแนะที่แม้ประเทศไทยจะไม่ได้รับมาปฏิบัติแต่ได้ดำเนินการจนเกิดความก้าวหน้า และกล่าวถึงสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่สำคัญอื่น ๆ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนในระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในระหว่างการชุมนุมทางการเมือง สิทธิในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับการเข้าถึงกองทุนยุติธรรม และสิทธิมนุษยชนกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศให้สอดคล้องกับหลักการสากลมากยิ่งขึ้น *รายละเอียดสามารถดาวน์โหลดได้ทาง QR code ที่ปรากฏ*

QR code: รายงานคู่ขนานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 3

4. การดำเนินการเพื่อเข้ารับการประเมินสถานะของ กสม. ให้กลับสู่สถานะ A

กสม. ถูกปรับลดสถานะจาก “A” เป็น “B” จากการประเมินภายใต้กรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (GANHRI) เมื่อเดือนมกราคม 2559 ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ถูกลดสถานะเนื่องจากบทบัญญัติภายใต้พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่คณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (Sub-Committee on Accreditation: SCA)[10] มีความเห็นว่ายังไม่สอดคล้องกับ “หลักการปารีส” (Paris Principles) ได้แก่ กระบวนการสรรหาที่ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม การขาดการคุ้มกันทางกฎหมาย (immunity) ให้กับ กสม. ในการปฏิบัติหน้าที่ และประสิทธิภาพในการดำเนินงาน โดยเฉพาะในเรื่องความล่าช้าในการจัดทำรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการชุมนุมทางการเมืองในปี 2553

อย่างไรก็ดี เมื่อได้มีการแก้ไขข้อห่วงกังวลของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA) ดังกล่าวแล้ว กสม. ก็ได้เสนอข้อมูลเพื่อขอเข้ารับการประเมินเพื่อปรับสถานะเป็น A ซึ่งนอกจากจะเป็นการฟื้นฟูความน่าเชื่อถือขององค์กรแล้ว ย่อมทำให้ฝ่ายต่าง ๆ เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ส่งเสริมและ

[10] คณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA) ประกอบด้วยผู้แทนจาก 4 ภูมิภาค 4 ประเทศ ได้แก่ แคนาดา โมร็อกโก ปาเลสไตน์ และฝรั่งเศส

คุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่เป็นอิสระตามหลักการสากลของ กสม. อันจะเป็นผลดีต่อประเทศชาติโดยรวม โดยหลังจากการยื่นเอกสารชี้แจงความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อห่วงกังวล คณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA)ได้สัมภาษณ์นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ชุดที่ 3) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ในขณะนั้น) แบบทางไกล เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 โดยมีสาระสำคัญที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ยืนยันว่ากฎหมายและการดำเนินการของ กสม. มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสโดยสมบูรณ์แล้ว พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดการปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการส่งเสริม ติดตาม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะต่อประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศที่เป็นที่สนใจ ต่อมาคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA) ได้มีหนังสือแจ้งเลื่อนการพิจารณา (defer) ออกไป 18 เดือน โดยมีข้อห่วงกังวลใหม่ 4 ประเด็น ดังนี้

(1) ความเป็นอิสระ (Independence) เนื่องจากหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา 247 (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จะลดทอนความเป็นอิสระที่แท้จริงหรือที่สาธารณะรับรู้ (Actual or Perceived Independence)

(2) การสรรหาและแต่งตั้ง (Selection and Appointment) เห็นว่าการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จและส่งผลให้มีช่วงเวลาสั้น ๆ ที่ กสม. ไม่สามารถลงมติเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนได้ จึงเสนอแนะให้ผลักดันกระบวนการแต่งตั้งเสร็จสมบูรณ์ในเวลาที่เหมาะสมผ่านกระบวนการที่โปร่งใสและมีส่วนร่วมตามบทบัญญัติของกฎหมาย

(3) ข้อเสนอแนะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Recommendation by NHRIs) เกี่ยวกับประสิทธิผลของ กสม. ในการจัดการกับประเด็นปัญหาด้านสิทธิมนุษยชนภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยเฉพาะประเด็นการติดตามเฝ้าระวัง (Monitoring) เรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชนในการชุมนุมโดยสงบ และการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

(4) อำนาจหน้าที่กึ่งตุลาการ (Quasi-judicial functions) ในการไกล่เกลี่ยเพื่อช่วยเหลือเยียวยาผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนได้รวดเร็วมากขึ้น จึงเสนอแนะให้ผลักดันการขยายหน้าที่และอำนาจในการจัดการเรื่องร้องเรียนให้รวมถึงอำนาจในการแสวงหาข้อยุติของข้อพิพาทโดยสมานฉันท์ผ่านกระบวนการไกล่เกลี่ย

ถึงแม้ว่า กสม. จะมิได้รับการประเมินเพื่อเลื่อนเป็นสถานะ A ในครั้งดังกล่าว แต่หลายฝ่ายได้กล่าวว่า ถือเป็นสัญญาณที่ดีเพราะไม่เคยมีสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของประเทศใดได้รับโอกาสเช่นนี้มาก่อน และเป็นโอกาสอันดีที่ กสม. จะได้แก้ไขปัญหาข้อห่วงกังวลใหม่ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ซึ่ง กสม. ได้ดำเนินการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งกับฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และภาคประชาสังคมเพื่อเร่งแก้ไขข้อห่วงกังวลทั้ง 4 ข้อ เช่น

- การเข้าพบและมีหนังสือถึงประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา รองนายกรัฐมนตรีที่ดูแลด้านกฎหมาย ในการแก้ไขบทบัญญัติมาตรา 26 (4) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 กรณีการกำหนดให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการ “รายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม” โดยได้รับการยืนยันว่ารัฐบาลจะสนับสนุนการแก้ไขกฎหมายในเรื่องดังกล่าว

- การนำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่จากการขาดอำนาจไกล่เกลี่ยไว้ในรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาและเผยแพร่ต่อสาธารณะ ซึ่งต่อมาคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระ วุฒิสภา ได้ดำเนินการศึกษาโดยละเอียด และเห็นว่า กสม. ควรมีหน้าที่และอำนาจดังกล่าว และเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เข้าร่วมชี้แจงเหตุผลและให้ข้อมูลร่วมกับคณะกรรมาธิการฯ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา และวุฒิสภาได้มีมติเอกฉันท์ว่า กสม. ควรมีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทในด้านสิทธิมนุษยชน

- การขับเคลื่อนตามขั้นตอนกฎหมาย เพื่อจัดทำร่างกฎหมายฉบับแก้ไข โดยมีการรับฟังความเห็นจากภาคประชาสังคม ตลอดจนการสร้างความตระหนักรู้แก่สาธารณะในโอกาสต่าง ๆ ให้ตระหนักถึงความจำเป็นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 จะต้องกำหนดให้ กสม.ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระสอดคล้องกับหลักการปารีส

การทำงานของสำนักงาน กสม. สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของ กสม. ในด้านการส่งเสริมและติดตามให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดการเคารพสิทธิมนุษยชนตามที่ได้รับการรับรองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายไทย และพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และยุทธศาสตร์ในการมุ่งการทำงานร่วมกับเครือข่ายภายในประเทศและพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศเพื่อให้เกิดการสร้างพลัง (synergy) ในการทำงานร่วมกัน

การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้มีการติดตามและผลักดันให้ภาครัฐปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของ กสม. ตามที่ปรากฏในรายงานคู่ขนานการปฏิบัติตามอนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและรายงานคู่ขนานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ UPR ของ กสม. เพื่อให้เกิดผลในเชิงของการเปลี่ยนแปลงในด้านนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนการตรากฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตาม และการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน และในขณะเดียวกันก็ทำงานเสริมสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้เพื่อประโยชน์ในการทำงานและพัฒนาศักยภาพองค์กร ทำให้เห็นบทบาทของ กสม. ในเวทีระหว่างประเทศในฐานะสถาบันหลักของประเทศไทยในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและยกระดับสถานะ กสม. ให้เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

3.7 สรุปและวิเคราะห์ผลการติดตามการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2564 ลงวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564 ข้อ 24 ประกอบกับข้อ 5 ได้กำหนดให้สำนักงาน กสม. สรุปและวิเคราะห์ผลการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนที่ กสม. ได้เสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอต่อ กสม. ภายใน 45 วันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีผลดำเนินการตามข้อเสนอแนะด้านสิทธิมนุษยชนของข้อ 5 ในระเบียบฉบับดังกล่าว ได้แก่ ผลดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนและรายงานข้อเสนอแนะ จำนวน 53 ฉบับ (ข้อ 5 (1) และ (3)) ผลดำเนินการตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศ (ข้อ 5 (2)) ผลดำเนินการตามข้อเสนอในรายงานคู่ขนานตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติ (ข้อ 5 (8)) และผลดำเนินการตามข้อเสนอกรณีอื่นตามที่ กสม. กำหนด (ข้อ 5 (10)) กล่าวคือ การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพื่อบัญญัติให้ กสม. มีอำนาจไกล่เกลี่ย และการเสนอขอยกเลิกมาตรา 247 (4) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

ผลสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์จากการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชนของ กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ในกรณีที่ กสม. มีข้อเสนอแนะไปยังส่วนราชการหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องตามรายงาน

การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง) พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเป็นไปตามหรือสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ กสม. ทั้งหมดหรือบางส่วนที่เป็นสาระสำคัญแล้ว แม้ว่าจะมีหน่วยงานบางแห่งไม่อาจดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ได้ แต่ก็เพราะมีเหตุผลอันสมควร เช่น โครงการยังอยู่ระหว่างการทบทวนความชัดเจนในการดำเนินการ เป็นต้น แต่หน่วยงานก็ได้ตอบรับข้อเสนอแนะของ กสม. เพื่อนำไปพิจารณาดำเนินการต่อไปเมื่อมีความชัดเจนในการดำเนินโครงการแล้ว อย่างไรก็ดี พบว่า รายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในด้านสิทธิชุมชนมีประเด็นปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หรือการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน และการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเอชไอวีในการเข้ารับราชการตำรวจ ที่ควรหยิบยกขึ้นมาศึกษาเพื่อพิจารณาจัดทำเป็นข้อเสนอแนะไปยังส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สำหรับข้อเสนอในรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย และในรายงานคู่ขนานตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคี และมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม ปรากฏว่าการดำเนินนโยบายของรัฐบาลและการปฏิบัติงานของส่วนราชการ รวมทั้งแนวทางการดำเนินการหรือผลดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องซึ่งแจ้งมายังสำนักงาน กสม. ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ กสม. ส่วนข้อเสนอที่ยังไม่ได้รับแจ้งผลดำเนินการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สำนักงาน กสม. อยู่ระหว่างการติดตามผลดำเนินการซึ่งน่าจะปรากฏผลดำเนินการหรือความคืบหน้าในปีงบประมาณถัดไป ทั้งนี้ มีหลายกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถแจ้งผลการปฏิบัติที่ชัดเจนได้ โดยส่วนราชการได้ตอบรับว่าเห็นด้วยกับข้อเสนอของ กสม. อาจเนื่องมาจากข้อเสนอของ กสม. มีลักษณะเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แตกต่างจากข้อเสนอแนะในรายงานการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เป็นมาตรการหรือแนวทางปฏิบัติที่มีความชัดเจนในตัวว่าจะให้ส่วนราชการปฏิบัติอย่างไร ด้วยวิธีการใดเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้น

ส่วนข้อเสนอในรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่ขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้ กสม. สามารถดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงาน กสม. ได้รับจัดสรรงบประมาณดังกล่าวเป็นจำนวน 8.4615 ล้านบาท และสำหรับข้อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อกำหนดให้ กสม. มีอำนาจไกล่เกลี่ยบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้คู่กรณีทำความตกลง เพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเพื่อยกเลิกหน้าที่และอำนาจของ กสม. ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ตามมาตรา 26 (4) นั้น อยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนของการแก้ไขกฎหมาย โดยข้อเสนอเพื่อขอยกเลิกมาตรา 26 (4) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 รัฐบาลพร้อมให้การสนับสนุน ส่วนข้อเสนอเพื่อกำหนดให้ กสม. มีอำนาจไกล่เกลี่ยยังมีความเห็นต่างกัน หน่วยงานได้ตั้งข้อสังเกตบางประการ เช่น ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเนื่องจากมิได้บัญญัติเนื้อหา ขั้นตอน หรือหลักการสำคัญไว้ หรือความเห็นที่องค์กรควรใช้ประโยชน์จากพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 แทน เป็นต้น ซึ่งสำนักงาน กสม. อยู่ระหว่างการหารือผู้ทรงคุณวุฒิ และ กสม. เพื่อดำเนินการก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

3.8 การบริหารจัดการและการพัฒนาองค์กร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กสม. ได้ให้ความสำคัญและมุ่งหวังในการพัฒนาสำนักงาน กสม. สู่การเป็นองค์กรที่มี **“สมรรถนะสูง (High Performance)”** โดยเน้นย้ำฐานคิดในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการสารสนเทศระบบคลังข้อมูล (Big Data) มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและพัฒนาองค์ความรู้ขององค์กร (KM) รวมถึงการพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถ และคุณภาพชีวิตของบุคลากร ตลอดจนเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการทำงานอย่างมีความสุขก่อให้เกิดผลิตภาพแก่องค์กร และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวภายใต้การดำเนินงานตาม “ยุทธศาสตร์ กสม. พ.ศ. 2560–2565” ยุทธศาสตร์ที่ 5: การเสริมสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานและการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยยึดมั่นคุณธรรมและความโปร่งใส ได้มีการดำเนินงาน/กิจกรรมที่สำคัญใน 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างองค์กร การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน การพัฒนาสมรรถนะและเสริมสร้างค่านิยมบุคลากร และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.8.1 การพัฒนาโครงสร้างองค์กร

(1) การจัดตั้งสำนักงาน กสม.พื้นที่ภาคใต้

กสม. ได้จัดตั้งสำนักงาน กสม.พื้นที่ภาคใต้ ณ จังหวัดสงขลา ให้เป็นส่วนราชการภายในระดับสำนักของสำนักงาน กสม. โดยมีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุม 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกระบี่ ชุมพร ตรัง นครศรีธรรมราช นราธิวาส ปัตตานี พังงา พัทลุง ภูเก็ต ยะลา ระนอง สงขลา สตูล และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นการสร้างกลไกการทำงานของ กสม. ในการให้บริการด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนแก่ประชาชนอย่างครอบคลุมและทั่วถึงในทุกภูมิภาค รวมถึงสร้างการประสานความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประสังคมในพื้นที่อย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับหลักการปารีส (Paris Principles) ที่องค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) กำหนดไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับการมีสำนักงานที่จัดตั้งในภูมิภาค อันจะช่วยสนับสนุนการทำงานของ กสม. ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(2) การพัฒนาโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและกรอบอัตรากำลัง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการและกรอบอัตรากำลัง เพื่อเป็นการพัฒนาระบบงานและการบริหารจัดการองค์กรให้สามารถทำหน้าที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของ กสม. อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยได้จัดจ้างมูลนิธิพัฒนาประสิทธิภาพในราชการโดยสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ เป็นที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งจะแล้วเสร็จในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

3.8.2 การพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน

(1) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ประกาศผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยสำนักงาน กสม. ได้ผลคะแนนการประเมิน 93.28 คะแนน อยู่ในระดับ A ซึ่งเป็นอันดับที่ 2 ของกลุ่มประเภทองค์กรอิสระ

(2) การจัดการความรู้ในองค์กร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินการคัดเลือกให้สำนักบริหารกลางซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจสนับสนุนทั้งในด้านงานสารบรรณ งานคลัง งานพัสดุ งานบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์กร เป็นหน่วยงานนำร่องในการขับเคลื่อนงานด้านการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานโดยใช้การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) โดยได้ให้ความสำคัญกับแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกำหนดองค์ความรู้ที่สำคัญ (Critical Knowledge) ในการปฏิบัติงาน เพื่อจัดทำ “มาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operating Procedure: SOP)” ให้สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือและแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงช่วยลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน โดยสามารถจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน จำนวน 7 กระบวนงาน

(3) งานยกร่างระเบียบ และประกาศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้มีการยกร่างระเบียบประกาศและคำสั่ง กสม. อาทิ ร่างระเบียบสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการใช้บริการศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2564 ยกร่างประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง มาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านจากประชาชน) และร่างคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง มาตรการในการใช้ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระหว่างการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เป็นต้น

3.8.3 การพัฒนาสมรรถนะและเสริมสร้างค่านิยมบุคลากร

สำนักงาน กสม. ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนและเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้สามารถรองรับการปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมและการดำเนินการฝึกอบรมบุคลากร รวมถึงการส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(1) การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม สำนักงาน กสม. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในการขึ้นสู่ตำแหน่งระดับบริหาร เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีความพร้อม และเหมาะสมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ โดยได้ออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาสาระและวิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับบริบทขององค์กรซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาวิชา 2 หมวดหลัก ได้แก่ 1) หมวดความรู้/ทักษะด้านสิทธิมนุษยชน และ 2) หมวดความรู้/ทักษะด้านการบริหารและการพัฒนาองค์กร เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิผล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ว่าจ้างสถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นที่ปรึกษาโครงการจัดทำหลักสูตรพัฒนาบุคลากรสำนักงาน กสม. (ระดับผู้บริหาร) เพื่อเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมในการเตรียมความพร้อมของบุคลากรขึ้นดำรงตำแหน่งในระดับบริหาร จำนวน 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง ในหมวดวิชาความรู้/ทักษะด้านการบริหารและการพัฒนาองค์กร

(2) การฝึกอบรมบุคลากร สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินการพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรได้รับการเพิ่มพูนความรู้ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ รวมถึงทักษะด้านการบริหารและการพัฒนาองค์กร ตลอดจนแนวความคิดต่าง ๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล โดยจัดรูปแบบและวิธีการฝึกอบรมที่คำนึงถึงมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ประกอบด้วย 3 หลักสูตรย่อย ดังนี้

(2.1) หลักสูตรเสริมสร้างความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน “สังคมดิจิทัลกับมิติงานด้านการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชน” เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามภารกิจภายใต้สถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมดิจิทัล รวมถึงมุมมอง แนวคิด เทคนิคและวิธีการเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์พยานหลักฐานดิจิทัลเพื่อเป็นการพัฒนายกระดับทักษะด้านการปฏิบัติงาน ส่งเสริมคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(2.2) หลักสูตรด้านการบริหารและการพัฒนาองค์กร “การเสริมสร้างทักษะและเทคนิคในการปฏิบัติงานกับผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชน” เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ภายใต้หลักแนวคิดการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงการปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องใช้ทักษะสมรรถนะเฉพาะด้าน เช่น การให้คำปรึกษา การบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานและผู้ดูแลระบบงานด้าน ICT เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะและความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นได้

(2.3) หลักสูตรเสริมสร้างหลักการและแนวคิดให้พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง “ความคิดเชิงสร้างสรรค์สู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน” เพื่อเสริมสร้างการคิดเชิงสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนางาน (Creative Thinking) และการสร้างพลังใจเพื่อสร้างผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน

(3) การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรในการดำเนินงานตามภารกิจ การฝึกอบรมในหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมในการขึ้นสู่ตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กร โดยได้ส่งบุคลากรของสำนักงานกสม. เข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนาในหลักสูตรที่จัดโดยหน่วยงานภายนอกทั้งในหลักสูตรสำหรับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน จำนวนทั้งสิ้น 58 โครงการ/หลักสูตร

(4) การเสริมสร้างคุณธรรม วัฒนธรรม และค่านิยมองค์กร สำนักงาน กสม. ให้ความสำคัญกับการรณรงค์เสริมสร้างวัฒนธรรม คุณธรรม และค่านิยมร่วม (Share Values) ขององค์กร “RIGHTS” ที่ได้ประกาศใช้มาเป็นแนวทางและหลักการร่วมกันในการปฏิบัติงานให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายองค์กร ภายใต้แนวคิดการมีส่วนร่วมของบุคลากร ทั้งจากระดับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้องค์กรมีคนดี คนเก่ง คนมีคุณภาพที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ และร่วมสร้างบรรยากาศการทำงานที่สอดประสานกันอย่างสม่ำเสมอ ผ่านกิจกรรม โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงาน กสม. ได้จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ และสร้างพื้นที่ให้บุคลากรขององค์กรได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้แก่

(4.1) กิจกรรมเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ กสม. และบุคลากรสำนักงาน กสม. ได้เข้าร่วมงานพระราชพิธีสำคัญต่าง ๆ อาทิ พระราชพิธีฉัตรมงคล พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาและพระราชกุศลต่าง ๆ อันเป็นการน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ และแสดงความจงรักภักดี นอกจากนี้ สำนักงาน กสม. ยังได้จัดนิทรรศการประวัติความเป็นมา และวิวัฒนาการของธงชาติไทย เนื่องในวันพระราชทานธงชาติไทย 28 กันยายน (Thai National Flag Day) เพื่อบอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับวิวัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของธงชาติไทย เพื่อเตือนใจให้บุคลากรสำนักงาน กสม. และประชาชนทั่วไปได้รำลึกถึงการเสียสละเลือดเนื้อของบรรพบุรุษ เพื่อรักษาไว้ซึ่งแผ่นดิน และสร้างเสริมความภูมิใจในความเป็นชาติ ณ บริเวณหน้าศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน สำนักงาน กสม.

(4.2) กิจกรรมรณรงค์เชิญชวนบุคลากร เช่น การส่งความสุขในวันสงกรานต์ผ่านคำอวยพรออนไลน์ การบริจาคหนังสือและสื่อการเรียนรู้ผ่านมูลนิธิกระจกเงา ในกิจกรรม **“ปันสร้างสุข”** การรับบริจาคปฏิทินตั้งโต๊ะเพื่อมอบให้แก่มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์เพื่อนำไปผลิตเป็นอักษรเบรลล์ ในกิจกรรม **“ปฏิทินสื่อรักสู่สื่อการเรียนให้น้อง”** และกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ **“มีแล้วแบ่งปัน”** มอบสิ่งของอุปโภคบริโภคให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในพื้นที่เขตหลักสี่

3.8.4 การพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงาน กสม. นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของ กสม. และมุ่งไปสู่องค์กรดิจิทัล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้ดำเนินการตอบสนองในยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักในเรื่องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย รวมทั้งผลงานสำคัญของ กสม. ต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง และยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างและพัฒนากระบวนการทำงานและการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ในการตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ที่ 4 สำนักงาน กสม. ได้พัฒนาศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นห้องสมุดด้านสิทธิมนุษยชนแห่งแรกของประเทศไทย ให้เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงการสื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และการนำเสนอผลงานสำคัญของ กสม. ต่อสาธารณชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง

ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ 5 สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินงานด้านการบริการข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้การทำงานของสำนักงาน กสม. มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีการดำเนินการอยู่บนหลักธรรมาภิบาล และเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนาระบบการทำงานให้ทันกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารดิจิทัล สำนักงาน กสม. ได้พัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนการทำงานยุคใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมในการร่วมกันขับเคลื่อนไปสู่การเป็นองค์กรดิจิทัลต่อไป ตลอดจนการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวมและบริการสารสนเทศด้านสิทธิมนุษยชนและระบบฐานข้อมูลเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน การบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลด้วยเลขบัตรประชาชนร่วมกับกรมการปกครองเพื่อพัฒนาระบบการทำงานให้ทันสมัยด้วยระบบออนไลน์ การพัฒนาแอปพลิเคชั่น สำนักงาน กสม. เพื่อการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของสำนักงานโดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย

เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินกิจกรรม ด้วยการพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อรองรับการเป็นองค์กรดิจิทัล ตลอดจนการอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนโดยการทำงานผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

(1) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศให้เป็นแหล่งรวบรวมความรู้และข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนการสื่อสารเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยที่ทันสมัยอยู่เสมอ โดยให้บริการประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกสถานภาพ ทั้งการมาสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองที่ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชนซึ่งมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำ หรือจะใช้บริการผ่านช่องทางออนไลน์หลายช่องทางด้วยกัน ทั้งทางเว็บไซต์ ไลน์ ยูทูป และเฟซบุ๊ก เพื่อเป็นการกระจายองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนที่เป็นประโยชน์ให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สามารถเข้าถึง

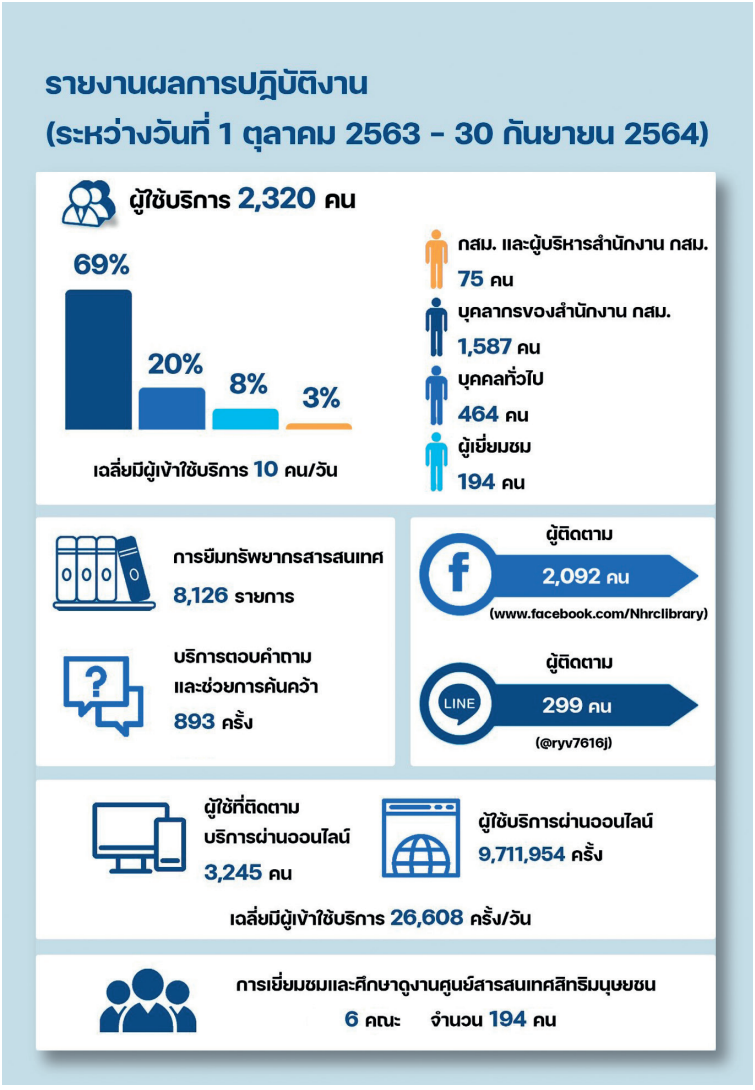
แหล่งข้อมูลได้ตลอด 24 ชั่วโมง แม้แต่สถานการณ์การเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ยังไม่เป็นอุปสรรคต่อการบริการประชาชนในการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ 4

(2) การให้บริการข้อมูลข่าวสารราชการของสำนักงาน กสม. นอกจากจะมีสถานที่ทางกายภาพที่สะดวกในการเข้าถึงและให้บริการแล้ว ยังได้มีการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารราชการให้อยู่ในรูปแบบของศูนย์ข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้มีการเข้าถึงเชื่อมต่อระหว่างหน่วยงานของรัฐ และการรับบริการข้อมูลข่าวสารของราชการผ่านทางระบบออนไลน์ได้ เพื่อให้ศูนย์ข้อมูลข่าวสารราชการของสำนักงาน กสม. มีความสามารถและสนองต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ตลอดจนยังเกิดผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ทรัพยากรบุคคลและงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพด้วยความเป็นธรรมและโปร่งใส ตามยุทธศาสตร์ที่ 5

(3) การพัฒนาบุคลากรเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนการทำงานยุคใหม่เพื่อก้าวสู่การเปลี่ยนผ่านองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล โดยการจัดอบรมบุคลากรของสำนักงาน กสม. ได้แก่ การจัดอบรมระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวมและบริการสารสนเทศด้านสิทธิมนุษยชนและระบบฐานข้อมูลเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน การจัดอบรมส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance) เพื่อขับเคลื่อนสู่องค์กรดิจิทัล (Digital Transformation)

(4) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการรวบรวมและบริการสารสนเทศด้านสิทธิมนุษยชนและระบบฐานข้อมูลเครือข่ายด้านสิทธิมนุษยชน ในส่วนของการรับเรื่องร้องเรียนออนไลน์ให้สอดคล้องกระบวนการทำงานในปัจจุบัน ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลด้วยเลขบัตรประชาชนร่วมกับกรมการปกครองแทนการเรียกสำเนาเอกสาร ซึ่งการดำเนินการทั้งสองกิจกรรมดังกล่าวเป็นการพัฒนาระบบออนไลน์ช่วยยกระดับการให้บริการด้านสิทธิมนุษยชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน

(5) การพัฒนาแอปพลิเคชัน สำนักงาน กสม. เพื่อพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการมาสู่การบริการที่มุ่งเน้นการให้บริการเชิงรุก โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย และเพิ่มช่องทางการให้บริการประชาชนในด้านต่าง ๆ อาทิ การรับเรื่องร้องเรียน การติดตามผลการร้องเรียน การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ ของ กสม. การให้บริการความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน ฯลฯ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามกรอบแนวทางการประเมินผลภาคราชการแบบบูรณาการ (GES)

การวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานตามกรอบแนวทางการประเมินผลภาคราชการแบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES)

กสม. ให้ความสำคัญในเรื่องการกำกับ การติดตามและการประเมินผลการดำเนินงานตามพันธกิจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานตามภารกิจให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชน โดยสำนักงาน กสม. ได้กำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบ่งชี้ความก้าวหน้าติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็น “ผลผลิต (output) หรือผลลัพธ์ (outcome)” ของโครงการ/กิจกรรมสำคัญตามยุทธศาสตร์และภารกิจของ กสม. ซึ่งครอบคลุมหน้าที่และอำนาจใน 4 มิติ ได้แก่ มิติการคุ้มครอง มิติการส่งเสริม มิติการเฝ้าระวัง และมิติงานสนับสนุน พร้อมมีการถ่ายทอด (cascading) ตัวชี้วัดและเป้าหมายระดับองค์กรลงสู่ระดับหน่วยปฏิบัติ (สำนัก/หน่วย) เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สอดคล้อง (alignment) และมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน อันถือได้ว่าเป็นการนำ

ระบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management) มาประยุกต์ใช้ในองค์กรอย่างครบครัน

ในการกำหนดตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการได้สร้างกลไกในรูปแบบ **“คณะทำงานจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงาน กสม.”** เพื่อทำหน้าที่ตั้งแต่การกำหนดกรอบและรายละเอียดตัวชี้วัดเพื่อเสนอต่อเลขาธิการ กสม. และประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาและจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ พร้อมถ่ายทอดตัวชี้วัดลงสู่ระดับผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานของสำนักงาน กสม. ตามลำดับ ซึ่งตัวชี้วัดที่กำหนดจะมี 2 ลักษณะ คือ **“ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (quantity)”** สำหรับการวัดหรือประเมินผลที่เป็นจำนวนที่สามารถนับได้ โดยกำหนดหน่วยการวัดเป็น “ร้อยละ” และ **“ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ (quality)”** สำหรับการวัดหรือประเมินงานที่เน้นความสำคัญของขั้นตอนการดำเนินงาน โดยกำหนดหน่วยการวัดเป็น “ระดับความสำเร็จ” (milestone) โดยอาจมีการเพิ่มเงื่อนไขด้านระยะเวลา บุคคล สถานที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หรือกระบวนการทำงานที่เป็นประเด็น หรือนโยบายสำคัญอีกด้วย การประเมินผลการปฏิบัติราชการแบ่งออกเป็น 2 ครั้ง ได้แก่ รอบ 6 เดือน และ 12 เดือน ผู้รับผิดชอบตัวชี้วัดจะต้องจัดส่งผลการดำเนินงาน พร้อมเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อคณะทำงานเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นคณะทำงานจะจัดทำรายงานผลการประเมินเสนอต่อเลขาธิการ กสม. เพื่อทราบพร้อมพิจารณาเสนอรายงานต่อประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามลำดับ *ทั้งนี้ รายละเอียดกระบวนการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปรากฏตาม QR Code*

QR code: กระบวนการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงาน กสม.

สำหรับแนวทางในการวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสม. และสำนักงาน กสม. ได้ใช้แนวทางการประเมินผลภาคราชการแบบบูรณาการ (Government Evaluation System: GES) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามคำแนะนำ/ข้อสังเกตของคณะอนุกรรมาธิการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา โดยแนวทาง GES เป็นระบบการตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นเอกภาพที่เน้นการกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินผลให้มีจำนวนเท่าที่จำเป็นและสามารถสะท้อนความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อภารกิจขององค์กรอย่างชัดเจนใน 2 มิติ ได้แก่ **“มิติภายนอก”** และ **“มิติภายใน”** โดย กสม. และสำนักงาน กสม. ได้นำผลการดำเนินงานตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 13 ตัวชี้วัด มาใช้ในการวิเคราะห์ประเมินผลทั้ง 2 มิติ โดย **“มิติภายนอก”** ประกอบด้วย (1) การประเมินประสิทธิผล (ผลลัพธ์/ผลผลิต) และ (2) การประเมินคุณภาพความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการและที่มีต่อกระบวนงานให้บริการ และ **“มิติภายใน”** ประกอบด้วย (1) การประเมินประสิทธิภาพ และ (2) การพัฒนาองค์การ มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ประเมินผล ดังรายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 ความเชื่อมโยงการดำเนินงานของตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กับกรอบแนวทางการประเมินผลภาคราชการแบบบูรณาการ (GES)

มิติภายนอก

การประเมินประสิทธิผล (ผลลัพธ์/ผลผลิต)

ภารกิจด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

- ร้อยละของรายงานผลการตรวจสอบที่มีการตอบสนองต่อข้อเสนอแนะหรือมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ร้อยละ 92.68 / ปี 63 ร้อยละ 97.22)

ภารกิจด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

- ระดับความสำเร็จในการจัดกิจกรรมความร่วมมือกับเครือข่ายระดับภาคในการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ระดับ 5)
- ระดับความสำเร็จขององค์ความรู้จากงานศึกษาวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงาน (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ระดับ 5 /ปี 63 ระดับ 5)

ภารกิจด้านการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

- ระดับความสำเร็จของการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ประจำปี 2564 (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ระดับ 5 /ปี 63 ระดับ 5)
- ระดับความสำเร็จในการจัดทำรายงานการติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศตามอนุสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคี (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ระดับ 5)

ความพึงพอใจ

- ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการที่ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ร้อยละ 90.06 /ปี 63 ร้อยละ 94.40)
- ร้อยละของความพึงพอใจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ร้อยละ 85 /ปี 63 ร้อยละ 80)

มิติภายใน

การประเมินประสิทธิภาพ

- ร้อยละของโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2564 ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ร้อยละ 77.78 /ปี 63 ร้อยละ 80.39)
- ร้อยละความสำเร็จของการจัดทำระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติ เพื่อรองรับการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ร้อยละ 100 /ปี 63 ร้อยละ 100)

การพัฒนาองค์กร

- ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาคู่มือเพื่อการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตร ในเวทีระหว่างประเทศและการขับเคลื่อนให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ร้อยละ 100)
- ระดับความสำเร็จในการพัฒนาแอปพลิเคชันของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผลการดำเนินงาน ปี 64 ระดับ 5)

ที่มา: สำนักบริหารกลาง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2564)

ในการนำเสนอผลวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสม. และสำนักงาน กสม. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้จัดทำข้อมูลตามกรอบ **"การประเมินผลการปฏิบัติราชการแบบบูรณาการ (GES)"** ใน 2 มิติ ได้แก่ มิติภายนอกและมิติภายใน ดังนี้

มิติภายนอก

การประเมินประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่

1. การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness)

ในการประเมินผลการดำเนินงานด้านประสิทธิผล กสม. ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานตามภารกิจสำคัญทั้งในเชิงคุณภาพ โดยกำหนดตัวชี้วัดที่มีเกณฑ์การประเมินเป็นขั้นตอน/กระบวนการ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงานในเชิงปริมาณ ดังนี้

1.1 ภารกิจด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

การตรวจสอบและรายงานผลการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอมาตรการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้น ถือเป็นหน้าที่และอำนาจที่สำคัญของ กสม. ซึ่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของภารกิจดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินงาน คือ **"การติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนจาก กสม."** โดยประเมินจากจำนวนรายงานผลการตรวจสอบซึ่งหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเพื่อแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาตามข้อห่วงกังวลและข้อเสนอแนะ กำหนดค่าเป้าหมายการประเมินระดับที่ 5 ไว้ที่ร้อยละ 85 ผลการดำเนินงานคิดเป็น ร้อยละ 92.68 ซึ่งเกินกว่าค่าเป้าหมายในระดับที่ 5 และถือว่ามีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม "การรักษามาตรฐานและการยกระดับในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ" ถือเป็นข้อท้าทายอย่างยิ่ง ดังนั้น กสม. จึงได้ประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2564 เพื่อให้สำนักงาน กสม. ได้มีแนวทางในการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น แต่ในทางปฏิบัติกลับมักพบข้อติดขัดในการปฏิบัติงานของบุคลากรระดับปฏิบัติของสำนักงาน กสม. ภายหลังที่มีการออกระเบียบ ประกาศ หรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนั้น จึงควรจัดทำแนวทางหรือมีการออกแบบระบบการทำงานตามระเบียบดังกล่าว เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงการบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และมีฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์สิทธิมนุษยชนและการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การติดตามผลการดำเนินการด้านส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 ภารกิจด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน

กสม. ได้มีนโยบายอย่างชัดเจนในการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง โดยการทำงานร่วมกับเครือข่ายภาคประชาสังคม (Civil Society Organizations: CSOs) ซึ่งเป็นเสมือนตัวแทนของประชาชน ถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เข้าถึงและเข้าใจปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ประชาชนเผชิญได้อย่างแท้จริง จึงได้กำหนดให้มีการประเมินผล **"ความสำเร็จในการจัดกิจกรรมความร่วมมือกับเครือข่ายในการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน"** ซึ่งเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพที่ให้ความสำคัญกับขั้นตอนการดำเนินงานที่มุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ภายใต้การจัดกิจกรรมแบบวิถีใหม่ New Normal โดยใช้เทคโนโลยี

ดิจิทัลมาช่วยสนับสนุน ทำให้สามารถดำเนินงานได้บรรลุตามค่าเป้าหมายในระดับที่ 5 ซึ่งผู้แทนจากเครือข่ายภาคประชาสังคมได้มีเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและนำเสนอข้อห่วงกังวลต่อสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศที่สำคัญ โดย กสม. ได้หยิบยกประเด็น “สถานการณ์การชุมนุมทางการเมือง” ซึ่งเป็นข้อห่วงกังวลสำคัญที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ได้มาจากเรื่องร้องเรียนและการลงพื้นที่สังเกตการณ์ รวมถึงข้อเสนอของภาคประชาสังคมมาจัดประชุมกลุ่มย่อย โดยมุ่งเน้นในเรื่องสิทธิเด็กในสถานการณ์การชุมนุม กรณีแยกสามเหลี่ยมดินแดง ซึ่งได้รับฟังข้อเสนอแนะและแสวงหาทางออกร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรม กสม. ได้จัดทำข้อเสนอแนะในการแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก รวมถึงการปกป้องและคุ้มครองความปลอดภัยของเด็กในสถานการณ์การชุมนุม เสนอต่อผู้บังคับบัญชาการตำรวจแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

นอกจากนี้ ในภารกิจด้านการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน กสม. ยังให้ความสำคัญกับงานสิทธิมนุษยชนศึกษา โดยกำหนดให้มีการประเมินผล **“การนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานศึกษาวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน”** ที่ได้มุ่งเน้นการเผยแพร่และขับเคลื่อนผลการศึกษาวิจัยในประเด็น “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Business and Human Rights)” ซึ่งมีข้อเสนอแนะต่อประเด็นแรงงาน ชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักปกป้องสิทธิมนุษยชน การลงทุนระหว่างประเทศและบรรษัทข้ามชาติ โดยได้นำเสนอผลงานวิจัยและข้อค้นพบผ่านการประชุมต่าง ๆ ที่จัดโดยสำนักงาน กสม. และหน่วยงานภายนอก อีกทั้งได้มีการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยจัดส่งไปยังหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสถาบันการศึกษา พร้อมได้กำหนดให้มีการประเมินผลการขับเคลื่อนเผยแพร่ตามหลักวิชาการ ซึ่งได้นำหลักการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) มาเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามผลการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินในค่าเป้าหมาย ระดับที่ 5

1.3 ภารกิจด้านการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้กำหนดให้มีการประเมินผลกระบวนการ **“การจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย”** ซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจสำคัญอีกประการ โดยผลการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินในค่าเป้าหมายระดับที่ 5 คือ นอกจากสามารถจัดทำและส่งรายงานไปยังรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังได้กำหนดให้มีการติดตามและประมวลความเห็นจากสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีต่อข้อเสนอแนะในรายงานผลการประเมินสถานการณ์ฯ เสนอต่อ กสม. เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการจัดทำรายงานในปีถัดไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามภารกิจ กสม. ได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเผยแพร่รายงานผลโดยควรเพิ่มรูปแบบวิธีการ ช่องทาง ในการเผยแพร่รายงานดังกล่าวต่อสาธารณชนโดยการจัดทำสื่อที่หลากหลายเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มการรับรู้ และขยายความครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การแถลงข่าวเพื่อนำเสนอประเด็นสาระสำคัญของรายงาน คลิปสั้น หรือการจัดทำข้อมูลหรือความรู้ในรูปแบบอินโฟกราฟิก (infographic) เป็นต้น

ในภารกิจด้านการเฝ้าระวังสถานการณ์สิทธิมนุษยชนยังได้กำหนดให้มีการประเมินกระบวนการ **“จัดทำรายงานคู่ขนานการประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยตามกระบวนการ Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 3 ของ กสม.”** เพื่อจัดส่งไปยังสหประชาชาติใช้ประกอบการพิจารณาควบคู่กับรายงานที่จัดทำโดยภาครัฐ ตลอดจนจัดส่งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการตามข้อเสนอแนะตามที่ปรากฏในรายงานคู่ขนาน ซึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติราชการได้มุ่งเน้น

การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนโดยให้มีการรวบรวมข้อมูลและความเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้านมาวิเคราะห์ประกอบการจัดทำรายงานคู่ขนานฯ ซึ่งผลการดำเนินการดังกล่าวได้บรรลุผลตามเกณฑ์การประเมินค่าเป้าหมายระดับที่ 5

2. การประเมินคุณภาพความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้บริการและที่มีต่อกระบวนงานให้บริการ

กสม. ได้ให้ความสำคัญกับการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholders) เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการและการดำเนินงานตามภารกิจเป็นประจำทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้แบ่งกลุ่มเป้าหมายในการประเมินความพึงพอใจออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง คือ การประเมิน **"ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อสำนักงาน กสม."** โดยผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับ **"มากที่สุด"** หรือคิดเป็นร้อยละ 90.06 เป็นไปตามค่าเป้าหมายในระดับที่ 5 รวมทั้งยังได้นำข้อเสนอแนะจากผลการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มากำหนดเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาการให้บริการ โดยได้มีการจัดทำแอปพลิเคชันเพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการเข้าถึงการบริการได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนผู้รับบริการ

ในส่วนของการประเมินความพึงพอใจกลุ่มเป้าหมายที่สอง คือ **"ความพึงพอใจของ กสม. ที่มีต่อการดำเนินงานของสำนักงาน กสม."** กำหนดค่าเป้าหมายระดับที่ 5 ไว้ที่ร้อยละ 80 ผลการประเมินความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับ **"มากที่สุด"** คิดเป็นร้อยละ 85 อย่างไรก็ดี ยังคงมีประเด็นการดำเนินงานที่ กสม. เห็นว่าสำนักงาน กสม. จำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญในการพัฒนา ได้แก่ (1) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและการบริหารจัดการสารสนเทศระบบคลังข้อมูล (Big Data) มาสนับสนุนการปฏิบัติงาน (2) การพิจารณาทบทวนกฎหรือระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความยืดหยุ่น ลดขั้นตอน สามารถตอบสนองต่อนโยบายและภารกิจของ กสม. ได้ทันท่วงที และ (3) การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ได้รับทราบถึงหน้าที่และอำนาจของ กสม. เพื่อที่จะได้เป็นที่พึ่งพิงแก่ผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศต่อไป

มิติภายใน

การประเมินประกอบด้วย 2 ประเด็น ได้แก่

1. การประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency)

เป็นการประเมินความสามารถในการปฏิบัติงานจากผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงวิธีการ (means) และความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร (resources) ในการดำเนินงาน โดยได้กำหนดให้มีการประเมินผลจาก **"จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เปรียบเทียบกับโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564"** ซึ่งได้กำหนดค่าเป้าหมายระดับที่ 5 ไว้ที่ร้อยละ 90 ผลการดำเนินงานสามารถดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการฯ สำเร็จตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด ร้อยละ 77.78 ในส่วนของโครงการ/กิจกรรมที่มีความจำเป็นต้องยกเลิกหรือชะลอการดำเนินการนั้น สืบเนื่องมาจากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้มีการประกาศใช้มาตรการล็อกดาวน์ในบางพื้นที่ จึงก่อให้เกิดข้อจำกัดในการจัดโครงการ/กิจกรรมที่มีการรวมกลุ่ม รวมถึงการลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบแสวงหาข้อเท็จจริง หรือจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ตามภารกิจ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านการปรับเกณฑ์และรูปแบบการดำเนินการสำหรับโครงการที่มีลักษณะเป็นงานวิจัยเพื่อการพัฒนาด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ทำให้ต้องปรับแผนการดำเนินงาน และจำเป็นต้องชะลอการดำเนินงานออกไป

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานในเรื่อง **“การจัดทำระเบียบ ประกาศ หรือแนวปฏิบัติเพื่อรองรับการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของ กสม. หรือสำนักงาน กสม.”** ซึ่งแม้การดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของ กสม. จะเป็นการทำงานในเชิงทางสังคม แต่ต้องคำนึงและยึดถือรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน จึงได้กำหนดให้มีการประเมินในประเด็นดังกล่าว โดยเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานใน **“เชิงคุณภาพ”** ที่ได้กำหนดให้มีกระบวนการศึกษาวิเคราะห์ เปรียบเทียบเนื้อหาของระเบียบหรือประกาศในเรื่องที่เทียบเคียงได้กับที่ใช้อยู่ของหน่วยงานของรัฐอื่น รวมถึงการศึกษาตัวอย่างจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทบทวน ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่มีผลบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันหรือจำเป็นต้องบัญญัติใหม่ ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินในค่าเป้าหมายระดับที่ 5 โดยมีระเบียบหรือประกาศในเรื่องที่สำคัญ เช่น แนวทางการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริง กรณีมีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม และการติดตามผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน เป็นต้น อย่างไรก็ดี เพื่อให้การปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดทำคู่มือ/แนวทาง หรือกำหนดระบบ/กลไกการทำงานตามระเบียบหรือประกาศที่ได้จัดทำ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบหรือประกาศดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

2. การพัฒนาองค์การ (Organization Development)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้มีแผนงานในการปรับปรุงพัฒนางานบริการประชาชนให้เป็นรูปแบบดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพ ซึ่งสอดรับกับนโยบายของ กสม. ชุดที่ 4 ที่มุ่งหวังพัฒนาสำนักงาน กสม. สู่การเป็นองค์กรที่สมรรถนะสูง (high performance) รวมถึงสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ

เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงได้กำหนดให้มีการประเมินผล **“การพัฒนาแอปพลิเคชันของสำนักงาน กสม.”** โดยมีเป้าหมายให้เป็นแอปพลิเคชัน แบบเบ็ดเสร็จ หรือ “all in one” เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านสิทธิมนุษยชนได้โดยง่ายและทั่วถึง รวมทั้งเป็นอีกหนึ่งช่องทางในการติดต่อสื่อสารและการให้บริการประชาชน โดยการพัฒนาแอปพลิเคชัน “MeSit (มีสิทธิ)” ซึ่งรองรับการใช้งานร่วมกับสมาร์ทโฟน (smartphone) หรือแท็บเล็ต (tablet) บนระบบปฏิบัติการ ทั้ง Window iOS และ Android คาดว่าจะสามารถเริ่มเปิดให้บริการภายในปี 2565

นอกจากนี้ ยังได้กำหนดให้มีการประเมินผล **“การจัดทำชุดคู่มือเพื่อการสร้างความร่วมมือกับพันธมิตรในเวทีระหว่างประเทศ”** ซึ่งเป็นการต่อยอดและพัฒนาตามข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะจากการวิเคราะห์ประเมินผลการปฏิบัติงานในรายงานฉบับปีที่ผ่านมา โดยได้จัดทำรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละกระบวนงาน (work manual) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระบบและมีมาตรฐานยิ่งขึ้น รวมทั้ง ยังได้มีการฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ชุดคู่มือแก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสม. ตลอดจนเผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงาน กสม. เพื่อประโยชน์ของผู้สนใจต่อไป ทั้งนี้ การสร้างองค์ความรู้ในงานด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศให้เป็นมาตรฐาน โดยมีการเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าว รวมถึงบทบาทของ กสม. ในเวทีระหว่างประเทศให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้นนั้น ถือเป็นการดำเนินงานสำคัญ

บทที่ 5

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงาน

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจของ กสม. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า มีปัญหาอุปสรรคและข้อจำกัดบางประการด้านบทบาทหน้าที่ของ กสม. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเห็นควรมีข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

5.1 หน้าที่และอำนาจของ กสม. ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม อันไม่สอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (4) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (4) และมาตรา 44 บัญญัติให้ กสม. ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ซึ่ง กสม. ได้เคยแสดงความกังวลต่อคณะกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญในขณะนั้นว่า บทบัญญัติดังกล่าวอาจไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส

ต่อมา กสม. ได้ดำเนินการเข้ารับการประเมินเพื่อทบทวนสถานะ (Re-accreditation) กับคณะอนุกรรมาธิการประเมินสถานะ (Sub-Committee on Accreditation: SCA)[11] ของกรอบความร่วมมือกับพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชน (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI) ซึ่งได้รับข้อสังเกตจากเครือข่ายองค์กรทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศว่าหน้าที่และอำนาจดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการปารีสที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งที่อาจเกิดขึ้นจริงหรือที่เป็นการรับรู้ (actual or perceived impact on independence) ซึ่ง กสม. ได้มีการประสานความร่วมมือในระดับต่าง ๆ ทั้งกับฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารเพื่อยกเลิกบทบัญญัติดังกล่าว

การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2564 กสม. ได้มีหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของ กสม. ในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ตามมาตรา 26 (4) และมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560

ต่อมาเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2564 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวสรุปได้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นและมีข้อสังเกตว่าการยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของ กสม. ตามมาตรา 26 (4) และมาตรา 44 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มีผลทำให้การกำหนดหน้าที่และอำนาจของ กสม. ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วขอให้สำนักงาน กสม. รับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ไปพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง ปัจจุบัน กสม. อยู่ระหว่างการทบทวนร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว

[11] เป็นคณะอนุกรรมการภายใต้กรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI) ซึ่งได้พิจารณาปรับลดสถานะของ กสม. ของประเทศไทยจากสถานะ A เป็น B เมื่อเดือนมกราคม 2559

ข้อเสนอแนะ รัฐสภา คณะรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาให้การสนับสนุนแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 โดยยกเลิกบทบัญญัติในมาตรา 26 (4) เพื่อให้สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

5.2 ข้อจำกัดด้านกฎหมาย ในกรณีที่ กสม. เห็นสมควรดำเนินการประนีประนอมข้อพิพาทในด้านสิทธิมนุษยชน

เดิมพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติให้ กสม. สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณีระหว่างการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้ปัญหาตามคำร้องเรียนสามารถยุติลงได้ ซึ่งเป็นการกำหนดที่สอดคล้องกับหลักการปารีสสำหรับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีอำนาจกึ่งตุลาการในการรับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนประการหนึ่ง คือ แสวงหาแนวทางยุติปัญหาอย่างฉันมิตรผ่านกระบวนการไกล่เกลี่ย

แต่ปัจจุบันพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มิได้บัญญัติหน้าที่และอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ กสม. ไว้ ทำให้ กสม. ไม่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของคู่กรณีได้

การดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

กสม. ได้พยายามผลักดันให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อให้มีการบัญญัติหน้าที่และอำนาจของ กสม. ในการดำเนินการให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ให้ชัดเจน

เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2564 กสม. ได้มีหนังสือเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้เสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประเด็นหนึ่ง คือ การบัญญัติหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการในการดำเนินการให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อให้การดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจคณะกรรมการในการตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้าตามมาตรา 247 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และมาตรา 26 (1) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักสากล

ต่อมาเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2564 สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สรุปได้ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเห็นเพิ่มเติมและข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการกำหนดให้ กสม. มีอำนาจไกล่เกลี่ยว่า อาจเป็นหน้าที่และอำนาจที่นอกเหนือไปจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ซึ่ง กสม. สามารถใช้กฎหมายดังกล่าวดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ในเรื่องนี้ อาจทำให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นสิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับและปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากมิได้บัญญัติเนื้อหา ขั้นตอน หรือหลักการสำคัญไว้ ซึ่งนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ขอให้สำนักงาน กสม. รับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ไปพิจารณาทบทวนร่วมกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานอัยการสูงสุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ในขณะเดียวกันคณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ วุฒิสภา ได้จัดทำรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการด้านกฎหมายในกรณีที่ กสม. เห็นสมควรดำเนินการไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาทในด้านสิทธิมนุษยชน โดยรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้กระทรวงยุติธรรมรับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการฯ ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงาน กสม. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปผลการพิจารณาหารือในภาพรวม ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2564 กระทรวงยุติธรรม ได้จัดประชุมพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาพร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการฯ โดยมีผู้แทนจากศาลยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสำนักงาน กสม. เข้าร่วมประชุม ซึ่งผู้แทนหน่วยงานที่เข้าร่วมประชุมได้ให้ความเห็นสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันว่าเห็นสมควรให้ กสม. เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 เพื่อกำหนดให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ทั้งนี้ปลัดกระทรวงยุติธรรมในฐานะประธานในการประชุมได้มอบหมายให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพสรุปผลการหารือส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ส่วนรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการไกล่เกลี่ย รวมถึงความเป็นไปได้ในการกำหนดให้ผลของการไกล่เกลี่ยมีสภาพบังคับเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 นั้น ให้เป็นเรื่องของการพิจารณาในชั้นการเสนอร่างกฎหมายของ กสม.

เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2564 สำนักงาน กสม. ได้ดำเนินการตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี โดยรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ไปพิจารณาทบทวนร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เรียบร้อยแล้ว

ปัจจุบันอยู่ระหว่างสรุปผลการหารือพร้อมความเห็นเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ข้อเสนอแนะ รัฐสภาและคณะรัฐมนตรีควรเร่งรัดการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามที่ กสม. เสนอ เพื่อให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน อันจะทำให้ กสม. สามารถทำหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ล่าช้าและสอดคล้องกับหลักสากลต่อไป

ทั้งนี้ หาก กสม. ได้รับการสนับสนุนจากรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขหน้าที่และอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (4) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (4) รวมทั้งกำหนดให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจในการดำเนินการให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน จะทำให้ กสม. สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพตามมาตรา 28 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 รวมทั้งจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นต่อบทบาทของ กสม. ในระดับสากลตามนโยบายของ กสม. ชุดปัจจุบัน

งานวันสิทธิมนุษยชนสากล ๑๐ ธันวาคม ประจำปี ๒๕๖๓
นายวัส ติงสมิตร
นางประกายรัตน์ ตันธีรวงศ์
ศูนย์ศึกษาและประสานงาน
ด้านสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค
Regional Center for Human Rights Study and Coordination

NHRC
บ้านอิลาไทย
080-4985488

บทที่ 6

รายงานงบการเงิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	80,048,371.96	70,382,303.38
วัสดุคงเหลือ		2,634,732.96	2,074,319.27
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		504,399.85	191,034.31
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		**83,187,504.77**	**72,647,656.96**
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	6	16,451,283.90	20,255,628.99
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	7	3,352,679.04	3,521,357.34
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		34,000.00	34,000.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		19,837,962.94	23,810,986.33
รวมสินทรัพย์		**103,025,467.71**	**96,458,643.29**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวจิราภรณ์ ทองคำวัฒนะ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	8	5,106,971.41	10,098,326.61
เงินรับฝากระยะสั้น	9	2,927,737.17	1,018,322.73
รวมหนี้สินหมุนเวียน		**8,034,708.58**	**11,116,649.34**
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	10	894,251.12	1,919,253.52
เงินทดรองราชการรับจากคลังระยะยาว		1,000,000.00	1,000,000.00
เงินรับฝากระยะยาว	11	115,863.00	38,250.00
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		**2,010,114.12**	**2,957,503.52**
รวมหนี้สิน		**10,044,822.70**	**14,074,152.86**
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน		35,560,825.84	35,560,825.84
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		57,419,819.17	46,823,664.59
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		**92,980,645.01**	**82,384,490.43**
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		**103,025,467.71**	**96,458,643.29**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวจิราภรณ์ ทองคำวัฒนะ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2564	2563
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	14	245,092,259.88	254,575,942.79
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		2,590,350.00	1,644,535.00
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค		2,707,940.07	767,595.00
รวมรายได้		**250,390,549.95**	**256,988,072.79**
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	15	145,751,518.34	145,258,907.10
ค่าบำเหน็จบำนาญ	16	28,077,398.76	24,466,941.77
ค่าตอบแทน	17	813,800.00	505,300.00
ค่าใช้สอย	18	41,671,800.45	48,456,977.11
ค่าวัสดุ	19	6,637,070.67	6,553,993.25
ค่าสาธารณูปโภค	20	9,255,639.98	10,212,336.51
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	21	7,485,944.36	7,406,770.24
รวมค่าใช้จ่าย		**239,693,172.56**	**242,861,225.98**
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		**10,697,377.39**	**14,126,846.81**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวจิราภรณ์ ทองคำวัฒนะ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	ทุน	รายได้สูง/ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	องค์ประกอบอื่นของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์สุทธิส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 - ตามที่รายงานไว้เดิม	35,560,825.84	33,017,786.75	-	68,578,612.59
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	(320,968.97)	-	(320,968.97)
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 - หลังการปรับปรุง	**35,560,825.84**	**32,696,817.78**	**-**	**68,257,643.62**
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2563				
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	-	-	-	-
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	14,126,846.81	-	14,126,846.81
กำไร/ขาดทุน จากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	**35,560,825.84**	**46,823,664.59**	**-**	**82,384,490.43**

(หน่วย : บาท)

	ทุน	รายได้สูง/ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสะสม	องค์ประกอบอื่นของสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์สุทธิส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 - ตามที่รายงานไว้เดิม	**35,560,825.84**	**46,823,664.59**	**-**	**82,384,490.43**
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	(101,222.81)	-	(101,222.81)
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 - หลังการปรับปรุง	**35,560,825.84**	**46,722,441.78**	**-**	**82,283,267.62**
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2564				
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	-	-	-	-
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	10,697,377.39	-	10,697,377.39
กำไร/ขาดทุน จากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	**35,560,825.84**	**57,419,819.17**	**-**	**92,980,645.01**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสาวจิราภรณ์ ทองคำวัฒนะ)
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

(นางสาวรตญา กอบศิริกาญจน์)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ต่อมาถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม 2560 ตามมาตรา 47 กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ และมาตรา 48 กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. รับผิดชอบงานธุรการและดำเนินการเพื่อให้คณะกรรมการบรรลุภารกิจและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และกฎหมายอื่น
2. อำนวยความสะดวก ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการและกรรมการ
3. ศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และสนับสนุนให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นใดในด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุนภารกิจและหน้าที่ของคณะกรรมการ
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่มีกฎหมายกำหนดหรือที่คณะกรรมการมอบหมาย

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตั้งอยู่ที่ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคาร B) ชั้น 6 - 7 เลขที่ 120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบเงินอุดหนุน จำนวน 211,729,700.00 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 222,542,300.00 บาท) โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 143,923,200.00 บาท ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 57,272,300.00 บาท และค่าครุภัณฑ์ จำนวน 10,534,200.00 บาท เพื่อใช้จ่ายในแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ผลผลิตที่ 1 การส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และผลผลิตที่ 2 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินนี้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐและแสดงรายการในรายงานการเงินตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ

รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป

หน่วยงานที่เสนอรายงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งไม่มีหน่วยเบิกจ่ายในส่วนภูมิภาค

หมายเหตุ 3 มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

ในระหว่างปีปัจจุบัน กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และฉบับปรับปรุงใหม่ ที่จะมีผลใช้บังคับในงวดปัจจุบันและงวดอนาคต ดังนี้

- หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ วันที่มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2563
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด วันที่มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2563
- นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี วันที่มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2564

ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อรายงานการเงินในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

- เงินสด หมายถึง เงินสดในมือ เช็ค ดราฟต์ และธนาณัติ หน่วยงานจะรับรู้เงินสด และเงินฝากธนาคารในราคาตามมูลค่าที่ตราไว้ และแสดงรายการดังกล่าวไว้ในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงิน
- เงินทดรองราชการ เป็นเงินที่หน่วยงานได้รับจากรัฐบาลเพื่อทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ และต้องคืนให้รัฐบาลเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้เงิน แสดงไว้เป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งมียอดตรงกันข้ามกับรายการเงินทดรองราชการรับจากคลังภายใต้หัวข้อหนี้สินไม่หมุนเวียน
- รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่อง ซึ่งมีระยะเวลาครบกำหนดที่จะเปลี่ยนให้เป็นเงินสดได้ภายใน 3 เดือน เช่น เงินฝากประจำ บัตรเงินฝาก และตั๋วเงินที่มีวันถึงกำหนดภายใน 3 เดือน แสดงไว้เป็นรายการเทียบเท่าเงินสด

4.2 ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ คือ จำนวนเงินในงบประมาณที่หน่วยงานจ่ายให้ข้าราชการ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการประจำประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อนุกรรมการ พนักงานราชการ ยืมเพื่อนำไปทดรองใช้จ่ายในการดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งอยู่ระหว่างรอรับชำระคืนหรือรอการส่งใบสำคัญชดใช้

4.3 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปมีมูลค่าไม่สูงและไม่มีลักษณะคงทนถาวร หน่วยงานวัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.4 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร ทั้งอาคารและสิ่งปลูกสร้างที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์และไม่มีกรรมสิทธิ์ แต่หน่วยงานได้ครอบครองและนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ แสดงมูลค่าตามมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม โดยรับรู้เป็นสินทรัพย์ เฉพาะรายการที่มีมูลค่าต่อหน่วยตั้งแต่ 10,000.00 บาท ขึ้นไป ยกเว้นรายการที่ได้มาก่อนปีงบประมาณ 2563 รับรู้เป็นอุปกรณ์เมื่อมีมูลค่าขั้นต่ำตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป

- ค่าเสื่อมราคาบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)
- ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	20
- ครุภัณฑ์สำนักงาน	3, 10
- ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5
- ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	5, 20
- ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	4
- ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5
- ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	10

สำหรับสินทรัพย์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558 เป็นต้นไป หน่วยงานได้เปลี่ยนแปลงอายุการใช้งาน ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)	
	(เดิม)	(ใหม่)
- ครุภัณฑ์สำนักงาน	10	8
- ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	10	5
- ไม่มีการคิดค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์ระหว่างก่อสร้าง		

4.5 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

- สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบงานต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดยหน่วยงานมีสิทธิ์ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี หน่วยงานแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

- ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงาน ทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ 4 ปี

4.6 รายได้รอการรับรู้

รายได้รอการรับรู้ เป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสินทรัพย์รับบริจาคโดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้รับเงินสดที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่ายเงิน ซึ่งหน่วยงานยังไม่อาจรับรู้รายได้

รายได้รอการรับรู้จะถูกทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผล ตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.7 รายได้จากงบประมาณ

- รายได้จากเงินงบประมาณ หน่วยงานรับรู้รายได้เงินงบประมาณตามที่ยื่นคำขอเบิกเงินงบประมาณและได้รับการโอนเงินงบประมาณจากกรมบัญชีกลาง
- รายได้จากงบประมาณงบกลาง รับรู้รายได้เมื่อได้รับโอนเงินจากกรมบัญชีกลางตามที่ยื่นคำขอเบิกเข้าบัญชีเงินฝาก รวมทั้งการเบิกจ่ายตรงจากกรมบัญชีกลาง

4.8 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดิน เป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงาน รับรู้เมื่อเกิดรายได้ด้วยยอดสุทธิหลังจากหักส่วนที่จัดสรรเป็นเงินนอกงบประมาณตามที่ได้รับการยกเว้น รายได้แผ่นดินและรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไม่ต้องแสดงเป็นรายได้และค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน แต่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นรายงานแยกต่างหาก

4.9 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค ได้แก่ รายได้จากเงินช่วยเหลือและเงินบริจาค กรณีที่ไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการใช้ รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวนเมื่อได้รับเงิน สำหรับกรณีที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดที่ต้องปฏิบัติตามในการใช้จ่ายเงิน หรือกรณีได้รับความช่วยเหลือและบริจาคเป็นสินทรัพย์ที่ให้ประโยชน์แก่หน่วยงานเกินหนึ่งปี จะทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าใช้จ่ายเพื่อการนั้นเกิดขึ้น หรือเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับตลอดอายุของสินทรัพย์นั้น

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินสดในมือ	513.17	840.73
เงินทดรองราชการ	1,000,000.00	1,000,000.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	74,116,495.79	68,490,253.65
เงินฝากคลัง	4,931,363.00	891,209.00
รวม เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	**80,048,371.96**	**70,382,303.38**

เงินสดในมือ จำนวน 513.17 บาท เป็นเงินสดและเช็คธนาคาร นอกจากส่วนที่หน่วยงานถือไว้เพื่อใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานปกติตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานแล้ว ยังรวมถึงส่วนที่หน่วยงานได้รับไว้เพื่อรอนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย ซึ่งไม่สามารถนำไปใช้เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานได้

เงินทดรองราชการ จำนวน 1,000,000.00 บาท เป็นเงินที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อยในหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลัง ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ พ.ศ. 2562 ซึ่งจะต้องส่งคืนคลังเมื่อหมดความจำเป็นในการใช้จ่าย ยอดคงเหลือสิ้นปี ประกอบด้วยเงินสด เงินฝากธนาคาร และใบสำคัญที่เบิกจากเงินทดรองราชการแล้วรอเบิกชดเชย

เงินฝากคลัง เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับกระทรวงการคลังภายใต้ข้อกำหนดตามกฎหมายโดยไม่มีดอกเบี้ย ซึ่งสามารถเบิกถอนได้เมื่อต้องการใช้จ่ายตามรายการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ระบุข้อจำกัดในการใช้จ่าย

เงินฝากคลัง จำนวน 4,931,363.00 บาท (ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 891,209.00 บาท) เป็นเงินนอกงบประมาณที่มีข้อจำกัดในการใช้จ่ายเพื่อจ่ายต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานอื่นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในกฎหมายอันเป็นที่มาของเงินฝากคลังนั้น หน่วยงานไม่สามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามปกติได้ แต่มีหน้าที่ถือไว้เพื่อจ่ายตามวัตถุประสงค์ของเงินฝากคลัง ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินประกันสัญญา	662,483.00	891,209.00
เงินประกันซอง	1,600,000.00	-
เงินประกันผลงาน	78,530.00	-
เงินค่าธรรมเนียมสมัครสอบ	2,590,350.00	-
รวม เงินฝากคลัง	**4,931,363.00**	**891,209.00**

หมายเหตุ 6 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	12,189,412.62	12,189,412.62
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	5,436,503.65	4,827,033.02
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า - สุทธิ	**6,752,908.97**	**7,362,379.60**
ครุภัณฑ์	94,128,948.76	98,681,105.48
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	84,430,573.83	85,787,856.09
ครุภัณฑ์ - สุทธิ	**9,698,374.93**	**12,893,249.39**
รวม ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	**16,451,283.90**	**20,255,628.99**

หมายเหตุ 7 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	27,291,587.24	26,896,757.24
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์	25,099,788.20	23,465,279.90
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ - สุทธิ	**2,191,799.04**	**3,431,477.34**
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระหว่างพัฒนา	1,160,880.00	89,880.00
รวม สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	**3,352,679.04**	**3,521,357.34**

หมายเหตุ 8 เจ้าหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เจ้าหนี้ค่าซื้อสินค้าและบริการ	3,176,622.84	3,680,140.87
เจ้าหนี้รายจ่ายประเภททุน	59,717.25	3,840,119.00
เจ้าหนี้อื่น	1,241,074.16	1,122,059.64
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	629,557.16	1,456,007.10
รวม เจ้าหนี้ระยะสั้น	**5,106,971.41**	**10,098,326.61**

หมายเหตุ 9 เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินประกันสัญญา	1,168,440.00	959,959.00
เงินประกันซอง	1,600,000.00	-
เงินประกันผลงาน	78,530.00	-
เงินรับฝากอื่น	80,767.17	58,363.73
รวม เงินรับฝากระยะสั้น	**2,927,737.17**	**1,018,322.73**

เงินประกันสัญญา 1,168,440.00 บาท ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากคลัง จำนวน 546,620.00 บาท และเงินฝากสถาบันการเงิน 621,820.00 บาท เงินประกันซอง 1,600,000.00 บาท และเงินประกันผลงาน จำนวน 78,530.00 บาท ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากคลัง รวมจำนวน 1,678,530.00 บาท (ตามหมายเหตุ 5)

หมายเหตุ 10 เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้รอการรับรู้		
ครุภัณฑ์	894,251.12	1,478,932.52
เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ	-	440,321.00
รวม เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	**894,251.12**	**1,919,253.52**

หมายเหตุ 11 เงินรับฝากระยะยาว

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินประกันสัญญา	115,863.00	38,250.00
รวม เงินรับฝากระยะยาว	**115,863.00**	**38,250.00**

เงินประกันสัญญา จำนวน 115,863.00 บาท ฝากไว้ในบัญชีเงินฝากคลัง จำนวน 115,863.00 บาท (ตามหมายเหตุ 5)

หมายเหตุ 12 ภาระผูกพัน

12.1 ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

หน่วยงานในฐานะผู้เช่ามีจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายในอนาคตตามสัญญาเช่าดำเนินงาน ที่ไม่สามารถยกเลิกได้ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 และ 2563 ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ไม่เกิน 1 ปี	-	6,298,356.00
เกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	2,675,856.00	3,789,084.00
รวม	**2,675,856.00**	**10,087,440.00**

ภาระผูกพันตามสัญญา ระยะเวลาเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 2,675,856.00 บาท รายละเอียดสัญญา ดังนี้

1. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 75/2562 ลงวันที่ 16 มกราคม 2562 เช่ารถยนต์นั่งส่วนกลาง จำนวน 1 คัน และรถยนต์ประจำโดยสารส่วนกลาง ขนาด 12 ที่นั่ง จำนวน 2 คัน สัญญาสิ้นสุด วันที่ 30 กันยายน 2566 ภาระผูกพันตามสัญญา จำนวนเงิน 1,327,656.00 บาท

2. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 71/2563 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2563 เช่ารถยนต์นั่งส่วนกลาง จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุด 30 กันยายน 2567 ภาระผูกพันตามสัญญา จำนวนเงิน 539,280.00 บาท

3. สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเลขที่ 72/2563 ลงวันที่ 30 มีนาคม 2563 เช่ารถยนต์โดยสารส่วนกลาง จำนวน 1 คัน สัญญาสิ้นสุด 30 กันยายน 2567 ภาระผูกพันตามสัญญา จำนวนเงิน 808,920.00 บาท

12.2 ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 และ 2563 หน่วยงานมีภาระผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ จำแนกตามระยะเวลาของสัญญาได้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ไม่เกิน 1 ปี	26,169,886.00	13,399,999.00
รวม	**26,169,886.00**	**13,399,999.00**

หมายเหตุ 13 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีคดีที่ถูกฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย รวมทั้งสิ้น 3 คดี มูลค่าฟ้อง 4,321,828.23 บาท โดยถูกฟ้องคดีปกครอง คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด จำนวน 2 คดี และถูกฟ้องให้ชำระค่าเสียหายจากการบอกเลิกสัญญาจ้างปรับปรุงสถานที่ศูนย์สารสนเทศสิทธิมนุษยชน คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลแพ่ง จำนวน 1 คดี

หมายเหตุ 14 รายได้จากงบประมาณ

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้จากงบเงินอุดหนุน		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	143,923,200.00	142,381,600.00
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	57,272,300.00	76,361,900.00
ค่าครุภัณฑ์	10,534,200.00	3,798,800.00
รายได้จากงบกลาง	33,362,559.88	32,033,642.79
รวม รายได้จากงบประมาณ	**245,092,259.88**	**254,575,942.79**

หมายเหตุ 15 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินเดือน	66,621,932.48	68,736,081.03
ค่าล่วงเวลา	32,250.00	112,600.00
เงินประจำตำแหน่ง	7,568,231.93	7,766,129.14
ค่าตอบแทน	60,677,058.05	56,660,416.97
ค่าจ้างลูกจ้างตามสัญญาจ้าง	488,358.08	605,008.61
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการจัดหารถประจำตำแหน่ง	1,777,800.69	1,695,174.19
ค่ารักษาพยาบาล	3,978,972.50	5,032,161.72
เงินช่วยการศึกษาบุตร	223,830.25	219,953.25
เงินชดเชย กบข.	1,077,263.35	1,089,674.42
เงินสมทบ กบข.	1,615,895.02	1,634,511.63
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	406,724.00	534,726.00
เงินสบทบกองทุนเงินทดแทนประกันสังคม	46,431.00	27,855.00
ค่าเช่าบ้าน	497,389.00	528,700.00
ค่าเบี้ยประกันสุขภาพ	739,381.99	615,915.14
รวม ค่าใช้จ่ายบุคลากร	**145,751,518.34**	**145,258,907.10**

หมายเหตุ 16 ค่าบำเหน็จบำนาญ

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
บำนาญ	22,167,431.42	19,118,577.32
เงินช่วยค่าครองชีพ	518,880.00	518,880.00
บำเหน็จดำรงชีพ	1,200,000.00	2,000,000.00
ค่ารักษาพยาบาล	2,555,287.34	2,394,884.45
เงินช่วยการศึกษาบุตร	25,000.00	25,000.00
บำเหน็จบำนาญอื่น	1,610,800.00	409,600.00
รวม ค่าบำเหน็จบำนาญ	**28,077,398.76**	**24,466,941.77**

หมายเหตุ 17 ค่าตอบแทน

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าตอบแทนอื่น	813,800.00	505,300.00
รวม ค่าตอบแทน	**813,800.00**	**505,300.00**

หมายเหตุ 18 ค่าใช้สอย

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	2,450,265.41	7,779,143.52
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	1,861,049.36	2,990,443.09
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	313,356.47	414,168.03
ค่าจ้างเหมาบริการ	20,821,791.99	17,618,807.19
ค่าธรรมเนียม	1,200.00	12,211.00
ค่าจ้างที่ปรึกษา	1,860,600.00	1,047,072.50
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	2,413,810.00	2,350,970.00
ค่าเช่าทรัพย์สิน	5,795,745.64	5,968,960.75
ค่าโฆษณาและประชาสัมพันธ์	3,992,399.14	978,970.00
ค่าใช้สอยอื่น	2,161,582.44	9,296,231.03
รวม ค่าใช้สอย	**41,671,800.45**	**48,456,977.11**

หมายเหตุ 19 ค่าวัสดุ

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าวัสดุ	6,411,118.58	6,290,663.25
ค่าจัดหาสินทรัพย์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์	225,952.09	263,330.00
รวม ค่าวัสดุ	**6,637,070.67**	**6,553,993.25**

หมายเหตุ 20 ค่าสาธารณูปโภค

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ค่าไฟฟ้า	5,891,412.82	7,283,606.92
ค่าน้ำประปา	26,289.90	22,245.30
ค่าโทรศัพท์	1,145,253.38	950,333.05
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	1,436,556.88	1,403,253.84
ค่าบริการไปรษณีย์	756,127.00	552,897.40
รวม ค่าสาธารณูปโภค	**9,255,639.98**	**10,212,336.51**

หมายเหตุ 21 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	609,470.63	609,470.63
ครุภัณฑ์	5,241,965.43	4,961,534.11
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1,634,508.30	1,835,765.50
รวม ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	**7,485,944.36**	**7,406,770.24**

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้					
งบเงินอุดหนุน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	1,143,700.00	-	-	1,143,700.00	-
รวม	**1,143,700.00**	-	-	**1,143,700.00**	-
แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
งบเงินอุดหนุน					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	143,923,200.00	-	-	143,923,200.00	-
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	5,093,600.00			5,093,600.00	
รวม	**149,016,800.00**	-	-	**149,016,800.00**	-
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ					
ผลผลิตการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน					
งบเงินอุดหนุน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	37,488,300.00	-	-	37,488,300.00	
ค่าใช้จ่ายลงทุน	10,534,200.00	-	-	10,534,200.00	-
ผลผลิตการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	13,546,700.00			13,546,700.00	
รวม	**61,569,200.00**	-	-	**61,569,200.00**	-
รวมทั้งสิ้น	**211,729,700.00**	-	-	**211,729,700.00**	-

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

(หน่วย : บาท)

รายการ	งบสุทธิหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้					
งบเงินอุดหนุน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	573,000.00	-	-	573,000.00	-
รวม	**573,000.00**	-	-	**573,000.00**	-
แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
งบเงินอุดหนุน					
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	142,381,600.00	-	-	142,381,600.00	-
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	4,866,500.00	-	-	4,866,500.00	-
รวม	**147,248,100.00**	-	-	**147,248,100.00**	-
แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ					
ผลผลิตการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน					
งบเงินอุดหนุน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	41,732,500.00	-	-	41,732,500.00	-
ค่าใช้จ่ายลงทุน	3,798,800.00	-	-	3,798,800.00	-
ผลผลิตการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน					
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	29,189,900.00	-	-	29,189,900.00	-
รวม	**74,721,200.00**	-	-	**74,721,200.00**	-
รวมทั้งสิ้น	**222,542,300.00**	-	-	**222,542,300.00**	-

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายงานรายได้แผ่นดิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2563

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	2,780,454.54	1,999,417.56
รายได้แผ่นดินจัดเก็บสุทธิ	**2,780,454.54**	**1,999,417.56**
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	2,780,454.54	1,999,417.56
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	-	-
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	**-**	**-**

รายได้แผ่นดิน – นอกจากภาษี จำนวนเงิน 2,780,454.54 บาท ประกอบด้วย

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้ดอกเบี้ย	256,928.20	402,937.89
รายได้อื่น	2,523,526.34	1,596,479.67
รวม รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	**2,780,454.54**	**1,999,417.56**

ภาคผนวก

ประกาศ

แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า ตามที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามประกาศลงวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั้งคณะ พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบวาระการดำรงตำแหน่งหกปี เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ ตามมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ลงมติเห็นชอบให้ผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจำนวนเจ็ดคน และบุคคลทั้งเจ็ดคนได้ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว

อาศัยอำนาจ ...

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ ประกอบมาตรา ๒๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

๑. นายวัส ติงสมิตร	เป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นายสุรเชษฐ์ สถิตนิรามัย	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นางอังคณา นีละไพจิตร	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖. นางเตือนใจ ดีเทศน์	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๗. นายชาติชาย สุทธิกลม	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(นายพรเพชร วิชิตชลชัย)

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
รับที่ 14340
วันที่ 1 พ.ย. 62
เวลา 17.27 น.

ที่ ศย ๐๐๑/๑๗๐๖

สำนักประธานศาลฎีกา
๖/๑ ถนนราชินี แขวงพระบรมมหาราชวัง
เขตพระนคร กทม.๑๐๒๐๐

๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

เรื่อง การแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นการชั่วคราว

กราบเรียน ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักประธานศาลฎีกา ที่ ศย ๐๐๑/๑๕๐๒ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำสั่งประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๒

ตามหนังสือที่อ้างถึงได้แจ้งว่า ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดได้ร่วมหารือที่ประชุมคณะกรรมการสรรหากรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ กรณีที่ท่านมีหนังสือแจ้งให้เร่งดำเนินการแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และที่ประชุมเสียงข้างมากเห็นชอบให้เลขาธิการวุฒิสภาในฐานะเลขานุการคณะกรรมการสรรหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต่อประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดภายใน ๓๐ วัน นั้น

ขอกราบเรียนให้ทราบว่า บัดนี้ ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นการชั่วคราวเสร็จสิ้นแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสุรินทร์ ชลพัฒนา)
ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อมในศาลอุทธรณ์ภาค ๘ ช่วยทำงานชั่วคราวในตำแหน่ง
เลขาธิการประธานศาลฎีกา

ส่วนกฎหมายและระเบียบ
โทร .๐ ๒๒๒๓ ๐๗๓๑
E-mail : opsc@coj.go.th

คำสั่งประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุด
ที่ ๑/๒๕๖๒
เรื่อง แต่งตั้งบุคคลทำหน้าที่แทนผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นการชั่วคราว

ตามที่มีประกาศให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นผลให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ และต่อมาปรากฏว่ามีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติลาออก จนทำให้เหลือผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ถึงกึ่งหนึ่ง นั้น

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ มาตรา ๖๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๒๒ ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดจึงร่วมกันแต่งตั้งให้บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่แทนผู้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นการชั่วคราว รวม ๔ คน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. นายสมณ์ พรหมรส
๒. นางสาวอารีวรรณ จตุทอง
๓. นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ
๔. นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายโสภณ รัตนากร)
ประธานศาลฎีกา

(นายปียะ [illegible])
ประธานศาลปกครองสูงสุด

หน้า ๓๔
เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๓๔ ง ราชกิจจานุเบกษา ๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เรื่อง การทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอประกาศให้ทราบว่า ด้วยประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากอายุครบเจ็ดสิบปี เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านบริหาร ครั้งที่ ๒๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เหลือได้เลือกนางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓
บุญเกื้อ สมนึก
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หน้า ๒๑
เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๘๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๓ เมษายน ๒๕๖๔

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เรื่อง การทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอประกาศให้ทราบว่า ด้วยนางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากอายุครบเจ็ดสิบปี เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ ในการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เหลือได้เลือก นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์ ทำหน้าที่แทนประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๐

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
รตญา กอบศิริกาญจน์
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ประกาศ

แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศว่า

ตามที่ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามประกาศลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ เป็นเหตุให้ประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามประกาศดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ นั้น

บัดนี้ สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่วุฒิสภา และวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวนหกคน และผู้ได้รับความเห็นชอบดังกล่าวได้ประชุมเพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว

อาศัยอำนาจ ...

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบมาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

๑. นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์ เป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒. นางปรีดา คงแป้น เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓. นายสุชาติ เศรษฐมาลินี เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔. นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์ เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕. นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๖. นายวสันต์ ภัยหลีกลี้ เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๔ เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(นายพรเพชร วิชิตชลชัย)

ประธานวุฒิสภา

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
Office of the National Human Rights Commission of Thailand
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550
อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารบี) ชั้น 6-7
120 หมู่ที่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0 2141 3800, 0 2141 3900 สายด่วนร้องเรียน 1377
www.nhrc.or.th

ISBN: 978-616-8274-19-4